

**«Аграрлық несие корпорациясы»
акционерлік Қоғамы**

Қаржылық есептілік

2021 жыл үшін

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБИ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай туралы есеп	10
Пайда немесе шығын туралы есеп	11
Жиынтық кіріс туралы есеп	12
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	13
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп.....	14
Қаржылық есептілікке түсіндірме ескертпелер.....	15-81

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5 Алматы,
Достық д-лы 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5 Алматы,
пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ акционеріне және директорлар кеңесіне

Ескертпемен пікір

Біз 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайдалар немесе залал және басқа жиынтық табыс, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының маңызды тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ (өрі қарай – «Компания») қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, «Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздеме» бөлімінде баяндалған жағдайдың өсерін қоспағанда, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес барлық елеулі қатынастарда Компанияның 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздеме

2021 жылғы 31 желтоқсанындағы, 2020 жылғы 31 желтоқсанындағы және 2020 жылғы 1 қаңтарындағы жағдай бойынша жалпы баланстық құны 304,221,793 мың теңге, 220,768,369 мың теңге және 166,459,436 мың теңге болатын 3 кредиттік тәуекел сатысына жатқызылған заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша қаржылық жағдай туралы есепте Компания тиісінше күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервті тиісінше 62,564,653 мың теңге, 55,853,932 мың теңге және 48,443,214 мың теңге мөлшерінде таныды. 9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» ұйымдардан күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде жорамалдар мен болжамдар негізделген дәлелді және расталатын ақпаратты пайдалануды талап етеді. Біз заңды тұлғаларға берілген кредиттік-құнсызданған кредиттер бойынша кепілдікті қамтамасыз етуді іске асырудан күтілетін ақша ағындарын бағалау кезінде пайдаланылған белгілі бір жорамалдармен келіспейміз және күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв айтарлықтай төмендетілген деп санаймыз. 2021 жылғы 31 желтоқсанындағы және 2020 жылғы 31 желтоқсанындағы аяқталған жылдарға және жылдарға арналған жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепте, пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс, меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есептерде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтерге және өзге де байланысты баптарға осы ХҚЕС талаптарынан ауытқудың өсерін сандық бағалау анықталған жоқ.

«КПМГ Аудит» ЖШС, Қазақстан Республикасы Аграрлық несие корпорациясы жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің иеліктерінен шеттәуелсіз KPMG International Limited және басқа да ағылшын тіліндегі компаниялардың құрамына кіретін KPMG тәуелсіз фирмалары жиналған ұйымның қатысушысы.

ТОО «КПМГ Аудит» компаниясы, зарегистрированная в соответствии с законодательством Республики Казахстан, участник глобальной организации независимых фирм KPMG, входящая в KPMG International Limited, чья часть английское название соответствует: ограниченная/ограниченные с/у участника.

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына (АХС) сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан өрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне (БАХӨСК кодексі) сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз өзіміздің басқа да әдептілік міндеттемелерімізді БАХӨСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің ескертпемен пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңнің қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер біздің қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

«Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздеме» бөлімінде баяндалған жағдайларға қосымша, біз төменде көрсетілген мәселелерді аудиттің негізгі мәселелері ретінде айқындадық, олар туралы ақпаратты біздің есепте хабарлау қажет.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдар (ККЗ)

Қаржылық есептіліктің 3, 4 және 9-ескертпелерін қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
<p>Клиенттерге берілген кредиттер жалпы активтердің елеулі үлесін құрайды және тұрақты түрде есептелетін және пайдаланылатын жорамалдарға сезімтал күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резервті шегергенде ұсынылды.</p> <p>Компания басшылықтан кәсіби пайымдауды қолдануды және мынадай негізгі салаларға жататын жорамалдарды пайдалануды талап ететін ККЗ бағалау моделін пайдаланады:</p> <ul style="list-style-type: none">— клиенттерге берілген кредиттерге қатысты кредиттік төуекелдің және дефолт оқиғаларының елеулі өсуін уақтылы анықтау;— дефолт (PD) ықтималдығын және дефолт (LGD) жағдайында шығын шамасын бағалау;— түрлі сценарийлер мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетуді бағалау;— кредиттік-құнсызданған болып табылатын жеке тұлғаларға берілген кредиттер үшін күтілетін ақша ағындарының болжамы.	<p>Біз ККЗ бағалауға қатысты Компанияның әдістемесі мен саясатының негізгі аспектілеріне 9 ХҚЕС (IFRS) талаптарына сәйкестігі мәнине, оның ішінде талдауға қаржылық төуекелдерді басқару саласындағы біздің мамандарды тарта отырып талдау жүргіздік.</p> <p>ККЗ резервін бағалауға қатысты басшылық жасаған кәсіби пайымдаулар мен жорамалдарды талдау үшін біздің аудиторлық рәсімдеріміз мыналарды қамтыды.</p> <ul style="list-style-type: none">— Біз клиенттерге берілген кредиттерді кредиттік төуекел кезеңдері бойынша жіктеуге қатысты бақылаулардың дизайны мен операциялық тиімділігіне тестілеу жүргіздік.— ККЗ бағалаудың әлеуетті өзгерістері қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін клиенттерге берілген кредиттерді іріктеуге қатысты біз Компанияның қаржылық және қаржылық емес ақпаратты, сондай-ақ Компания пайдаланған жорамалдар мен кәсіби пайымдарды талдау арқылы сатылар бойынша бөлуді дұрыс жүзеге асырғанына тестілеу жүргіздік.— ККЗ ұжымдық негізде бағаланатын кредиттік төуекелдің 1 және 2-сатысына

Клиенттерге берілген кредиттер көлемінің елеулі болуы және олар бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалаудың белгісіздігі салдарынан сала аудиттің негізгі мәселесі ретінде қаралады.

жатқызылған клиенттерге берілген кредиттерге қатысты біз тиісті модельдердің дизайнын тестілеуді және оларды енгізуді, сондай-ақ PD және LGD есептеу бойынша кіріспе деректерді іріктеу негізінде растайтын құжаттар арқылы тексеру жүргіздік.

— Сондай-ақ біз ағымдағы және болашақ экономикалық жағдайды және қарыз алушылардың тиісті санаттарының қызмет жағдайларын ескеретін өзіндік бағалаумен салыстыру арқылы әртүрлі сценарийлер мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетудің жалпы баламалығын талдадық.

— Кредиттік төуекелдің 3-сатысына жатқызылған жеке тұлғаларға берілген кредиттерді іріктеуге қатысты біз Компанияның болашақ ақша ағындарын, қамтамасыз етуді іске асырудан түсетін болжамды түсімдерді және оларды іске асырудан күтілетін мерзімдерді қоса алғанда, болжау үшін пайдаланатын жорамалдарды біздің түсінуіміз және жалпыға қолжетімді нарықтық ақпарат негізінде сыни бағаладық.

Біз сондай-ақ қаржылық есептіліктегі ақпаратты ашу Компанияның кредиттік төуекелге ұшырағыштығын тиісті түрде көрсете ме, жоқ па соған бағалау жүргіздік.

Алынған қарыздар және нарықтықтан төмен мөлшерлемелер бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Қаржылық есептілікке 3-ші («Мемлекеттік субсидиялар»), 8, 9, 13, 14, 15, 18 ескертпені қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі

Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер

2021 жылы Компания үкіметтен сыйақы мөлшерлемесі жылдық 0.01% - ды құрайтын 105,029,196 мың теңге сомаға қарыздар алу арқылы, сондай-ақ жылдық 7.10% купон мөлшерлемесімен жалпы номиналды құны 5,000,000 мың теңге қамтамасыз етілмеген купондық облигациялар шығару арқылы қаржыландыру алды. Бастапқы тану кезінде осы алынған қарыздар және шығарылған борыштық бағалы қағаздар шарт бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін тиісті нарықтық сыйақы мөлшерлемелерін қолдану арқылы бағаланатын өділ құн бойынша танылды.

Біздің аудиторлық рәсімдеріміз шығарылған борыштық бағалы қағаздардың және алынған қарыздардың өділ құны мен номиналды құны арасындағы айырма мемлекеттік субсидияны білдіретінін бағалау кезінде басшылықтың пайымын талдауды қамтыды немесе бұл айырма меншікті капиталда танылуға тиіс.

Біз алынған қарыздар мен шығарылған борыштық бағалы қағаздардың өділ құнын есептеу үшін нарықтық мөлшерлемелерді айқындау кезінде басшылық пайдаланған жорамалдарды қолжетімді нарықтық ақпаратпен салыстырдық.

Біз мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түсетін кірісті есептеу кезінде қолданылған өдістердің негізділігін бағаладық.

Алынған қарыздардың және шығарылған борыштық бағалы қағаздардың өділ құны мен номиналдық құны арасындағы 27,704,178 мың теңге мөлшеріндегі айырма мемлекеттік субсидия ретінде көрсетілді, ол кейіннен тиісті қаржыландыруда көзделген шарттар орындалғаннан кейін пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Сондай-ақ, 2021 жылы Компания бұрын Бас компаниядан 58,451,625 мың теңге мөлшерінде алынған қарыздарды елеулі түрлендіруді жүзеге асырды және сыйақы мөлшерлемесі жылдық 1.02% - ды құрайтын 11,548,375 мың теңге мөлшерінде қарыздың қосымша траншын алды. Бастапқы тану кезінде осы қарыздар шарт бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін тиісті нарықтық сыйақы мөлшерлемелерін қолдану арқылы бағаланатын өділ құн бойынша танылды. Түрлендірілген қарыздардың өділ құны мен баланстық құны арасындағы 44,813,600 мың теңге мөлшеріндегі айырмашылық алынған қарыздың номиналды құны акционердің рөлін атқаратын негізгі Компаниямен жасалған мәміленің нәтижесі ретінде тікелей меншікті капиталда көрсетілген.

Алынған қарыздар мен шығарылған борыштық бағалы қағаздардың өділ құнын бағалау басшылықтан елеулі кәсіби пайымды пайдалануды талап етеді. Есепке алу пайымдаулары алынған қарыздар мен шығарылған борыштық бағалы қағаздардың номиналдық құны мен өділ құны арасындағы айырманы ұсыну және жіктеу тәртібін айқындау кезінде де талап етіледі.

Біз сондай-ақ қаржылық есептіліктегі мемлекеттік субсидиялар туралы ақпараттың тиісті түрде ашылғанына бағалау жүргіздік.

Маңызды мәліметтер

Біз 2020 жылғы 31 желтоқсанындағы, 2020 жылғы 1 қаңтарындағы жағдай бойынша және 2020 жылғы 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін салыстырмалы көрсеткіштер қайта есептелгені жазылған қаржылық есептілікке 5-ескертпеге назар аударамыз. Біздің пікіріміз осы жағдайға қатысты өзгертілген жоқ.

Салыстырмалы көрсеткіштерге қатысты өзге де мәліметтер

2020 жылғы 31 желтоқсанындағы және 2019 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша (оның негізінде 2020 жылғы 1 қаңтарындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп дайындалды) және қаржылық есептілікке 5-ескертпеде сипатталған түзетулерді қоспағанда, көрсетілген күндерге аяқталған жылдар үшін Компанияның қаржылық есептілігінің аудитін басқа аудиторлар жүргізді. 2021 жылғы 25 ақпанындағы және 2020 жылғы 10 сәуіріндегі есептері сол есептер туралы өзгертілмеген пікірді қамтыды.

Біз жүргізетін 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қаржылық есептілік аудиті шеңберінде 2020 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша салыстырмалы көрсеткіштерді қайта есептеу үшін қолданылған 5-ескертпеде сипатталған түзетулерге және 2020 жылғы 1 қаңтарындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепке аудиторлық тексеру жүргіздік. Біз қаржылық есептіліктің 5-ескертпесінде сипатталған түзетулерге қатысты рәсімдерді қоспағанда, 2020 жылғы 31 желтоқсанында және 2019 жылғы 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде компанияның қаржылық есептілігіне қатысты аудит, шолу тексеруін жүргізуге немесе қандай да бір рәсімдерді орындауға тартылмадық. Тиісінше, біз тұтастай алғанда сол қаржылық есептілікке қатысты пікір немесе қандай да бір өзге сенімділік нысанын білдірмейміз. Алайда, біздің ойымызша, мұндай түзетулер тиісті және лайықты деңгейде қолданылған.

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты болады. Өзге ақпарат 2021 жылғы жылдық есепте қамтылған ақпаратты қамтиды, бірақ қаржылық есептілікті және ол бойынша біздің аудиторлық есепті қамтымайды. 2021 жылға арналған жылдық есеп осы аудиторлық есеп берілген күннен кейін бізге беріледі деп болжануда.

Қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз басқа ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті қамтамасыз ете отырып, қорытынды ұсынбаймыз.

Біздің қаржылық есептілік аудитін жүргізуімізге байланысты біздің міндетіміз басқа ақпарат қолжетімді болған кезде онымен танысу және бұл ретте басқа ақпарат пен қаржылық есептілік немесе аудит барысында алынған біздің біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктер бар ма және өзге де ақпаратта елеулі бұрмаланулар бар ма деген мәселені қарау болып табылады.

Қаржылық есептілік үшін Басшылық пен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ҚЕХС-ға сәйкес қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Компанияны жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудиті үшін аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

«Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
7-бет

Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Біз, сонымен қатар, басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты сәйкес әдептілік талаптарын орындағанымыз туралы мәлімдеме береміз және барлық қарым қатынастар мен біздің тәуелсіздігімізге ықпал етеді деп негізді түрде санауға болатын өзге мәселелер және де сәйкес жағдайларда соған қатысты қорғау шаралары туралы айтып білдіре отырамыз.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға айтып білдірген мәселелер арасынан біз ағымдағы кезеңнің қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған және сәйкесінше негізгі аудит мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты көпшілікке ашып көрсету заңмен немесе нормативтік актілермен тыйым салынған немесе қандай да бір мәселенің біздің есебімізде хабарлануының жағымсыз салдарлары қоғамдық маңызды пайдадан асып түседі деп негізді түрде жормалданғандықтан мұндай мәселе біздің есепте хабарланбауы тиіс деп анықтаған өте сирек жағдайлардан басқа кезде осы мәселелерді біздің аудиторлардың есебінде сипаттаймыз.

Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнері:

Урдабаева А. А.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитору
2012 жылғы 27 тамызда берілген
№ МФ-0000096 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанында берген №0000021 мемлекеттік лицензиясы

Дементьев С. А.
Жарғы негізінде әрекет ететін
«КПМГ Аудит» ЖШС Бас директоры

2022 жылдың 18 мамыры

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2021 жылғы 31 желтоқсанға

мың теңгемен

		2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді)	2020 жылғы 1 қаңтар (қайта есептелді)
Активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	7	102,853,173	75,643,105	48,578,130
Банктерге берілген несиелер	8	12,708,512	14,941,678	45,063,483
Клиенттерге берілген несиелер	9	665,016,227	449,226,953	361,783,687
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	10	9,626,642	-	-
Сатуға арналған ретінде жіктелетін активтер		1,601,806	3,409,307	1,880,310
Инвестициялық бағалы қағаздар		839,325	670,250	604,896
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	11	3,128,638	438,163	447,821
Негізгі қаражат		1,425,804	314,557	367,500
Материалды емес активтер		624,683	245,064	254,653
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер		1,785,126	-	-
Активтер кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша		-	362,905	2,370,077
Өзге активтер	12	6,875,042	2,286,977	3,950,687
Активтер жиыны		806,484,978	547,538,959	465,301,244
Міндеттемелер				
Акционер алындағы берешек	13	94,260,422	164,128,030	155,214,588
Кредиттік мекемелердің қаражаты		-	-	9,876,118
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	14	196,654,238	164,197,490	86,340,978
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алындағы берешек	15	166,814,395	44,770,133	36,435,103
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		1,205,120	447,545	373,023
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		-	49,345	135,976
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	17	6,614,451	-	-
Мемлекеттік субсидиялар	18	40,515,010	12,471,564	21,251,923
Өзге де міндеттемелер	16	29,731,901	1,737,203	2,260,291
Міндеттемелер жиыны		535,795,537	387,801,310	311,888,000
Меншікті капитал				
Акционерлік капитал	19	254,366,870	167,809,534	167,809,534
Резервтік капитал	19	11,237,766	5,339,751	5,339,751
Бөлінбеген пайда / (жинақталған шығын)		5,084,805	(13,411,636)	(19,736,041)
Меншікті капитал жиыны		270,689,441	159,737,649	153,413,244
Міндеттемелер мен меншікті капитал жиыны		806,484,978	547,538,959	465,301,244
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)		1,066.85	948.65	910.98

Қоғам Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:

Карнакова Нәзім Шолпановна

Басқарма төрағасының орынбасары, басқарма мүшесі

Зайтұлдаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2022 жылдың 18 мамыры

ПАЙДА НЕМЕСЕ ШЫҒЫН ТУРАЛЫ ЕСЕП

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгемен

	Ескер.	31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін	
		2021 жыл	2020 жыл (қайта есептелді)
Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер			
Ақша қаражаты және оның баламалары		5,374,199	5,667,631
Банктерге берілген несиелер		3,925,001	6,529,589
Клиенттерге берілген несиелер		68,920,438	57,369,862
Инвестициялық бағалы қағаздар		65,042	65,502
		78,284,680	69,632,584
Өзге пайыздық кірістер			
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек		45,684	-
		78,330,364	69,632,584
Пайыздық шығыстар			
Акционер алындағы берешек		(10,513,105)	(12,597,806)
Қазақстан Республикасының Үкіметінің алындағы берешек		(5,717,712)	(5,293,600)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алындағы берешек		(5,183,328)	(3,588,080)
Кредиттік мекемелердің қаражаты		-	(59,203)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(18,619,070)	(10,596,697)
Өзге де міндеттемелер		(27,145)	(40,192)
		(40,060,360)	(32,175,578)
Таза пайыздық кіріс		38,270,004	37,457,006
Несиелік шығындар бойынша шығындар	20	(77,530)	(4,115,936)
Несиелік шығындар бойынша шығыстарды шегергендегі таза пайыздық кіріс		38,192,474	33,341,070
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза кіріс / (шығын)		9,089	(710)
Қызметкерлерге арналған шығындар	21	(4,373,762)	(3,594,708)
Өзге әкімшілік шығындар	21	(2,635,235)	(2,180,486)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін түрлендіру нәтижесіндегі таза шығындар		(62,913)	(2,430,216)
Өзге шығындар	22	(20,232,159)	(2,434,065)
Пайыздық емес шығындар		(27,294,980)	(10,640,185)
Корпоративтік табыс салғынының шығындарына дейінгі пайда		10,897,494	22,700,885
Корпоративтік табыс салығы бойынша жұмсалған шығындар	17	(2,202,454)	(4,097,000)
Бір жылғы пайда		8,695,040	18,603,885

Қоғам Басқармасы атынан қол қойылады және шығаруға бекітіледі:

Карнакова Назгуль Дюспақыловна

Басқарма төрағасының орынбасары, басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Викторовна

Бас бухгалтер

2022 жылдың 18 мамыры

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

2021 жылығы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгемен

Ескер.	31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін	
	2021 жылы	2020 жылы (қайта есептелді)
Бір жылы пайда	8,695,040	18,603,885
Бір жылы өзге жиынтық кіріс	-	-
Бір жылы жиынтық кіріс жиыны	8,695,040	18,603,885

Қоғам Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:

Карнакова Назгуль Емолпанкуловна

Басқарма төрағасының орынбасары, басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2022 жылдың 18 мамыры

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2021 жылығы 31 желтоқсанда аяқтаған жыл үшін

мың теңгемен

Ескер.	Акциягерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	Шартты бөлу бойынша резерв	Бөлінбеген пайда/ (жынақталған шығындар)	Жыпы
2019 жылығы 31 желтоқсан жағдай бойынша бұрын ұсынылған Түзету	167,809,534	58,624,854	5,339,751	(67,467,287)	4,530,893	168,837,745
2020 жылығы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	-	(58,624,854)	-	67,467,287	(24,266,934)	(15,424,501)
Бір жылдағы жиынтық табыс жылы, қайта есептелді	167,809,534	-	5,339,751	-	(19,736,041)	153,413,244
Салықты шегере отырып, Акционерден өміл күн бойынша алынған қарыздарды бастапқы таууан түсетін кіріс	-	-	-	-	18,603,885	18,603,885
Салықтың шегеруімен акционерге бөлінетін Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	-	-
2020 жылығы 31 желтоқсан, қайта есептелді	167,809,534	-	5,339,751	-	(13,411,636)	159,737,649
Бұрын ұсынылған 2020 жылғы 31 желтоқсан Түзету	167,809,534	70,446,355	5,339,751	(84,687,953)	8,156,906	167,064,593
Қайта оқылады 2021 жылығы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	-	(70,446,355)	-	84,687,953	(21,568,542)	(7,326,944)
Бір жылдағы жиынтық табыс жылы	167,809,534	-	5,339,751	-	(13,411,636)	159,737,649
Акциягерлік капиталды арттыру	6,186,092	-	-	-	8,695,040	8,695,040
Бизнесі біріктіруге байланысты капиталға жарылар (активдар шығарылымы)	80,371,244	-	-	-	-	6,186,092
Салықтарды шегеруімен өміл күн бойынша акционерден алынған қарыздарды бастапқы таууан және түрлендіруден түсетін кіріс	-	-	-	-	311,872	80,683,116
Резервтік капиталды ұлғайту	-	-	5,898,015	-	33,375,744	33,375,744
Акционерге бөлінген	-	-	-	-	(5,898,015)	-
Төленген дивидендтер	-	-	-	-	(4,744,781)	(4,744,781)
Өзге	-	-	-	-	(13,762,035)	(13,762,035)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	254,366,870	-	11,237,766	-	518,616	270,689,441

Қорғам Басқармасының атынан Қол Қойылады және шығаруға бекітіледі:

А. Арнауович Назгулов | Полпанкуловна

Жанұллаева Дүрсия | Николаевна

Басқарма төрағасының орынбасары, басқарма мүшесі

Бас бухгалтер

2022 жылдың 18 мамыры

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгемен

	31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін	
	2021 жыл	2020 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы		
Алынған пайыздар	39,913,950	35,192,313
Төленген пайыздар	(23,231,439)	(15,005,193)
Қызметкерлерге арналған шығындар, төленген	(3,860,103)	(2,604,373)
Өзге операциялық шығындар, төленген	(2,150,611)	(1,738,231)
Операциялық активтер мен міндеттемелерде өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағындары	10,671,797	15,844,516
<i>Операциялық активтердің таза ұлғаюы / азаюы</i>		
Банктерге берілген несиелер	3,355,671	31,290,430
Клиенттерге берілген несиелер	(58,986,754)	(92,486,705)
Өзге активтер	674,039	762,552
<i>Операциялық міндеттемелердің таза ұлғаюы / (азаяуы)</i>		
Мемлекеттік субсидиялар	10,916,435	3,598,786
Өзге міндеттемелер	(2,537,985)	(1,264,228)
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза пайдаланылуы	(35,906,797)	(42,254,649)
Төленген корпоративтік табыс салығы	(5,920,766)	(3,716,566)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатын таза пайдалану	(41,827,563)	(45,971,215)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы		
Негізгі құралдардың түсуі/сатып алу	(33,726)	(95,521)
Материалдық емес активтерді сатып алу	(59,572)	(22,585)
Біріктіру нәтижесінде қаражаттың түсуі (Ескерту 6)	46,644,824	—
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі / (пайдаланылуы)	46,551,526	(118,106)
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы		
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздар тартудан түсетін түсімдер	70,000,000	70,000,000
Қазақстан Республикасы Үкіметінен қарыздарды өтеу	(70,000,000)	(70,000,000)
Несиелік ұйымдардан қарыздарды өтеу	—	(9,800,000)
Акционерден қарыздар тартудан түсетін түсімдер	18,591,199	33,523,182
Акционерден алынған қарыздарды өтеу	(52,182,190)	(20,533,889)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	83,951,457	76,206,439
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(38,988,349)	—
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыздар тартудан түсетін түсімдер	35,029,196	12,856,780
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыз қаражаттарын өтеу	(10,152,235)	(3,066,250)
Төленген дивидендтер	(13,762,035)	(16,034,036)
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза түсімі	22,487,043	73,152,226
Күтілетін несиелік шығындардың ақша қаражаты мен оның баламаларына әсері	(938)	2,070
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза өзгеруі	27,210,068	27,064,975
Кезең басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	75,643,105	48,578,130
Кезең соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары	102,853,173	75,643,105

Қоғам Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:

Карнакова Назгуль Шолапанкуловна

Басқарма төрағасының орынбасары, басқарма мүшесі

Зайтұлаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2022 жылдың 10 мамыры

1. Есеп беретін кәсіпорын

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі - Компания) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 25 қаңтардағы №137 «Аграрлық секторға несие беру мәселелері туралы» қаулысымен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылды. Компания өз қызметін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті (бұдан әрі - ҚРҰБ) берген 2013 жылғы 5 қарашадағы №5.2.24 Қазақстан Республикасының банк заңнамасында көзделген операцияларды жүргізуге арналған лицензияның негізінде жүзеге асырады. Компанияның қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі реттейді.

Компанияның негізгі қызметі заңнамалық актілермен тыйым салынбаған және жарғыда көзделген компанияның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін ауыл шаруашылығы секторын қоллау жөніндегі үкіметтік бағдарламаларды іске асыру, агроөнеркәсіптік кешенде өз жобаларын іске асыру, агроөнеркәсіптік кешенде өз жобаларын іске асыру үшін отандық және шетелдік инвестицияларды тарту, агроөнеркәсіптік кешенде жобаларды әзірлеу және іске асыру, берілген қаражатты өтеу есебіне алынған кепіл мүлкін және ауыл шаруашылығы өнімін өткізу тиісті лицензия негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру, лизингтік қызметті және өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыру болып табылады. Қаржыландыру жөніндегі компанияның қызметі қаражатты пайдалану бойынша ерекше талаптар мен шектеулерді көздейді. Клиенттерге берілетін несиелер Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығын дамыту бағдарламаларын іске асырумен байланысты нарықтық бағадан төмен мөлшерлеме бойынша беріледі.

Компанияның 2021 жылғы 31 желтоқсан және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының аумағында 17 тіркелген филиалы бар.

2021 жылғы 18 наурызға дейін Компания акцияларының 100 %-ы «ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-на тиесілі болды. Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 14 қыркүйектегі № 413 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 1 қыркүйектегі «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: іс-қимыл кезеңі» Жолдауын іске асыру жөніндегі Ұлттық іс-қимыл жоспарының 52-бөліміне сәйкес «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ қосу арқылы бірыңғай даму институты құрылды.

2021 жылғы 18 наурызда компания акцияларының 100 %-ы «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-на берілді.

Компания акцияларының 100 %-ын 2021 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі – «Бәйтерек» немесе «Акционер») иеленеді.

Компанияның түпкілікті меншік иесі Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы, Иманов көшесі, 11.

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, компанияның бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық тәуекелімен ұштасады, олар басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгеңің құнсыздануы, әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы және коронавирустық инфекция пандемиясы да шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайларының белгісіздігі деңгейін ұлғайтады.

Ресей мен Украинаның соңынан бақыланып отырған соңғы кездегі тұрақсыз геосаяси жағдай Қазақстанның экономикалық белгісіздік деңгейінің өсуіне әсер етуде.

Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстандағы бизнесті жүргізу жағдайларының компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қалай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының кейінгі дамуына басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары

Осы қаржылық есептілік халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «КЕХС») сәйкес дайындалды.

Қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде көрсетілгендерді Қоспағанда, нақты шығындар бойынша бағалауды есепке алу Қағидатына сәйкес дайындалды.

Осы Қаржылық есептілік бір жай акцияға есептегендегі деректерді Қоспағанда немесе егер өзгеше көрсетілмесе, Қазақстандық мың теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – «мың теңге») ұсынылады.

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Қызметтің үздіксіздігі қағидаты негізінде жасалды, бұл қалыпты қызмет барысында активтерді іске асыруды және міндеттемелерді өтеуді білдіреді. Қоғамның өз активтерін сату қабілеті, сондай-ақ оның қызметі болашақта Қазақстандағы ағымдағы және болашақ экономикалық жағдайлардың елеулі ықпалына ұшырауы мүмкін.

3. Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Төменде сипатталған есеп саясатының ережелері осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есепті кезеңдерде рет-ретімен қолданылады.

Әділ құнды бағалау

Әділ құн бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле барысында активті сату кезінде алынатын немесе міндеттемені беру кезінде төленетін баға болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру мақсатында мәміле жүзеге асырылады деп болжайды:

- осы актив немесе міндеттеме үшін негізгі болып табылатын нарықта; немесе
- негізгі нарық болмаған жағдайда, осы активке немесе міндеттемеге қатысты неғұрлым тиімді нарықта.

Қоғам негізгі немесе ең тиімді нарыққа қол жеткізе алуы керек. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарыққа қатысушылар өздерінің үздік экономикалық мүдделерінде әрекет еткен жағдайда активке немесе міндеттемеге баға белгілеу кезінде нарыққа қатысушылар пайдалана алатын жол берулер пайдаланыла отырып бағаланады. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушысының не активті ең жақсы және неғұрлым тиімді пайдалану арқылы, не оны осы активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сату арқылы экономикалық пайданы генерациялау қабілетін назарға алады.

Қоғам осы мән-жайларда орынды болатын және әділ құнды бағалау үшін жеткілікті деректер қолжетімді болатын және бұл ретте релевантты бақыланатын бастапқы деректерді барынша пайдалануға және бақыланбайтын бастапқы деректерді пайдалануды барынша азайтуға мүмкіндік беретін бағалау модельдерін пайдаланады. Әділ құны қаржылық есептілікте бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер әділ құнды тұтастай бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдің бастапқы деректері негізінде әділ құнның төменде сипатталған иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей-бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (түзетілмейтін).
- 2-деңгей-әділ құнды бағалау үшін иерархияның неғұрлым төмен деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын бағалау модельдері.
- 3 – деңгей-әділ құнды бағалау үшін иерархияның неғұрлым төмен деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта байқалмайтын бағалау модельдері.

Қаржылық есептілікте қайталанатын негізде танылатын активтер мен міндеттемелер жағдайында қоғам әрбір есепті кезеңнің соңына сыныптаманы қайта талдай отырып (тұтас алғанда әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдің бастапқы деректері негізінде) оларды иерархия деңгейлері арасында ауыстыру қажеттілігін айқындайды.

Қаржылық активтер және міндеттемелер

Бастапқы тану

Тану күні

Стандартты талаптарда қаржы активтері мен міндеттемелерін сатып алу немесе сату мәміле жасалған күні, яғни қоғам активті немесе міндеттемені сатып алу бойынша міндеттемені өзіне алған күні көрсетіледі. Стандарттық талаптармен сатып алуға немесе сатуға талаптары бойынша нарықта қабылданған қағидаларда немесе келісімдерде белгіленген мерзім шегінде активтер мен міндеттемелерді жеткізу талап етілетін шарт шеңберінде қаржы активтері мен міндеттемелерін сатып алу немесе сату жатады.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралдарын жіктеу шарттық талаптарға және құралдарды басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модельге байланысты болады. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын жағдайларды қоспағанда, қаржы құралдары бастапқыда мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, әділ құн бойынша бағаланады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді бағалау санаттары

Қоғам өзінің барлық қаржылық активтерін активтерді басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модель және активтердің шарттық талаптары бойынша бағаланады:

- амортизацияланған құны;
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құнның (СКӨҚК);
- пайда немесе шығын арқылы әділ құн (СКӨҚ).

Қоғам СПУ бойынша саудаға арналған туынды құралдар мен құралдарды жіктейді және бағалайды. Егер мұндай жіктеу бағалау немесе тану қағидастарын қолданудың сәйкессіздігін жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, қоғам өз қалауы бойынша қаржы құралдарын СКӨҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктей алады.

Қарыздар мен қаржылық кешіліктерді беру жөніндегі міндеттемелерден басқа, қаржылық міндеттемелер, егер олар саудаға және туынды құралдарға арналған болса, амортизацияланған құны бойынша немесе СКӨҚ бойынша бағаланады не ұйымның қалауы бойынша әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Банктердегі қаражат, клиенттерге берілген несиелер, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар

Қоғам банктердегі қаражатты, клиенттердің несиелерін және өзге де қаржылық инвестицияларды амортизацияланған құны бойынша, егер мынадай екі шарт та орындалса ғана бағалайды:

- қаржылық актив бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржылық активтерді ұстап қалу болып табылады;
- қаржы активінің шарттық шарттары қарыздың негізгі сомасының және қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігінің (SPPI) пайыздарының есебіне тек қана төлемдер болып табылатын ақша ағындарын көрсетілген күндері алуға негіздейді.

Бұл шарттар төменде толығырақ қарастырылады.

Бизнес-модельді бағалау

Қоғам бизнес-модельді бизнестің белгілі бір мақсатына жету үшін топтарға біріктірілген қаржы активтерін басқару қалай жүзеге асырылатындығын ең жақсы көрсететін деңгейде анықтайды.

Қоғамның Бизнес-модельі жеке құралдар деңгейінде емес, портфельді біріктірудің жоғары деңгейінде бағаланады және бақыланатын факторларға негізделген, мысалы:

- бизнес-модельдің нәтижелілігі және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің кірістілігі қалай бағаланады және бұл ақпарат ұйымның негізгі басқарушы персоналына қалай хабарланады;
- бизнес-модельдің нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің табыстылығы), атап айтқанда, осы тәуекелдерді басқару тәсілі;
- бизнесті басқаратын менеджерлер қалай марапатталады (мысалы, сыйақы басқарылатын активтердің әділ құнына немесе шартта қарастырылған ақша ағындарына негізделген бе);
- күтілетін жиілік, көлем және сату уақыты қоғамның бизнес-модельін бағалаудағы маңызды аспектілер болып табылады.

Бизнес-модельді бағалау «ең нашар» немесе «стресстік» сценарийлерді есепке алмай, пайда болуы негізді түрде күтілетін сценарийлерге негізделген. Егер бастапқы танудан кейін ақша ағындары қоғамның құтулерінен өзгеше тәсілмен іске асырылса, қоғам осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қалған қаржы активтерінің жіктелуін өзгертпейді, бірақ кейіннен мұндай ақпаратты жаңадан құрылған немесе жаңадан сатып алынған қаржы активтерін бағалау кезінде назарға алады.

«Қарыздың негізгі сомасына және қарыздың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың есебіне ғана төлемдері» тесті (SPPI тесті)

Жіктеу процесінің екінші кезеңі шеңберінде қоғам шартта көзделген актив бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасының есебіне және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың ғана төлемдері болып табылатынын анықтау үшін қаржы активінің шарттық талаптарын бағалайды (SPPI тесті).

Осы тесттің мақсаттары үшін «борыштың негізгі сомасы» бастапқы тапу кезінде қаржы активінің әділ құнын білдіреді және ол осы қаржы активінің қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін (мысалы, егер борыштың негізгі сомасын өтеу есебіне төлеу немесе сыйлықақы/дисконт амортизациясы орын алса).

Несие шарты шеңберіндегі пайыздардың ең маңызды элементтері, әдетте, ақшаның уақытша құнын өтеу және несие тәуекелін өтеу болып табылады. SPPI сынағын өткізу үшін қоғам пайымдауды қолданады және орынды факторларды, мысалы, қаржылық актив қай валютада көрсетілгенін және пайыздық мөлшерлеме белгіленген кезеңді талдайды.

Сонымен бірге, шартта көзделген, базалық несиелік келісімге байланысты емес ақша ағындарының тәуекелдерге ұшырағыптығына немесе құбылмалылығына барынша аз әсер ететін шарттық талаптар шартта көзделген ақша ағындарының туындауына себепші болмайды, олар борыштың негізгі сомасының есебіне және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне проценттердің ғана төлемдері болып табылады. Мұндай жағдайларда қаржылық активті СКӨҚ бойынша бағалау қажет.

Жіктеу процесінің екінші кезеңі шеңберінде қоғам шартта көзделген актив бойынша ақша ағындарының тек қана борыштың негізгі сомасының есебіне және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне арналған пайыздарға төлемдер болып табылатынын анықтау үшін қаржы активінің шарттық талаптарын бағалайды (деп аталатын SPPI тесті).

Осы тесттің мақсаттары үшін «борыштың негізгі сомасы» бастапқы тапу кезінде қаржы активінің әділ құнын білдіреді және ол осы қаржы активінің қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін (мысалы, егер борыштың негізгі сомасын өтеу есебіне төлеу немесе сыйлықақы/дисконт амортизациясы орын алса).

Несие шарты шеңберіндегі пайыздардың ең маңызды элементтері, әдетте, ақшаның уақытша құнын өтеу және несие тәуекелін өтеу болып табылады. SPPI сынағын өткізу үшін қоғам пайымдауды қолданады және орынды факторларды, мысалы, қаржылық актив қай валютада көрсетілгенін және пайыздық мөлшерлеме белгіленген кезеңді талдайды.

Сонымен бірге, шартта көзделген, базалық несиелік келісімге байланысты емес ақша ағындарының тәуекелдерге ұшырағыптығына немесе құбылмалылығына барынша аз әсер ететін шарттық талаптар шартта көзделген ақша ағындарының туындауына себепші болмайды, олар борыштың негізгі сомасының есебіне және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне проценттердің ғана төлемдері болып табылады. Мұндай жағдайларда қаржылық активті СКӨҚ бойынша бағалау қажет.

Мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт SPPI критерийіне сәйкес келсе, егер мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленген сома негізгі соманың өтелмеген бөлігін және өтелмеген бөлікке пайыздарды білдірсе және шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамтуы мүмкін. Бұдан басқа, мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт, егер қаржылық актив сатып алынған жағдайда, осы өлшемге сәйкес келетін ретінде қаралады немесе шартта көрсетілген номиналды сомаға қатысты сыйлықақымен немесе дисконтпен жасалады, мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленуге тиісті сома Шартта көрсетілген номиналды соманы және шартта көзделген есептелген (бірақ төленбеген) пайыздарды (сондай-ақ Шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамтуы мүмкін) білдіреді; және қаржы ұйымы (бұдан әрі-қаржы ұйымы) қаржы ұйымы (бұдан әрі-қаржы ұйымы) деп активтің мерзімінен бұрын өтеу туралы шартының әділ құны елеусіз болып табылады.

Несие беру жөніндегі міндеттемелер

Несие берілу жөніндегі міндеттемелер шарттық міндеттемелер болып табылады, олардың талаптары бойынша Қоғам міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде Клиентке алдын ала келісілген шарттарда несие беруге міндетті. Мұндай міндеттемелерге қатысты ҰББ-ны бағалауға қойылатын талаптар қолданылады.

Қоғам кейде нарықтан төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелік беру міндеттемелерін шығарады. Мұндай міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша танылады және кейінірек ҰБҚ-ға арналған бағалау резерві сомасының және бастапқы танылған сома сомасының ең үлкен шамасы бойынша, орынды болған кезде табыстың танылған жинақталған сомасы шегеріле отырып бағаланады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін қайта сыныптау

Қоғам Қаржы активтерін басқарудың бизнес-моделін өзгертетін ерекше жағдайларды қоспағанда, олар бастапқы тапталғаннан кейін қоғам қаржы активтерін қайта жіктемейді. Қаржылық міндеттемелер ешқашан қайта жіктелмейді.

Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына қолма-қол ақша қаражаты және несиелік ұйымдардағы өтеу мерзімі туындаған күннен бастап тоқсан күн ішінде қандай да бір шарттық міндеттемелермен ауыртпалық салынбаған қаражат кіреді.

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдас бөліктері, егер шарттық келісім нәтижесінде қоғамның ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін беру не міндеттемені ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасын меншікті үлестік құралдардың тіркелген санына айырбастау жолымен өзге түрде орындау міндеттемесі болса, міндеттемелер ретінде жіктеледі. Мұндай құралдарға акционер алдындағы берешек, несиелік ұйымдардың қаражаты, Шығарылған борыштық бағалы қағаздар, мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек кіреді. Бастапқы танылғаннан кейін қарыз қаражаты тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Пайдалар мен шығындар міндеттемелерді тану тоқтатылған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайданың немесе шығындың құрамында көрсетіледі.

Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Қаржылық актив пен қаржылық міндеттеме қаржылық жағдай туралы есепте танылған сомаларды есепке алуды жүзеге асырудың заңды қорғалған құқығы болған кезде және есеп айырысуды нетто-негізде жүзеге асыру не активті іске асыру және міндеттемені бір мезгілде орындау ниеті болған кезде нетто-шаманы ұсына отырып, өзара есепке алынуға жатады. Есепке жатқызулы жүзеге асыру құқығы болашақтағы оқиғаға негізделмеуге тиіс және мынадай барлық мән-жайларда заңдық тұрғыдан қорғалуға тиіс:

- Әдеттегі қызмет барысында;
- дефолт жағдайында; және
- ұйым немесе контрагенттердің біреуі дәрменсіз немесе банкрот болған жағдайда.

Бұл шарттар, әдетте, өзара есеп айырысу туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомада көрсетіледі.

Несилерді қайта құрылымдау

Қоғам, мүмкіндігінше, кешіле өндіріп алудың орнына, несиелік шарттарын қайта қарауға, мысалы, төлемдердің шарттық мерзімдерін ұзартуға және несиелік берудің жаңа шарттарын келісуге тырысады.

Қоғам қаржылық активті, мысалы, клиентке берілген несиені тануды тоқтатады, егер Шарттың талаптары іс жүзінде ол жаңа несиелік айналатындай етіп қайта қаралса, ал айырмашылық құнсызданудан болатын шығын танылғанға дейін тануды тоқтатудан пайда немесе шығын ретінде танылады. Бастапқы тану кезінде несиелер құрылған несиелік ПСКО актив болып саналатын жағдайларды қоспағанда, ҰББ-ны бағалау мақсаттары үшін 1-кезеңге жатады. Клиенттің несиені мойындауын тоқтату керектігін бағалау кезінде Қоғам, басқалармен қатар, келесі факторларды қарастырады:

- несиелік валютасын өзгерту;
- контрагентті өзгерту;
- модификация құралдың SPPI тестінің критерийлеріне сәйкес келмеуіне әкеледі ме?

Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгеруіне әкелмесе, модификация тануды тоқтатуға әкелмейді. Бастапқы тиімді пайыздық ставка бойынша дисконтталған ақша ағындарының өзгеруі негізінде Қоғам пайда немесе шығын туралы есепте өзге шығыстар құрамында ұсынылатын модификациядан түскен пайданы немесе шығынды таниды.

Тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын модификация жағдайында Қоғам несиелік тәуекелдің Елеулі Ұлғаюының немесе несиелік-құнсызданған ретінде активтеріді жіктеу қажеттілігінің болуын да қайта бағалайды.

Қаржылық міндеттемелер шарттарының модификациясы

Қоғам қаржылық міндеттемені тануды оның шарттары өзгертілген міндеттеме бойынша ақша ағындарының мөлшері айтарлықтай өзгеретін етіп өзгерткен кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайданың немесе шығындың құрамында танылады.

Егер шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, Қоғам шарттарды түрлендіру қаржы активін тануды тоқтатуға алып келмейтін жағдайларда қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілге сәйкес келетін есеп саясатын қолданады, яғни. Қоғам осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күніне пайда немесе шығын құрамында кез келген түзетуді таниды.

Қолданыстағы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасының өзгеруі, егер олар Шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, талаптардың модификациясы болып санамайды.

Қоғам сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, жағдайлардың өзгеруінің маңыздылығын сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Қоғам келесі сапалық факторлардың негізінде шарттарды өзгерту маңызды деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттеме сапасын арттырудың басқа да құралдарын өзгерту;
- айырбастау шартын қосу;
- қаржылық міндеттеменің бағыныстылығының өзгеруі.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаттары үшін егер бастапқы тиімді пайыздық ставка бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақының шегергендегі комиссиялық сыйақы төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кемінде 10% - ға ерекшеленетін болса, шарттар айтарлықтай өзгеше болып есептеледі. Егер бір борыштық құралды басқасына ауыстыру немесе оның талаптарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілсе, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден түскен пайданың немесе шығындың бөлігі ретінде танылады. Егер бір борыштық құралды басқасына ауыстыру немесе оның талаптарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілмесе, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар сомасына тиісті міндеттеменің баланстық құны түзетіледі және бұл түзету өзгертілген міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Қаржылық актив (немесе қолданылатын жерде – қаржылық активтің бір бөлігі немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бөлігі) қаржылық жағдай туралы есепте танылуын тоқтатады, егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Қоғам активтен ақша ағындарын алу құқығын берді немесе алынған ақша ағындарын "транзиттік" келісім шарттарында үшінші тарапқа Елеулі кідіріссіз толық аудару міндеттемесін қабылдаса; сондай-ақ
- Қоғам не (а) активтен түсетін барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде берді, не (б) активтен түсетін барлық тәуекелдер мен пайданы тапсырмаса, бірақ өзінде сақтамай осы активті бақылауды берген жағдайда.

Егер Қоғам активтен ақша ағындарын алуға өз құқықтарын берген жағдайда, бұл ретте оған байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды беріп те, сақтап та, сондай-ақ активті бақылауды бермей де, мұндай актив Қоғамның осы активке жалғасып отырған қатысуы шегінде есепте көрсетіледі. Берілген актив бойынша кепілдік нысаны бар активке қатысуды жалғастыру активтің бастапқы баланстық құны мәндерінің ең азы және Қоғамға төлеуде ұсынылуы мүмкін өтеудің ең жоғары мөлшері бойынша бағаланады.

Есептен шығару

Есептен шығарудың қаржылық активтері

Қоғам енді олардың құнын өтеуді күтпеген кезде ғана ішінара немесе толығымен көрсетіледі. Егер есептен шығаруға жататын сома құнсыздануға жинақталған резервтің шамасынан жоғары болса, онда айырма алдымен резервтің ұлғаюы ретінде есепке алынады, содан кейін ол жалпы баланстық құнға қолданылады. Кез келген кейінгі қалпына келтіру несиелік шығындар бойынша шығыстарға жатқызылады. Есептен шығару тануды тоқтатуға жатады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемені тану тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі өткен жағдайда тоқтатылады.

Бір қолданыстағы қаржылық міндеттемені сол кредитор алдындағы басқа міндеттеменен айтарлықтай ерекшеленетін шарттарда алмастырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеменің шарттары елеулі түрде өзгертілген жағдайда бастапқы міндеттемені тану тоқтатылады, ал есепте жаңа міндеттеме пайда немесе шығын құрамындағы міндеттемелердің баланстық құнындағы айырманы тани отырып көрсетіледі.

Құнсыздану

Туынды емес қаржылық активтер

4 және 24 Ескертулерді қараңыз.

Қоғам пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын мынадай қаржы құралдары бойынша күтілетін несиелік шығындарға арналған бағалау резервін таниды:

- борыштық құралдар болып табылатын қаржылық активтер;
- қаржылық кепілдік шарттары шығарылды.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болған шығын танылмайды.

Резерв сомасы 12 айлық күтілетін несиелік шығындарға тең болатын мынадай құралдарды қоспағанда, Қоғам күтілетін несиелік шығындарға бағалау резервтерін бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындарға тең сомада таниды:

- есепті күні жағдай бойынша орташа несиелік тәуекелі бар борыштық инвестициялық бағамы қағаздар;
- бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекел айтарлықтай жоғарыламаған өзге қаржы құралдары.

12 айлық күтілетін несиелік шығындар ("12 айлық ОБК") – есепті күннен кейін 12 ай ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолт оқиғалары салдарынан күтілетін несиелік шығындардың бір бөлігі. 12 айлық ҰББ танылатын қаржы құралдары "1-кезең" қаржы құралдарына жатады.

Бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік шығындар ("бүкіл мерзім үшін ҰББ") оның қолданылуының барлық күтілетін мерзімі ішінде қаржы құралы бойынша дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының нәтижесінде ҰББ ретінде айқындалады. ҰББ бүкіл мерзім ішінде мойындайтын қаржы құралдары "2-кезең" (егер қаржы құралы бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай жоғарылаған, бірақ қаржы құралы несиелік-құнсызданған болып табылмаған жағдайда) және "3-кезең" (егер қаржы құралы несиелік болып табылған жағдайда) қаржы құралдарына жатады- құнсызданған).

Күтілетін несиелік шығындарды бағалау (ҰББ)

Күтілетін несиелік шығындар дефолттың басталу ықтималдығының дәрежесі бойынша мөлшерленген несиелік шығындардың есептік бағасын білдіреді. Олар келесідей бағаланады:

- есепті күнгі жағдай бойынша күтілетін барлық ақша қаражатының толық алынбауының келтірілген құны ретінде несиелік-құнсызданбаған болып табымайтын қаржы активтеріне қатысты (яғни Шартқа сәйкес Қоғамға тиесілі ақша қаражатының ағындары мен қоғам алуды күтетін ақша қаражатының ағындары арасындағы айырма);
- есепті күнгі жағдай бойынша несиелік-құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты: активтердің жалпы баланстық құны мен ақша қаражатының болашақтағы есептік ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде;
- қаржылық кешіккіш шарттарына қатысты: Қоғам өтеуді күтетін сомаларды шегере отырып, оның шеккен несиелік шығынын өтеу үшін шарт ұстаушыға күтілетін төлемдердің келтірілген құны ретінде.

Қайта құрылымдалған қаржылық активтер

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің шарттары қайта қаралған немесе қаржы активінің шарттары өзгертілген немесе қарыз алушының қаржылық қиындықтары себебінен қолданыстағы қаржы активі жаңасымен ауыстырылған жағдайда, осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі мәніне бағалау жүргізіледі және күтілетін несиелік шығындар былайша бағаланады:

- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда түрлендірілген қаржы активі бойынша күтілетін ақша қаражатының ағындары қолда бар актив бойынша ақша қаражатының толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі.
- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті тануды тоқтатуға алып келсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оны тануды тоқтату сәтінде қолданыстағы актив бойынша ақша қаражатының түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолданыстағы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық ставканы пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолданыстағы қаржы активі бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Несиелік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге қоғам амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтеріне және басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін борыштық қаржы активтеріне олардың несиелік құнсыздануы тұрғысынан бағалау жүргізіледі. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ ақша қаражатының есеп айырысу ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған кезде "несиелік-құнсызданған" болып табылады.

Қаржы активінің несиелік құнсыздануының куәлігі, атап айтқанда, мынадай бақыланатын деректер болып табылады:

- қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- Шарт талаптарын бұзу, мысалы, дефолт немесе төлем мерзімін кешіктіру;
- Қоғамның қарызды немесе аванстық төлемді ол өзге жағдайларда қарамайтын шарттарда қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы ықтималдығының туындауы; немесе
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қарыз алушының қаржылық жай-күйінің нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған несиелік, егер шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алмау тәуекелінің айтарлықтай төмендегені және құнсызданудың басқа да белгілері жоқ екендігі туралы куәлік болмаса ғана, әдетте, несиелік-құнсызданған болып есептеледі.

Салық салу

Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, барлық уақытша айырмаларға қатысты есептеледі. Пайдаға кейінге қалдырылған салықтар активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың қаржылық есептілік мақсаттары үшін баланстық құны арасында туындайтын барлық уақытша айырмалар бойынша көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта салық базасын азайтатын осы уақытша айырмашылықтар есепке алынуы мүмкін салық салынатын пайданы алу ықтималдығы бар шамада ғана көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күні күшіне енген немесе іс жүзінде күшіне енген заңнаманы негізге ала отырып, активті іске асыру немесе міндеттемені реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салық салу ставкалары бойынша бағаланады.

Қоғам кейінге қалдырылған салық талаптары мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін өзара есепке алууды жүргізеді және егер:

- Қоғамның ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы ағымдағы салық талаптарын есепке алуға заңды құқығы бар; және
- кейінге қалдырылған салық талаптары мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері сол салық органы сол салық субъектісінен өндіріп алатын корпоративтік табыс салығына жатады.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасында Қоғам қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар қолданылады. Бұл салықтар басқа операциялық шығыстардың құрамында көрсетіледі.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындарды есепке алмай, нақты құны бойынша көрсетіледі. Мұндай құн, егер олар тану критерийлеріне сай келсе, келтірілген факті бойынша танылатын жабықты ауыстыруға байланысты шығындарды қамтиды.

Негізгі құралдардың баланстық құны осы активтің баланстық құнын өтеу мүмкін еместігін көрсететін оқиғалар немесе мән-жайларда өзгерістер туындаған жағдайда құнсыздану мәніне бағаланады.

Жөндеуге және реконструкциялауға арналған шығыстар олардың жүзеге асырылуына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталдандыруға жататын жағдайларды қоспағанда, өзге де операциялық шығыстардың құрамына енгізіледі.

Нысанның амортизациясы оны пайдалануға қол жетімді болған кезде басталады. Амортизация активтерді пайдалы пайдаланудың бағалау мерзімдеріне негізделген келесі жылдық мөлшерлемелер бойынша сызықтық әдіспен есептеледі:

	<i>Амортизация нормасы</i>
Ғимараттар	1-5%
Машиналар және жабық	4-20%
Көлік құралдары	10-25%
Өзге	10-33%

Қалдық құны, пайдалы пайдалану мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістері әрбір есепті жылдың соңында талданады және қажеттілігіне қарай түзетіледі.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық жылжымайтын мүлік жылжымайтын мүлікті ұзақ мерзімге жалға беруден немесе Қоғам негізгі құрал ретінде пайдаланбайтын мүлік құнының өсуінен кіріс алуға арналған.

Бастапқыда инвестициялық жылжымайтын мүлік мәміле бойынша шығындарды қосқанда нақты құны бойынша бағаланады. Баланстық құн тану өлшемдерін сақтау шартымен мұндай шығындар келтірілген сәтте қолда бар инвестициялық жылжымайтын мүліктің бөліктерін ауыстыру құнын қамтиды; және инвестициялық мүлікке күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындарды қамтымайды. Инвестициялық жылжымайтын мүлік кейіннен жинақталған амортизацияны алып тастағанда өзіндік құны бойынша бағаланады. Инвестициялық жылжымайтын мүлік пайдалы қызмет мерзімі ішінде сызықтық негізде амортизацияланады.

Қаржылық жағдай туралы есепте инвестициялық жылжымайтын мүлікті тануды тоқтату ол істен шыққан немесе болашақта экономикалық пайда алу күтілмеген кезде жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүліктің шығуынан болған кез келген кірістер мен шығындар тану тоқтатылған жылы пайданың немесе шығындың құрамында танылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлікке және инвестициялық жылжымайтын мүліктен аударымдар пайдалануда өзгеріс болған кезде ғана жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүлікпен меншік иесі иеленетін жылжымайтын мүлік объектісіне ауысқан кезде баланстық құн өзгермейді, өйткені Қоғам екі санат үшін де, инвестициялық жылжымайтын мүлік үшін де, меншік иесі алатын жылжымайтын мүлік үшін де өзіндік құн бойынша есепке алу моделін пайдаланады.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтерге бағдарламалық жасақтамалар мен лицензиялар кіреді.

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Материалдық емес активтер бастапқы танылғаннан кейін жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегергендегі нақты құны бойынша көрсетіледі. Материалдық емес активтердің шектеулі пайдалы пайдалану мерзімі болады және 1 жылдан 10 жылға дейінгі пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады және материалдық емес активтің ықтимал құнсыздану белгілері болған жағдайда құнсыздану мәніне талданады.

Сатуға арналған активтер

Қоғам ұзақ мерзімді активтерді сатуға арналған активтер ретінде жіктейді, егер олардың ағымдағы құнын өтеу негізінен пайдалану барысында емес, сату мәмілесінің нәтижесінде жоспарланса. Бұл үшін айналымнан тыс активтер осындай активтерді сатудың әдеттегі, үлгілік шарттары болып табылатын шарттарда олардың қазіргі жай-күйінде дереу сату үшін қол жетімді болуы тиіс, бұл ретте оларды сату ықтималдылығының жоғары дәрежесімен сипатталуы тиіс.

Сатудың жоғары ықтималдығы Қоғам басшылығының ұзақ мерзімді активті сату жоспарын ұстануға деген нақты ниетін білдіреді. Бұл ретте сатып алушыны іздеу және осындай жоспарды орындау бойынша белсенді іс-қимыл бағдарламасы басталуы қажет. Бұдан басқа, айналымнан тыс актив ағымдағы әділ құнын ескере отырып негізделген баға бойынша сатуға белсенді түрде ұсынылуға тиіс. Бұдан басқа, аяқталған мәміле ретінде сатуды көрсету сатуға арналған ретінде айналымнан тыс активтерді жіктеу күнінен бастап бір жыл ішінде күтілуге тиіс.

Қоғам сатуға арналған ретінде жіктелетін активтерді сату бойынша шығыстарды шегергенде ағымдағы құн мен әділ құн мәндерінің ең азы бойынша бағалайды. Активтердің ағымдағы құнының ықтимал құнсыздануын көрсететін оқиғалар немесе мән-жайлардың өзгеруі басталған жағдайда, Қоғам сату бойынша шығыстарды шегере отырып, олардың құнын бастапқы, сондай-ақ кейіннен әділ құнына дейін есептен шығару кезінде құнсызданудан болатын шығынды көрсетеді.

Алып қойылған кепілмен қамтамасыз ету

Алып қойылған кепілмен қамтамасыз ету ерікті немесе мәжбүрлі негізде қарыздар бойынша берешекті өтеу есебіне Қоғам қарыз алушыларынан алып қойылған кепіл мүлікті білдіреді. Кепілге салынған мүлікті Қоғам балансына қабылдау жөніндегі шешімді несие комитеті, содан кейін Қоғам Басқармасы қабылдайды. Барлық рәсімдер жүргізілгеннен кейін мүлікті Қоғам балансында тану оның ағымдағы бағалау құны бойынша жүзеге асырылады. Осы активтер қаржылық жағдай туралы есепте сатуға арналған активтер құрамында ескеріледі.

Акционерлік капитал

Жарғылық капитал

Жарғылық капиталға жарналар шығаруға арналған тікелей шығындар шегеріле отырып, тарихи құн бойынша танылады.

Резервтік капитал

Резервтік капитал Қоғам акционерінің шешімі негізінде бөлінбеген пайдадан қаражатты аудару арқылы ұлғайтылуы мүмкін. Қоғамның саясатына сәйкес резервтік капитал болашақ шығындар мен басқа да күтпеген тәуекелдер мен жағдайларды қоса алғанда, жалпы тәуекелдерді жабу үшін қалыптасады. Резервтік капитал акционердің шешімі негізінде бөлінуге жатады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар есепті күнді қоса алғанға дейін жарияланған жағдайда ғана есепті күнге капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте ашылады.

Бағалау міндеттемелері

Бағалау міндеттемелері, егер Қоғам өткен уақыттағы белгілі бір оқиғаның салдарынан заңды немесе өзіне ерікті түрде қабылданған міндеттемелерге ие болса, оларды реттеу үшін үлкен ықтималдықпен болашақ экономикалық пайдаларды қамтитын және жеткілікті сенімділік деңгейімен бағалауға болатын ресурстардың жылыстауы талап етілсе, танылады.

Шартты міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілмейді, бұл ретте оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығуы екіталай болып табылған жағдайларды қоспағанда, олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

Қарыздар беру бойынша міндеттемелер

Қарыз беру жөніндегі міндеттеме-бұл алдын ала келісілген шарттарда және белгіленген мерзімдерде қарыз беру туралы нақты міндеттеме.

Нарықтан төмен ставка бойынша заемдар беру бойынша шығарылған міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Кейіннен олар екі шаманың ең үлкені бойынша бағаланады: ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес айқындалған шығынға арналған бағалау резервінің сомасы және бастапқы танылған сома, тиісті жағдайларда ХҚЕС қағидастарына сәйкес танылған кірістің жинақталған сомасы шегеріле отырып,

(IFRS) 15.

Қоғамның пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздарды беру бойынша шығарылған міндеттемелері жоқ. Қарыз беру жөніндегі өзге де міндеттемелерге қатысты қоғам шығын үшін бағалау резервін таниды. Қарыздар беру жөніндегі міндеттемелерге қатысты танылған қаржылық міндеттемелер өзге міндеттемелердің құрамына енгізілген.

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер қоғамның экономикалық пайда алу ықтималдығы жоғары болса және түсім сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Кірісті қаржылық есептілікте тану үшін келесі өлшемдер де орындалуы керек:

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар

Қоғам несиелік-құнсызданған қаржы активтерінен басқа, қаржы активтерінің жалпы баланстық құнына тиімді пайыздық ставканы қолдана отырып, амортизацияланған құны бойынша немесе ҚСЖҚҚ бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайыздық түсімі есептейді. Тиімді пайыздық мөлшерлеме-бұл дисконттау кезінде болашақ есептік ақшалай төлемдер немесе түсімдер қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде немесе ол қолданылатын жерде неғұрлым қысқа уақыт кезеңі ішінде қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнына дәл келтіретін мөлшерлеме. Есептеу кезінде қаржы құралы бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық ставканың ажырамас бөлігі болып табылатын құралмен тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ болашақ несиелік шығындар ескерілмейді. Қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің баланстық құны қоғам төлемдерді немесе түсімдерді бағалауды қайта қараған жағдайда түзетіледі. Түзетілген баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал баланстық құнның өзгеруі пайыздық кіріс немесе шығыстар ретінде көрсетіледі.

Несиелік-құнсызданған қаржылық актив жағдайында қоғам осы қаржылық активтің таза амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, пайыздық кірісті есептейді. Егер қаржы активі бойынша дефолт жойылса және ол енді несиелік-құнсызданбаған болса, қоғам жалпы құн негізінде пайыздық түсімі есептеуге қайтарылады.

Сатып алынған немесе құрылған несиелік-құнсызданған (ББСК) қаржы активтері жағдайында қоғам несиелік тәуекелді ескере отырып, қаржы активінің амортизацияланған құнына түзетілген тиімді пайыздық ставканы қолдана отырып, пайыздық түсімі есептейді. Несиелік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме-бұл бастапқы тану кезінде активтердің ББСК амортизацияланған құнына дейінгі есептік болашақ ақша ағындарын (несиелік шығындарды қоса алғанда) дисконттайтын мөлшерлеме.

Ақпарат ұсыну

Пайда немесе шығын туралы есепте ұсынылған тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістерді қамтиды.

Пайда немесе шығын туралы есептің "Өзге де пайыздық кірістер" бабы Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша пайыздық кірістерді қамтиды.

Пайда немесе шығын туралы есепте ұсынылған пайыздық шығыстар амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстарды қамтиды.

Мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидиялар-бұл өткен немесе болашақта қоғамның операциялық қызметіне қатысты белгілі бір шарттарды орындаудың орнына ресурстарды қоғамға беру түрінде үкімет, мемлекеттік агенттіктер және мемлекеттік ұйымдар беретін көмек. Егер қоғам олармен байланысты барлық шарттарды орындайтынына және көрсетілген субсидияларды алатынына негізделген сенім болмаса, мемлекеттік субсидиялар танылмайды. Өтеуді талап етуі мүмкін шарттар болған кезде субсидиялар міндеттемелер құрамында танылады.

Мемлекет акционер ретінде әрекет етпейтін жағдайларда, мемлекеттік қарызды нарықтық бағадан төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша алудан түсетін пайда мемлекеттік субсидия ретінде ескеріледі. Сыйақы мөлшерлемесінен түсетін пайда нарықтық құннан төмен қарыздың бастапқы баланстық құны мен түсімдер сомасы арасындағы айырма ретінде бағаланады.

Мемлекеттік субсидиялар қоғам өтеуге арналған субсидиялар қаражаты тиісті шығындарды шығыстар ретінде таниптын кезеңдер ішінде жүйелі негізде пайданың немесе шығындың құрамында танылады.

Персонал ұстауға арналған шығыстар және олармен байланысты аударымдар

Жалақыға, Мемлекеттік зейнетақы қорына және әлеуметтік сақтандыру қорына төленетін жарналарға, ақылы жыл сайынғы демалыстарға және науқастануы бойынша төленетін демалысқа, ақшалай емес нысандағы сыйлықақылар мен жеңілдіктерге арналған шығыстар Қоғам қызметкерлерінің тиісті қызметтер көрсетуіне қарай есептеледі. Қоғамның белгіленген жарналары бар мемлекеттік жоспарға сәйкес төлемдерден басқа, зейнетақылар немесе ұқсас төлемдер төлеу жөніндегі қалыптасқан іскерлік практикадан туындайтын қандай да бір құқықтық немесе туындайтын міндеттемелері жоқ.

Өтімділік тәртібімен қаржылық жағдай туралы жеке есептің баптарын ұсыну

Қоғамның нақты анықталған операциялық циклі жоқ, сондықтан Қоғам қаржылық жағдай туралы есепте қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелерді бөлек ұсынбайды. Оның орнына активтер мен міндеттемелер 27-ескертепде күтілетін өтеу мерзімдері бойынша берілген.

Компаниялардың жалпы бақылаудағы қосылуын есепке алу

Жалпы бақылаудағы компаниялардың қосылуы бизнесті біріктіруді білдіреді, оған сәйкес барлық біріктірілген бизнес субъектілері бизнесті біріктіргенге дейін де, одан кейін де сол Тарап немесе Тараптар бақылайды және бақылау уақытша емес. Компаниялардың жалпы бақылаумен қосылу әсерін қоғам үлестерді біріктіру әдісі бойынша ескереді, қосылатын компаниялардың активтері мен міндеттемелері қосылу күніне олардың баланстық құны бойынша бағаланады, қосылуға байланысты транзакциялық шығындар пайда мен шығындар туралы есептегі шығыстарға жатқызылады, өзара теңгерімдер алып тасталады, төленген/берілген сатып алу бағасы мен сатып алынған таза активтердің құны арасындағы кез келген айырма (бұдан әрі-айырма) қаржылық есептілікте ашылғандай, олардың баланстық құны бойынша) сатып алушының капиталында танылады.

Жалға алу

Пайдалану құқығы нысанындағы актив

Қоғам активтерді жалдау басталған күнгі пайдалану құқығы нысанында (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күн) таниды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетіле отырып, жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегергендегі жалдау төлемдерін қамтиды. Егер қоғам жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығын алатынына жеткілікті сенімді болмаса, пайдалану құқығы түріндегі танылған актив келесі кезеңдердің неғұрлым қысқа мерзімде сызықтық әдіспен амортизацияланады: активті пайдалы пайдаланудың болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Қоғам жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдеріне кез-келген ынталандыру төлемдерін алып тастағандағы тіркелген төлемдер (соның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдер), индекске немесе мөлшерлемеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленуі күтілетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, егер Қоғамның осы опционды орындайтынына жеткілікті сепім болса, сатып алу опционының орындалу бағасы және егер жалдау мерзімі Қоғамның жалдауды тоқтату туралы опционның ықтимал орындалуын көрсетсе, жалдауды тоқтату үшін айыппұл төлеу кіреді. Индекске немесе ставкаға тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт басталатын кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін, егер жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, Қоғам жалдау басталған күнге ҚОСЫМША Қарыз қаражатын тарту ставкасын пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздардың есептелуін көрсету үшін Ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, жалдау мерзімі өзгертілген, тіркелген жалдау төлемдерінің мәні бойынша өзгерген немесе базалық активті сатып алуға опционды бағалау өзгерген жағдайда, жалдау бойынша міндеттеменің баланстық құнын қайта бағалау жүргізіледі.

Қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалға алу

Қоғам қысқа мерзімді жалға алуға қатысты танудан босатуды қысқа мерзімді жалға алу шарттарына (яғни, жалға алу басталған күні жалдаудың көзделген мерзімі 12 айдан аспайтын және сатып алуға опцион жоқ шарттарға) қолданады. Қоғам сондай-ақ құны төмен деп саналатын офистік жабдықты жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен жалдау бойынша шығыс ретінде танылады.

Ұзарту опционы бар шарттарда жалдау мерзімін айқындау кезіндегі Елеулі пайымдаулар

Қоғам жалдау мерзімін, егер оның орындалатынына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды ұзартуға арналған опцион көзделген кезеңдермен немесе егер оның орындалмағанына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды тоқтатуға арналған опцион көзделген кезеңдермен бірге мерзімінен бұрын тоқтатылуға жатпайтын жалдау кезеңі ретінде айқындайды.

Қаржылық жалдау - Қоғам жалға беруші ретінде

Қоғам жалдау мерзімі басталған күннен бастап таза жалдау инвестицияларына тең сомда жалдау төлемдері бойынша дебиторлық берешекті көрсетеді. Қаржылық кіріс таза инвестициялардың баланстық сомасына кірістіліктің тұрақты мерзімді нормасын көрсететін схема бойынша есептеледі. Бастапқы тікелей шығындар жалдау төлемдері бойынша дебиторлық берешектің бастапқы сомасының құрамында ескеріледі.

Жалдау, егер ол активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы беруді көздейтін болса, қаржылық жалдау (лизинг) ретінде жіктеледі.

Жалдауды қаржы ретінде жіктеу мәміленің мазмұнына байланысты, бірақ келісімшарттың формасына байланысты емес. Төменде жеке немесе жиынтық түрде жалдауды қаржылық ретінде жіктеуге әкелетін жағдайлардың мысалдары келтірілген:

- 1) жалдау шарты жалға алушыға активке меншік құқығын жалға беру мерзімінің соңында беруді көздейді;
- 2) жалға алушының активті осы опционды орындау күніндегі әділ құннан төмен болады деп күтілетін баға бойынша сатып алуға опционы болады, сондықтан жалдау қатынастары басталған күні осы опционның орындалуын жеткілікті сенімділікпен күтуге болады;
- 3) жалдау мерзімі, егер меншік құқығы берілмесе де, активті Экономикалық пайдалану мерзімінің едәуір бөлігін құрайды;
- 4) жалдау қатынастары басталған күні ең төменгі жалдау төлемдерінің келтірілген құны базалық активтің әділ құнына іс жүзінде тең болады; және
- 5) базалық активтің мамандандырылған сипаты бар, оны тек жалға алушы ғана айтарлықтай өзгертусіз пайдалана алады.

ҚЕХС (IFRS) 16 сонымен қатар жалдауды қаржылық ретінде жіктеуге әкелуі мүмкін белгілерді анықтайды:

- 1) егер жалға алушының жалдау шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқығы болса, онда жалға берушінің Шартты бұзуға байланысты шығындары жалға алушыға тиесілі болады;
- 2) Тарату құнының әділ бағасының ауытқуынан пайда немесе шығын жалға алушыға есептеледі (мысалы, жалдау мерзімінің соңында сатудан түсетін түсімдердің көп бөлігіне тең жалдау төлемінен шегерім нысанында); және
- 3) жалға алушының жалға алу төлемінің деңгейі нарықтағыдан едәуір төмен болған кезде жалға алуды тағы бір мерзімге ұзартуға мүмкіндігі бар.

Бастапқы бағалау

Бастапқы бағалау кезінде Қоғам қаржылық жалдауға (лизингке) берілген жалдау (лизинг) заттарын дебиторлық берешек ретінде жалға (лизингке) берілген таза инвестицияға тең сомда таниды.

Бастапқы тану жалға алушымен жалдау (лизинг) нысанасын қабылдау-беру актісіне қол қойылған күні жүзеге асырылады. Бұл ретте жалға берілетін таза инвестициялар-бұл жалдау шартында көзделген пайыз мөлшерлемесі бойынша әділ құны бойынша дисконтталған жалға берілетін жалпы инвестициялар.

Жалдау (лизинг) нысанасын сатып алуға байланысты бастапқы тікелей шығындар қаржылық жалдау (лизинг) бойынша дебиторлық берешекті бастапқы бағалауға енгізіледі.

Лизинг төлемдерін лизинг алушылар қаржы лизингі шарттарына сәйкес кезеңділікпен жүзеге асырады. Жалдау төлемдерін бөлу жасалған қаржы лизингі шарттарының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Қаржылық кірісті тану лизинг берушінің қаржылық жалдауға (лизингке) қатысты өтелмеген, таза инвестициясына кірістің тұрақты мерзімді нормасын көрсететін кестеге негізделуге тиіс. Егер қаржылық жалдау (лизинг) шартының талаптарында өзгеше көзделмесе, сыйақыны есептеу жалдау (лизинг) мерзімінің басынан басталады.

Жалдау мерзімінің басталуы-лизинг алушы лизинг нысанасын пайдалануға өзінің құқығын іске асыруға мүмкіндік алатын күннен басталатын күн. Бұл жалдауды бастапқы тану күні (яғни лизинг алушы жалға алуға байланысты тұндайтын тиісті активтерді, міндеттемелерді, кірістерді немесе шығыстарды тану).

Тануды тоқтату

Қаржылық жалдау (лизинг) бойынша негізгі борышты, сыйақыларды және басқа да дебиторлық берешекті қалыптастырылған резервтер (провизиялар) есебінен есептен шығару мынадай жағдайларда жүргізіледі:

- а) борышкерді банкрот деп тану және (немесе) борышкерді Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізімдерінен шығару;
- б) борышкерде өндіріп алуға болатын мүліктің болмауына байланысты Қоғам сот орындаушысының атқарушылық іс жүргізуді тоқтату және атқару парағын өндіріп алушыға қайтару туралы актісін алған жағдайларда жүргізіледі. Бұл ретте берешекті есептен шығару заңнамалық шектеулердің салдарынан банкроттық рәсімін қолдану мүмкін болмаған кезде ғана жүргізіледі.

Қаржылық жалдау (лизинг) шарттары бойынша комиссиялық сыйақылар алынуы мүмкін. Егер комиссиялық сыйақы қаржылық жалдау (лизинг) бойынша пайыздың тиімді мөлшерлемесінің ажырамас бөлігі болып табылған жағдайда, онда мұндай комиссия қаржылық жалдау (лизинг) бойынша негізгі борыш сомасына дисконт ретінде танылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша кірістерге жатады. Комиссиялық сыйақы шартта көзделген мерзімде төленуге тиіс.

Қоғам қаржылық жалдау (лизинг) шартының түрленуін мынадай екі шарт сақталған жағдайда жеке жалдау шарты ретінде ескереді:

- 1) Егер жалдау шарты бойынша активтердің саны ұлғаятын болса; және
- 2) жалдау үшін өтем қолдану саласын ұлғайту үшін оқшауланған сату бағасына сәйкес келетін шамаға, сондай-ақ белгілі бір шарттың мән-жайларын көрсететін осындай оқшауланған сату бағасын тиісті түзетуге ұлғайтылады.

Егер қаржылық жалдау (лизинг) шартының модификациясы жеке жалдау шарты ретінде ескерілмеген жағдайда, Қоғам ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкес түрлендіруді ескереді.

Қоғам Жалға алушы ретінде әрекет ететін қаржылық жалдау (лизинг) бойынша мәмілелер жасалған жағдайда, Қоғам мәмілелерді тану және бағалау мақсаттары үшін "жалға алу" 16 ХҚЕС (IFRS) тиісті ережелерін басшылыққа алатын болады.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Қаржылық есептілік функционалды валюта және қоғамның есептілігін ұсыну валютасы болып табылатын Қазақстандық теңгемен ұсынылады. Шетел валюталарындағы операциялар бастапқыда операция күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша функционалды валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылып жүрген айырбас бағамы бойынша функционалды валютаға қайта есептеледі. Шетел валютасындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар "шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кіріс/(шығын)" бабы бойынша пайда немесе шығын туралы есепте көрсетіледі. Нақты құны бойынша шетел валютасында көрсетілетін монетарлық емес баптар операция күні қолданыста болған айырбастау бағамы бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетел валютасында көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы операция бойынша шарттық айырбастау бағамы мен Қазақстан қор биржасының ресми бағамы (бұдан әрі мәтін бойынша – "ҚҚБ") арасындағы осындай операция күнгі айырма бағамдық айырмалан шығыстар шегеріле отырып, кірістердің құрамына енгізіледі. Төменде қоғамның қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданған бағамдары келтірілген:

	<i>2021 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>	<i>2020 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>
Теңге / АҚШ доллары	431.80	420.91
Теңге / Еуро	489.10	516.79
Теңге / Ресей рублі	5.76	5.62

Саралағым есептілігі

Бизнес және қоғамның географиялық сегменттері осы қаржылық есептілікте жеке ұсынылмаған, өйткені қоғам басшылығы несиелер берудің негізгі операциялық сегменті Қазақстан Республикасындағы ауыл шаруашылығы ұйымдары болып табылады, олар бойынша тәуекелдер мен қайтару дәрежесі бүкіл ел бойынша ұқсас деп есептеледі. Операциялық шешімдер қабылдайтын қоғам басшылығының қоғам ресурстарын бөлу және оның қызметінің нәтижелерін бағалау туралы шешімдер қабылдауы ХҚЕС-ке сәйкес дайындалған қаржылық есептілікке негізделеді.

Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Бірқатар жаңа стандарттар 2022 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын, мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Алайда, қоғам осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер қоғамның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтіледі:

- Ауыртпалықты шарттар-шартты орындауға арналған шығындар (ХҚЕС (IAS) түзетулері 37);
- Бір мәміленің (ХҚЕС (IAS) 12 түзетулері) салдарынан туындайтын активтер мен міндеттемелерге жататын кейінге қалдырылған салық;
- 2021 жылғы 30 маусымнан кейінгі кезеңдерге әсер ететін COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша жеңілдіктер (ХҚЕС (IFRS) түзету 16.);
- ҚЕХС жыл сайынғы жетілдіру, 2018-2020 жылдар кезеңі – түрлі стандарттар;
- Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (ХҚЕС (IAS) 16 түзетулер) "негізгі құралдар";
- Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (ХҚЕС (IFRS) түзетулер 3);
- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу (ХҚЕС (IAS) 1 түзетулер);
- Есеп саясатын ашу (ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС бойынша 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер);
- Бухгалтерлік бағалауды анықтау (ХҚЕС (IAS) түзетулері 8).

Бірқатар жаңа түсіндірулер 2021 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енді. Осы түсіндірулерді қолдану қоғамның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

4. Елеулі есептік пайымдаулар мен бағалаулар

Бағалау мен пайымдаудың белгісіздігі

Есеп саясатын қолдану барысында Қоғам басшылығы бухгалтерлік есептерден басқа, Қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға айтарлықтай әсер ететін келесі пікірлер мен бағалаулар жасалды. Төменде пайымдаулар мен бағалауды қолданудың ең маңызды жағдайлары келтірілген:

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер Қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген Қаржылық активтер мен Қаржылық міндеттемелердің әділ құнын белсенді нарықтағы бағалар негізінде айқындау мүмкін болмаса, ол математикалық модельдерді қамтитын әртүрлі бағалау модельдерін пайдалана отырып айқындалады. Мұндай модельдер үшін бастапқы деректер, егер мұндай мүмкін болса, байқалатын нарық негізінде айқындалады; олай болмаған жағдайда, әділ құнды айқындау үшін пайымдауды қолдану қажет. Қосымша ақпарат 26-Ескертпеде берілген.

Қаржы активтері бойынша күтілетін несиелік шығындар

Шығындарды ҚЕХС (IFRS) 9 сәйкес қаржы активтерінің барлық санаттары бойынша бағалау пайымдау қолдануды талап етеді, атап айтқанда, ҰБҚ айқындау және несиелік тәуекелдің Елеулі ұлғаюын бағалау кезінде болашақ ақша ағындарының шамасы мен туындау мерзімін және қамтамасыз ету құнын бағалау қажет. Мұндай есептік бағалау өзгерістері құнсыздануға арналған бағалау резервтерінің әртүрлі сомаларына әкелуі мүмкін бірқатар факторларға байланысты. Қоғамның Оқи есептеулері бастапқы деректердің айнымалыларын және олардың өзара тәуелділіктерін таңдауға қатысты бірқатар негізгі болжамдарды қамтитын күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады. Пайымдау және есептік бағалау болып саналатын Оқи есептеу модельдерінің элементтеріне мыналар жатады:

- Қоғамның несиелік тәуекелдің едәуір ұлғайғанын бағалау үшін пайдаланатын критерийлері, соның нәтижесінде Қаржылық активтер бойынша құнсыздануға арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде ОБК-ға тең сомала және сапалы бағалауда бағалануы тиіс;
- ҰББ топтық негізде бағаланған кезде Қаржы активтерін топтарға біріктіру;
- түрлі формулалар мен бастапқы деректерді таңдауды қоса алғанда, ҰБҚ есептеу модельдерін әзірлеу;
- макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы өзара байланыстарды айқындау, сондай-ақ дефолт ықтималдығының көрсеткіштеріне (PD) әсер ету, дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама (EAD) және дефолт кезіндегі шығындар деңгейі (LGD);
- болжамды макроэкономикалық сценарийлерді таңдау және оларды бағалау модельдері үшін экономикалық бастапқы деректерді алу ықтималдығын ескере отырып өлшеу.

Қосымша ақпарат 24-Ескертпеде берілген.

Кепілмен қамтамасыз етуді бағалау

Қоғам басшылығы нарықтағы ағымдағы жағдайды ескере отырып, кепілмен қамтамасыз ету құнын түзету үшін тәжірибеге немесе тәуелсіз бағалауға негізделген пайымдауларды пайдалана отырып, кепілмен қамтамасыз ету мониторингін тұрақты негізде жүзеге асырады. Қосымша ақпарат 9-ескертпеде берілген.

Салық салу

Қазіргі уақытта Қазақстанда негізгі салық мәселелерін реттейтін бірыңғай Салық кодексі жұмыс істейді. Қолданыстағы салықтар қосылған құн салығын, корпоративтік табыс салығын, әлеуметтік және басқа да салықтарды қамтиды. Көбінесе нормативтік-құқықтық актілерді қолдану туралы атқарушы бұйрықтар түсініксіз немесе мүлдем жоқ, ал прецеденттердің аз саны анықталды. Көбінесе департаменттер арасында да, бір бөлімде де ережелерді құқықтық түсіндіруге қатысты әртүрлі пікірлер бар, бұл кейбір белгісіздік пен жанжал жағдайларын тудырады. Салық декларациялары, сондай-ақ заңды реттеудің басқа да салалары (мысалы, кедендік және валюталық бақылау мәселелері) заң бойынша елеулі айыппұлдар, өсімпұлдар мен тұрақсыздық айыбын салуға құқығы бар бірнеше ведомстволардың бақылауында болады. Мұндай жағдай, мысалы, салық заңнамасының неғұрлым дамыған жүйелері бар басқа елдерге қарағанда, Қазақстанда салық тәуекелдерінің ықтималдығының үлкен дәрежесін тудырады.

Басшылық қоғам оның қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының салық заңнамасының ережелерін ұстанады деп есептейді. Алайда, тиісті органдардың даулы салық мәселелеріне қатысты басқа ұстанымдарға ие болу қауіпі бар.

Бағалау базасы

Қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

5. Салыстырмалы көрсеткіштерді қайта жіктеу және қайта қарау

Мемлекеттік субсидиялар

Қоғам ХҚЕС (IAS) 20 "мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік көмек туралы ақпаратты ашу" талаптарын қолданды және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салыстырмалы көрсеткіштерді қайта есептеді,

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін.

Аталған өзгерістер 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелердің ұлғаюына және компанияның меншікті капиталының азаюына әкелді.

Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз өтімділігі жоғары қаржы активтері

Қоғам бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз өтімділігі жоғары инвестициялық бағалы қағаздарды ақша қаражаты мен олардың баламаларының құрамына жіктеді, бұл деректерді ұсынудың неғұрлым тиісті және дұрыс тәртібіне әкелді. Мұндай жіктеу 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілікті ұсыну мақсаттары үшін салыстырмалы көрсеткіштерге әсер етті.

Қосымша төленген капитал

Қоғам акционерден нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша алынған, бұрын қосымша төленген капиталға енгізілген қарыздарды бастапқы тану кезінде дисконтты бөлінбеген пайда/(жинақталған шығындар) резервінің құрамына жіктеуге шешім қабылдады. Мұндай жіктеу 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілікті ұсыну мақсаттары үшін салыстырмалы көрсеткіштерге әсер етті.

Шартты бөлу бойынша резерв

Қоғам нарықтан төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелер беру нәтижесінде жинақталған резервті шартты бөлу бойынша бөлінбеген пайда/(жинақталған шығындар) резервінің құрамына жіктеу туралы шешім қабылдады. Мұндай жіктеу 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті ұсыну мақсаттары үшін салыстырмалы көрсеткіштерге әсер етті.

Қайта есептеу және қайта жіктеу салдарынан болған өзгерістердің тиісті көрсеткіштерге әсері былайша ұсынылуы мүмкін:

	Өткен кезеңдегі есептілікке сәйкес	Түзетулер әсері	Реклассификация әсері	Қайта есептелді/ Реклассификацияланды
2020 жылғы 31 желтоқсан Қаржылық жағдай туралы есеп				
Активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	48,744,242	–	26,898,863	75,643,105
Инвестициялық бағалы қағаздар	27,569,113	–	(26,898,863)	670,250
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	740,711	–	(740,711)	–
Активтер кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша	–	1,831,737	(1,468,832)	362,905
Өзге активтер	1,546,266	–	740,711	2,286,977
Міндеттемелер				
Мемлекеттік субсидиялар	–	9,158,681	3,312,883	12,471,564
Міндеттемелер кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша	1,468,832	–	(1,468,832)	–
Өзге міндеттемелер	5,050,086	–	(3,312,883)	1,737,203

Капитал				
Төленген қосымша капитал	70,446,355	(70,446,355)	-	-
Шартты бөлу резерві	(84,687,953)	-	84,687,953	-
Бөлінбеген пайда / (жинақталған шығын)	8,156,906	63,119,411	(84,687,953)	(13,411,636)
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі айда Пайда немесе шығын туралы есеп				
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, есептелген пайыздық кірістер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	3,790,549	-	1,877,082	5,667,631
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,942,584	-	(1,877,082)	65,502
Банктерге берілген несиелер (Ескерту 8)	4,074,947	2,454,642	-	6,529,589
Клиенттерге берілген несиелер (Ескерту 9)	53,691,035	3,678,827	-	57,369,862
Өзге пайыздық шығыстар				
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	87,422	-	(87,422)	-
Өзге табыстар	184,300	-	(184,300)	-
Өзге шығыстар	(540,036)	(2,165,751)	271,722	(2,434,065)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(4,361,040)	-	264,040	(4,097,000)
Пайыздық шығыстар				
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек (Ескерту 18)	(5,678)	(5,287,922)	-	(5,293,600)
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі айда Капиталдағы өзгерістер туралы есеп				
Есепті кезеңдегі жиынтық кіріс жиыны	19,660,049	(1,056,164)	-	18,603,885
Салықты шегере отырып, Акционерден әділ құн бойынша алынған қарыздарды бастапқы танудан түсетін кіріс	11,821,501	-	(6,386,374)	5,435,127
Салықсыз шартты бөлу бойынша резерв бір жылда	(17,220,666)	-	17,220,666	-
Салықсыз Акционерге бөлінгені	-	-	(1,680,571)	(1,680,571)
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі айда ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп				
Операциялық активтердер мен міндеттемелерде өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен ақша ағындары				
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы				
Түскен пайыздар	35,106,929	-	85,384	35,192,313
Операциялық активтердің таза (үлгісі)/азайы	-	-	3,598,786	3,598,786
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	3,598,786	3,598,786
Өзге міндеттемелер	2,334,558	-	(3,598,786)	(1,264,228)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы				
Инвестициялық бағалы қағаздарды өтеуден түсетін түсімдер	257,229,023	-	(257,229,023)	-
Инвестициялық бағалы қағаздар сатып алу	(284,043,533)	-	284,043,533	-
Ақша қаражаты және оның баламалары, кезең соңындағы	48,744,242	-	26,898,863	75,643,105

2019 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Қаржылық жағдай туралы есеп

Активтер

Активтер кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша	-	3,856,126	(1,486,049)	2,370,077
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	2,287,406	-	(2,287,406)	-
Өзге активтер	1,663,281	-	2,287,406	3,950,687

Міндеттемелер

Мемлекеттік субсидиялар	-	19,280,627	1,971,296	21,251,923
Міндеттемелер кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша	1,486,049	-	(1,486,049)	-
Өзге міндеттемелер	4,231,587	-	(1,971,296)	2,260,291

Капитал

Төленген қосымша капитал	58,624,854	(58,624,854)	-	-
Шартты бөлу резерві	(67,467,287)	-	67,467,287	-
Бөлінбеген пайда/ (жинақталған шығын)	4,530,893	43,200,353	(67,467,287)	(19,736,041)

6. Бизнесті біріктіру

Мемлекет басшысының Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру мақсатында ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі мен Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Жалпыұлттық жоспарды іске асыру жөніндегі Жол картасын (бұдан әрі - "жол картасы") бекітті. Жол картасының 27-тармағына сәйкес 2021 жылдың соңына дейін "Ауыл шаруашылығын қаржылай қолдау қоры" АҚ (бұдан әрі - "Қор") оны қоғамға қосу жолымен қайта ұйымдастыру жүргізіліп, кейіннен Қор таратылды.

Жалғыз акционер Басқармасының 2021 жылғы 13 желтоқсандағы № 66/21 шешімімен Қоғам 2021 жылғы 1 желтоқсанда оған қорды қосу жолымен қайта ұйымдастыруды жүзеге асырды. АШҚҚҚ мүлкі, құқықтары мен міндеттері Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын ескере отырып, өткізу актісі бекітілген күннен бастап қайта ұйымдастыру шеңберінде Қоғамға өтті.

Қайта ұйымдастыру нәтижесінде Қоғам АШҚҚҚ-ның барлық кредиторлары мен борышкерлеріне қатысты барлық міндеттемелері мен мүлктік құқықтары, оның ішінде Тараптар (АШҚҚҚ және/немесе үшінші тұлғалар) дауласқан міндеттемелер мен мүлктік құқықтар бойынша құқықты мирасқорына айналды.

АШҚҚҚ қосылғаннан кейін Қоғамның акционерлік капиталы 80,371,244 мың теңге сомасында ұлғайды. 2021 жылғы 1 желтоқсанда акцияны орналастыру бойынша мәмілені жүзеге асырғаннан кейін АШҚҚҚ барлық активтер мен міндеттемелерді берді және беру кезіндегі таза активтер 80,683,116 мың теңгені құрады. Осыған байланысты Қоғам меншік капиталындағы бөлінбеген пайда құрамында 311,872 мың теңге мөлшеріндегі оң айырмашылықты таныды.

Келесі кестеде сатып алынған активтерге және қосылу күніне қабылданған міндеттемелерге қатысты танылған сомалар туралы ақпарат берілген.

	<i>На 1 желтоқсан 2021жылғы</i>
Активтер	
Ақша Қаражаттары	46,644,824
Инвестициялық бағалы Қағаздар	1,092,602
Клиенттерге берілген несиелер	164,316,308
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	9,620,253
Қаржылық жалдауға арналған мүлік	444,762
Берілген аванстар	43,058
Негізгі құралдар	1,103,880
Материалды емес активтер	412,034
Өтеуге қосылған құн салығы	1,115,274
Өзге активтер	401,359
Барлық активтер	225,194,354
Міндеттемелер	
Жергілікті атқарушы органдардан алынған Қарыздар	112,360,228
Біріккен Ұлттар Ұйымынан алынған Қарыздар	27,533
Ауылдық ипотека бойынша міндеттемелер	1,984,254
Шығарылған борыштық бағалы Қағаздар	7,732,456
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	332,597
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	2,149,413
Қосылған құн салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттеме	1,292,335
Мемлекеттік субсидиялар	17,333,744
Өзге міндеттемелер	1,298,678
Міндеттемелер жиыны	144,511,238
Таза активтер жиыны	80,683,116

7. Ақша Қаражаты және оның баламалары

	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді)</i>
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	59,149,641	43,081,608
ҚРҰБ ноталары	29,487,425	26,899,894
Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	14,218,696	5,663,254
Кассадағы ақша қаражаттары	15	15
	102,855,777	75,644,771
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(2,604)	(1,666)
Ақша Қаражаты және оның баламалары	102,853,173	75,643,105

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламалары мерзімі өткен болып табымайды және 1-кезеңге жатады (2020 жылғы 31 желтоқсан: мерзімі өткен болып табымайды және 1-кезеңге жатады).

2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты қалдықтары мен олардың баламаларының несиелік сапасы "Standard & Poor 's" рейтинг агенттігінің рейтингтері негізінде немесе

<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>				
<i>Ағымдағы шоттар</i>	<i>ҚРҰБ ноталары</i>	<i>Басқа банктердегі «вернайт» депозиттері</i>	<i>Жиыны</i>	
Мерзімі өтпеген				
- ҚРҰБ ноталары (берілген несиелік рейтингі жоқ)	-	29,487,425	-	29,487,425
- ВВВ-дан ВВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	54,129,945	-	-	54,129,945
- ВВ-дан ВВ+ - ға дейінгі несиелік рейтингі бар	156,343	-	14,202,786	14,359,129
- В-ден В+ дейінгі несиелік рейтингімен	111,323	-	-	111,323
- берілген несиелік рейтингсіз	4,752,030	-	15,910	4,767,940
Құнсыздану резерві шегерілгенге дейінгі қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаты мен оның баламаларының жиыны	59,149,641	29,487,425	14,218,696	102,855,762
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(835)	(1,089)	(680)	(2,604)
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаты мен олардың баламаларының жиыны	59,148,806	29,486,336	14,218,016	102,853,158
<i>2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді)</i>				
<i>Ағымдағы шоттар</i>	<i>ҚРҰБ ноталары</i>	<i>Басқа банктердегі «вернайт» депозиттері</i>	<i>Жиыны</i>	
Мерзімі өтпеген				
- ҚРҰБ ноталары (берілген несиелік рейтингі жоқ)	-	26,899,894	-	26,899,894
- ВВВ-дан ВВВ+ дейінгі несиелік рейтингімен	29,477,509	-	-	29,477,509
- ВВ-дан ВВ+ - ға дейінгі несиелік рейтингі бар	13,599,093	-	-	13,599,093
- В-ден В+ дейінгі несиелік рейтингімен	5,006	-	-	5,006
- берілген несиелік рейтингсіз	-	-	5,663,254	5,663,254
Құнсыздану резерві шегерілгенге дейінгі қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаты мен оның баламаларының жиыны	43,081,608	26,899,894	5,663,254	75,644,756
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(611)	(1,031)	(24)	(1,666)
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаты мен олардың баламаларының жиыны	43,080,997	26,898,863	5,663,230	75,643,090

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген несиелік рейтингі жоқ ақша қаражаты мен оның баламаларының қалдығы "Ситибанк Қазақстан" АҚ-ның қалдықтарын қамтиды (2020 жылғы 31 желтоқсан: "Ситибанк Қазақстан" АҚ).

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның банк шоты және ҚРҰБ ноталары болды, онда ақша қаражаты қалдықтарының және олардың баламаларының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00% - нан астамын құрады: Еуразиялық Даму Банкі 33,570,476 мың теңге сомаға және ҚРҰБ ноталары 29,487,425 мың теңге сомаға (2020 жылғы 31 желтоқсан: Еуразиялық Даму Банкі 2020 жылғы 10 желтоқсанда: Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің жалпы сомасы 29,477,509 мың теңге және ҚРҰБ ноталары 26,899,894 мың теңге).

8. Банктерге берілген несиелер

	<i>2021 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>	<i>2020 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>
Банктерге берілген несиелер	12,618,972	14,968,114
90 күннен астам мерзімге орналастырылған мерзімді депозиттер	108,779	–
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(19,239)	(26,436)
Банктердегі қаражат	12,708,512	14,941,678

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Екінші деңгейдегі банктерге берілген несиелер мерзімі өткен болып табымайды және 1-кезеңге жатады (2020 жылғы 31 желтоқсан: мерзімі өткен болып табымайды және 1-кезеңге жатады).

Төмендегі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін КНШ резервінің өзгерістеріне талдау келтірілген.

	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша КНШ резерві	26,436	–	–	26,436
Жаңа жасалған немесе сатып алынған	78,221	–	–	78,221
Активтер, өтелген	(85,418)	–	–	(85,418)
1 кезеңге аударымдар	–	–	–	–
2-кезеңге аударымдар	–	–	–	–
3 кезеңге аударымдар	–	–	–	–
Бір сатыдан екінші сатыға ауысу және бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде КНШ бір жылдағы өзгеруі	–	–	–	–
2021 жылғы 31 желтоқсанға	19,239	–	–	19,239

Төмендегі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін КНШ резервінің өзгерістеріне талдау келтірілген.

	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>Жиыны</i>
1 қаңтардағы жағдай бойынша КНШ резерві	142,178	–	–	142,178
Жаңа жасалған немесе сатып алынған	(146,934)	–	–	(146,934)
Активтер, өтелген	75,474	–	–	75,474
1 кезеңге аударымдар	–	–	–	–
2-кезеңге аударымдар	–	–	–	–
3 кезеңге аударымдар	–	–	–	–
Бір сатыдан екінші сатыға ауысу және бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде КНШ бір жылдағы өзгеруі	(44,282)	–	–	(44,282)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	26,436	–	–	26,436

Төмендегі кестеде банктерге берілген несиелердің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2021 жылғы</i> <i>31 желтоқсан</i>	<i>2020 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>
- BBB-дан BBB+ дейінгі несиелік рейтингімен	1,298,136	–
- BB-дан BB+ - ға дейінгі несиелік рейтингі бар	11,328,459	14,643,934
- B-дан B+ - ға дейінгі несиелік рейтингі бар	101,156	324,180
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(19,239)	(26,436)
Банктерге берілген несиелер	12,708,512	14,941,678

Көктемгі егіс жұмыстарын жүргізуді қолдауға бағытталған жыл сайынғы "Кең-Дала" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде қоғам "Халықтық Жинақ Банкі" АҚ – ға жалпы сомасы 31,840,998 мың теңгеге нарықтық бағадан төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша жылдық 1.50% және өтеу мерзімі 1% несие берді. 2021 жылғы желтоқсан. Қоғам нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы тану кезінде шығын ретінде 1,954,546 мың теңге мөлшеріндегі дисконтты және дисконт амортизациясынан 1,954,546 мың теңге мөлшеріндегі пайыздық табысты таныды. тиісінше банктерге берілген несиелер бойынша өзге де шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе шығын туралы есепте теңге. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 10.19% - дан 11.00% - ға дейінгі есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам несие берді:

- көктемгі дала жұмыстарын жүргізуді қолдауға бағытталған жыл сайынғы "Кең-Дала" мемлекеттік бағдарламасы аясында қоғам "Халықтық Жинақ Банкі" АҚ-ға жалпы сомаға несие берді

19,168,831 мың теңге, "Банк ЦентрКредит" АҚ жалпы сомасы 4,300,000 мың теңге, "Нұрбанк" АҚ жалпы сомасы 3,039,032 мың теңге, "АТФБанк" АҚ ("First Heartland Jysan Bank" АҚ ЕБ) жалпы сомасы 3,047,650 мың теңге, нарықтық бағадан төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша – жылдық 1.50% және өтеу мерзімі 2020 жылғы 1 желтоқсан. Қоғам нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы тану кезінде шығын ретінде 2,454,642 мың теңге мөлшеріндегі дисконтты және дисконт амортизациясынан 2,454,642 мың теңге мөлшеріндегі пайыздық табысты таныды. тиісінше банктерге берілген несиелер бойынша өзге де шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе шығын туралы есепте теңге. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 11.4% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды;

-мал шаруашылығын, өсімдік шаруашылығын, негізгі құралдарды сатып алу үшін қайта өңдеуді, оның ішінде объектілерді жаңғырту/реконструкциялау, құрылыс-монтаждау жұмыстарын, айналым қаражатын толықтыру үшін қайта өңдеуді қаржыландыруға бағытталған "Агробизнес" әмбебап несиелеу бағдарламасы шеңберінде Қоғам "Банк ВТБ (Қазақстан)" АҚ-ға жалпы сомасы 1,370,000 мың теңгеге несиелер берді, "Банк ВТБ (Қазақстан)" АҚ ЕБ " АҚСбербанк " АҚ жалпы сомасы 473,805 мың теңгені нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемелермен – жылдық 2.80% және өтеу мерзімімен 2026 жылғы 11 Қыркүйек. Қоғам 435,180 мың теңге мөлшеріндегі дисконтты нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы тану кезінде шығын ретінде және тиісінше банктерге берілген несиелер бойынша өзге шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе шығын туралы есепте 34,673 мың теңге мөлшеріндегі дисконт амортизациясынан пайыздық кірісті таныды. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 11.1% - дан 13.9% - ға дейінгі есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамда жалпы қалдығы өз капиталының 10.00% - ынан асатын банктерде теңгерімдер болған жоқ.

9. Клиенттерге берілген несиелер

Клиенттерге берілген несиелер аграрлық секторда қызметін жүзеге асыратын қарыз алушыларға берілген несиелермен ұсынылған және мынадай ұстанымдарды қамтиды:

	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2020 жылғы 31 желтоқсан</i>
Заңды тұлғаларға берілген несиелер	488,089,223	439,584,962
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	265,967,040	75,017,020
	754,056,263	514,601,982
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(89,040,036)	(65,375,029)
Клиенттерге берілген несиелер	665,016,227	449,226,953

Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздануына арналған резерв

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде заңды тұлғалар мен жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша күтілетін несиелік шығындарға арналған жалпы баланстық құн мен резервтің өзгерістеріне талдау берілген:

Заңды тұлғаларға берілген несиелер

	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Жалпы баланстық құны					
2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	209,432,900	6,757,110	220,768,369	2,626,583	439,584,962
Біріктіру нәтижесінде танылған	3,406,945	123,055	1,496,542	–	5,026,542
Жаңа жасалған немесе сатып алынған активтер	91,793,211	266,900	66,570,817	–	158,630,928
Өтелген активтер, ішінара өтеуге немесе жалпы баланстық құнның ұлғаюына байланысты өзгерістерді қоса алғанда	(65,934,550)	(783,663)	(61,756,999)	(724,945)	(129,200,157)
1 кезеңге аударымдар	7,665,959	(2,793,593)	(4,872,366)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(2,047,490)	2,494,972	(447,482)	–	–
3 кезеңге аударымдар	(68,541,987)	(2,751,570)	71,293,557	–	–
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	92,975	20,401	2,207,482	1,969	2,322,827
Есептелген пайыздардың өзгерістері	2,443,968	61,192	9,374,075	257,088	12,136,323
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(412,202)	–	(412,202)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	178,311,931	3,394,804	304,221,793	2,160,695	488,089,223

Заңды тұлғаларға берілген несиелер

	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша күтілетін несиелік шығындар резерві	2,835,939	4,825	55,853,932	1,075,604	59,770,300
Біріктіру нәтижесінде танылған жасалған немесе сатып алынған жаңа активтер	2,251	1,209	1,333,950	–	1,337,410
Өтелген активтер	618,997	1,129	5,037,297	–	5,657,423
(125,381)		–	(1,178,174)	–	(1,303,555)
1 кезеңге аударымдар	505,084	(4,825)	(500,259)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(80,494)	80,494	–	–	–
3 кезеңге аударымдар	(765,972)	–	765,972	–	–
Бастапқы деректердің кезеңдері мен өзгерістері арасындағы аударымдар нәтижесінде бір жылдағы КНШ өзгерістері	(664,256)	106,024	(4,432,104)	(428,174)	(5,418,510)
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	–	–	18,676	–	18,676
Дисконтты босату	–	–	6,071,803	–	6,071,803
Қалпына келтіру	–	–	5,762	–	5,762
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(412,202)	–	(412,202)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	2,326,168	188,856	62,564,653	647,430	65,727,107

Келесі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша КНШ-ға арналған жалпы баланстық құн мен резервтің өзгерістеріне талдау берілген.

<i>Жеке тұлғаларға берілген несиелер</i>	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Жалпы баланстық құны					
2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	57,234,051	2,081,669	14,915,971	785,329	75,017,020
Біріктіру нәтижесінде танылған	156,113,011	3,887,143	16,928,427	–	176,928,581
Жаңа жасалған немесе сатып алынған активтер	29,685,438	9,800	3,715,968	–	33,411,206
Өтелген активтер, ішінара өтеу немесе жалпы баланстық құнның ұлғаюына байланысты өзгерістерді қоса алғанда	(19,232,919)	(638,629)	(3,299,592)	(27,217)	(23,198,357)
1 кезеңге аударымдар	3,387,476	(882,731)	(2,504,745)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(587,288)	857,750	(270,462)	–	–
3 кезеңге аударымдар	(3,019,615)	(431,703)	3,451,318	–	–
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(799)	–	125,343	–	124,544
Есептелген пайыздардың өзгерістері	2,832,405	(46,360)	888,163	66,326	3,740,534
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(56,488)	–	(56,488)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	226,411,760	4,836,939	33,893,903	824,438	265,967,040

<i>Жеке тұлғаларға берілген несиелер</i>	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2021 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша күтілетін несиелік шығындар резерві	433,995	222,487	4,862,371	85,876	5,604,729
Біріктіру нәтижесінде танылған	321,164	18,905	15,961,336	–	16,301,405
жасалған немесе сатып алынған жаңа активтер	328,700	–	587,951	–	916,651
Өтелген активтер	(31,630)	(61,037)	(85,868)	–	(178,535)
1 кезеңге аударымдар	216,323	(97,145)	(119,178)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(2,387)	17,048	(14,661)	–	–
3 кезеңге аударымдар	(29,380)	(64,305)	93,685	–	–
Бастапқы деректердің кезеңдері мен өзгерістері арасындағы аударымдар нәтижесінде бір жылдағы КНШ өзгерістері	(323,622)	(5,706)	370,587	454,098	495,357
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	–	–	38,595	–	38,595
Дисконтты босату	–	–	186,624	–	186,624
Қалпына келтіру	–	–	4,477	–	4,477
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(56,374)	–	(56,374)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	913,163	30,247	21,829,545	539,974	23,312,929

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне несиелер беру бойынша жыл сайынғы "Кең-Дала" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде көктемгі егіс жұмыстарын жүргізуді қолдау үшін Қоғам нарықтық бағадан төмен пайыздық мөлшерлеменен-жылдық 2.00% жалпы сомасы 38,159,002 мың теңге және өтеу мерзімі 2022 жылғы сәуірге дейін несиелер берді. Қоғам жеңілдік мөлшерін мойындады

4,027,401 мың теңге бастапқы тану кезінде және тиісінше клиенттерге берілген несиелер бойынша өзге де шығыстар мен пайыздық кірістер құрамында пайда немесе шығын туралы есепте 3,708,197 мың теңге мөлшерінде дисконт амортизациясынан пайыздық кіріс. 4,027,401 мың теңге мөлшеріндегі нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы танудан келген шығын 3,757,430 мың теңге мөлшерінде алынған мемлекеттік субсидия есебінен ішінара өтелді (18-Ескертпе). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 13.70% - дан 14.40% - ға дейінгі есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне несиелер беру бойынша жыл сайынғы "Кең-Дала" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде көктемгі егіс жұмыстарын жүргізуді қолдау үшін Қоғам нарықтық бағадан 1.5% төмен пайыздық мөлшерлемені жалпы сомасы 40,444,487 мың теңгеге және өтеу мерзімі 2021 жылғы қарашаға дейін несиелер берді. Қоғам жеңілдік мөлшерін мойындады.

3,678,827 мың теңге бастапқы тану кезінде және тиісінше клиенттерге берілген несиелер бойынша өзге де шығыстар мен пайыздық кірістер құрамында пайда немесе шығын туралы есепте 3,678,827 мың теңге мөлшерінде дисконт амортизациясынан пайыздық кіріс. 3,678,827 мың теңге мөлшеріндегі нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша несиелерді бастапқы танудан келген шығын 2,833,278 мың теңге мөлшерінде алынған мемлекеттік субсидия есебінен ішінара өтелді (18-Ескертпе). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 9.60% - дан 11.10% - ға дейінгі есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам агроөнеркәсіптік кешенді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде берілген несиелерді беруді және қызмет көрсетуді жалғастырды; 3,673,462 мың теңге сомасында жаңа қарыздар берілді (2020 жыл: 30,676,261 мың теңге сомасында). Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 11.60% - дан 16.70% - ға дейінгі (2020 жыл: жылдық 9.60% - дан 14.60% - ға дейінгі) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 1,055,269 мың теңге (2020 жыл: 6,739,991 мың теңге шығын) мөлшеріндегі нарықтық бағадан төмен ставка бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан келген шығын өзге шығыстар құрамында танылды. Сонымен қатар, 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде

2021 жылы Қоғам жалпы сомасы 2,622,721 мың теңгеге күтілетін несиелік шығынға ұшырады (2020 жыл:

2018-2020 жылдар ішінде жоғарыда көрсетілген бағдарлама шеңберінде жаңа және бұрын берілген несиелер бойынша 7,958,149 мың теңге).

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам "Нәтижелі жұмыспен қамту және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 - 2021 жылдарға арналған бағдарламасы" (бұдан әрі - "іскер") шеңберінде берілген несиелерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды;

18,967,321 мың теңге (2020 жыл: 12,673,036 мың теңге). Қоғам жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жылдық 11.60% - дан 16.70% - ға дейінгі (2020 жыл: 9.60% -14.60%) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 6,674,848 мың теңге (2020 жыл: 3,894,053 мың теңге) мөлшеріндегі нарықтық бағадан төмен мөлшерлемені бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан келген шығын өзге шығыстар құрамында танылды және мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (18-Ескертпе).

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде "жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы" бағдарламасы бойынша (14-Ескертпе) жалпы сомасы 5,000,000 мың теңгеге облигациялар шығару шеңберінде алынған қаражат агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне толық бөлінді. Қоғам шарттар бойынша болашақ ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 16.30% - дан 16.70% - ға дейінгі диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды. 900,656 мың теңге мөлшеріндегі нарықтық бағадан төмен мөлшерлемені бойынша берілген осы несиелерді бастапқы танудан болған шығын өзге шығыстар құрамында танылды.

Өзінің жалпы операциялық қызметі барысында компания қызметін ауыл шаруашылығы өнеркәсібінде жүзеге асыратын қарыз алушыларға нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша несиелер береді. Нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша берілген несиелерді бастапқы танудан 25,782,983 мың теңге мөлшеріндегі шығын (22-Ескертпе) 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін (2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай: 10,891,789 мың теңге) өзге шығыстар құрамында танылды. Қоғам жылдық 11.60% - дан 16.70% - ға дейінгі (аяқталған он екі ай) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды

2020 жылғы 31 желтоқсан: 9.60% - 14.60%) шарттар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыздардың өділ құнын бағалау үшін.

Келесі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде заңды тұлғаларға берілген несиелер бойынша ЖБҚ және КНШ резервінің өзгерістеріне талдау берілген:

Заңды тұлғаларға берілген несиелер

	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Жалпы бааланстық құны					
2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	187,870,047	8,421,103	166,459,436	2,779,942	365,530,528
Жаңа жасалған немесе сатып алынған	145,350,982	2,345,572	59,007,313	—	206,703,867
Активтер, өтелген	(88,973,491)	(2,111,641)	(49,310,095)	(416,634)	(140,811,861)
1 кезеңге аударымдар	30,569,139	(9,053,613)	(21,515,526)	—	—
2-кезеңге аударымдар	(22,479,036)	24,107,858	(1,628,822)	—	—
3 кезеңге аударымдар	(45,066,420)	(16,973,288)	62,039,708	—	—
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	11,470	—	(438,063)	—	(426,593)
Есептелген пайыздардың өзгерістері	2,150,209	21,119	7,494,084	263,275	9,928,687
Есептен шығарылған сомалар	—	—	(1,339,666)	—	(1,339,666)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	209,432,900	6,757,110	220,768,369	2,626,583	439,584,962

Заңды тұлғалар

	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2020 жылғы 1 қаңтарға КНШ резерві	2,961,980	36,716	48,443,214	746,145	52,188,055
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	1,428,519	—	5,585,755	—	7,014,274
Өтелген активтер	(105,214)	(3,938)	(4,046,845)	—	(4,155,997)
1 кезеңге аударымдар	2,333,858	(20,750)	(2,313,108)	—	—
2-кезеңге аударымдар	(131,421)	135,783	(4,362)	—	—
3 кезеңге аударымдар	(1,019,681)	(687,669)	1,707,350	—	—
Кезең ішінде КНШ-ның өзгеруі	(2,633,606)	544,683	1,666,390	329,459	(93,074)
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	1,504	—	(57,430)	—	(55,926)
Дисконт амортизациясы	—	—	6,212,634	—	6,212,634
Есептен шығарылған сомалар	—	—	(1,339,666)	—	(1,339,666)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	2,835,939	4,825	55,853,932	1,075,604	59,770,300

Келесі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде жеке тұлғаларға берілген несиелер бойынша ЖБҚ және КНШ резервінің өзгерістеріне таллау берілген:

<i>Жеке тұлғаларға берілген несиелер</i>	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Жалпы баланстық құны					
2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	39,720,392	952,039	10,146,124	810,165	51,628,720
Жаңа жасалған немесе сатып алынған	33,578,972	–	204,261	–	33,783,233
Активтер, өтелген	(9,318,828)	(294,172)	(3,133,131)	(108,115)	(12,854,246)
1 кезеңге аударымдар	6,635,265	(2,414,517)	(4,220,748)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(9,392,127)	9,720,589	(328,462)	–	–
3 кезеңге аударымдар	(5,836,763)	(6,015,064)	11,851,827	–	–
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(14,943)	–	(119,061)	19,423	(114,581)
Есептелген пайыздардың өзгерістері	1,862,083	132,794	620,392	63,856	2,679,125
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(105,231)	–	(105,231)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	57,234,051	2,081,669	14,915,971	785,329	75,017,020
Жеке тұлғалар	Кезең 1	Кезең 2	Кезең 3	ПСКО	Жиыны
2020 жылғы 1 қаңтарға КНШ резерві	464,645	23,237	2,446,857	252,767	3,187,506
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	479,970	–	15,722	–	495,692
Өтелген активтер	(13,307)	(8,746)	(205,533)	–	(227,586)
1 кезеңге аударымдар	443,247	(47,146)	(396,101)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(175,555)	291,104	(115,549)	–	–
3 кезеңге аударымдар	(120,981)	(423,770)	544,751	–	–
Кезең ішінде КНШ-ның өзгеруі	(642,912)	387,808	2,285,416	(168,336)	1,861,976
Танудың тоқтатылуына әкеп соқпайтын түрлендіруге байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгерістері	(1,112)	–	(8,858)	1,445	(8,525)
Дисконт амортизациясы	–	–	400,897	–	400,897
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(105,231)	–	(105,231)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	433,995	222,487	4,862,371	85,876	5,604,729

Келесі кестеде клиенттерге берілген несиелердің сапасы туралы ақпарат берілген. 2021 жылғы 31 желтоқсан және 2020 жылғы 31 желтоқсан:

	2021 жылғы 31 желтоқсанға				
	Кезең 1 12 айлық күтілетін шығындар	Кезең 2 Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	Кезең 3 Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	ПСКО	Жиыны
Заңды тұлғалар					
- Мерзімі өтпеген	176,174,503	2,647,339	244,263,372	2,160,695	425,245,909
- кемінде 30 күн мерзімі өткен	2,137,428	133,524	14,407,326	-	16,678,278
- мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 60 күннен аз	-	613,941	5,198,534	-	5,812,475
- мерзімі 61 күннен асқан, бірақ 90 күннен аз	-	-	4,459,535	-	4,459,535
- мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 360 күннен аз	-	-	10,589,740	-	10,589,740
- 1 жылдан аса уақытқа мерзімі өткен	-	-	25,303,286	-	25,303,286
	178,311,931	3,394,804	304,221,793	2,160,695	488,089,223
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(2,326,168)	(188,856)	(62,564,653)	(647,430)	(65,727,107)
	175,985,763	3,205,948	241,657,140	1,513,265	422,362,116

	2021 жылғы 31 желтоқсанға				
	Кезең 1 12-айлық ОКУ	Кезең 2 Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	Кезең 3 Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	ПСКО	Жиыны
Жеке тұлғалар					
- Мерзімі өтпеген	212,699,187	-	10,932,511	-	223,631,698
- кемінде 30 күн мерзімі өткен	13,712,573	274,068	947,384	315,178	15,249,203
- мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 60 күннен аз	-	4,562,871	1,209,724	509,260	6,281,855
- мерзімі 61 күннен асқан, бірақ 90 күннен аз	-	-	2,408,222	-	2,408,222
- мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 360 күннен аз	-	-	6,080,262	-	6,080,262
- 1 жылдан аса уақытқа мерзімі өткен	-	-	12,315,800	-	12,315,800
	226,411,760	4,836,939	33,893,903	824,438	265,967,040
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(913,163)	(30,247)	(21,829,545)	(539,974)	(23,312,929)
	225,498,597	4,806,692	12,064,358	284,464	242,654,111

	2020 жылғы 31 желтоқсанға				
	Кезең 1 12-айлық ОКУ	Кезең 2 Несиелік- құнсызданған болып табылмайты н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	Кезең 3 Несиелік- құнсызданған болып табылмайты н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	ПСКО	Жиыны
Заңды тұлғалар					
- Мерзімі өтпеген	207,044,215	6,065,257	169,144,235	–	382,253,707
- кемінде 30 күн мерзімі өткен	2,388,685	73,426	12,248,948	–	14,711,059
- мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 60 күннен аз	–	618,427	6,130,433	–	6,748,860
- мерзімі 61 күннен асқан, бірақ 90 күннен аз	–	–	2,479,533	–	2,479,533
- мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 360 күннен аз	–	–	6,931,694	–	6,931,694
- 1 жылдан аса уақытқа мерзімі өткен	–	–	23,833,526	2,626,583	26,460,109
	209,432,900	6,757,110	220,768,369	2,626,583	439,584,962
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(2,835,939)	(4,825)	(55,853,932)	(1,075,604)	(59,770,300)
	206,596,961	6,752,285	164,914,437	1,550,979	379,814,662

	2020 жылғы 31 желтоқсанға				
	Кезең 1 12-айлық ОКУ	Кезең 2 Несиелік- құнсызданған болып табылмайты н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	Кезең 3 Несиелік- құнсызданған болып табылмайты н активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар	ПСКО	Жиыны
Жеке тұлғалар					
- Мерзімі өтпеген	55,393,984	726,606	8,043,317	785,329	64,949,236
- кемінде 30 күн мерзімі өткен	1,840,067	–	570,662	–	2,410,729
- мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 60 күннен аз	–	1,355,063	425,116	–	1,780,179
- мерзімі 61 күннен асқан, бірақ 90 күннен аз	–	–	232,921	–	232,921
- мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 360 күннен аз	–	–	1,305,038	–	1,305,038
- 1 жылдан аса уақытқа мерзімі өткен	–	–	4,338,917	–	4,338,917
	57,234,051	2,081,669	14,915,971	785,329	75,017,020
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(433,995)	(222,487)	(4,862,371)	(85,876)	(5,604,729)
	56,800,056	1,859,182	10,053,600	699,453	69,412,291

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияда несиелердің жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10% - ынан асқан қарыз алушылар болған жоқ (2020 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

Несиелік тәуекелді төмендететін қамтамасыз ету және басқа да құралдар

Қоғам ұсынуды талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі контрагенттің несиелік тәуекелін бағалауға байланысты болады. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау параметрлерінің рұқсат етілуіне қатысты қағидалар белгіленген.

Басшылық қамтамасыз етудің нарықтық құнының мониторингін жүзеге асырады және құнсызданудан болатын шығындарға бағалау резервінің жеткіліктілігін тексеру барысында Негізгі Келісімге сәйкес қосымша қамтамасыз етуді сұратады.

Бұдан әрі кестелерде 2021 жылғы 31 желтоқсанға қамтамасыз ету түрлері бойынша клиенттерге берілген несиелердің сапасын арттыруды қамтамасыз ету және басқа да құралдары (шығынға арналған бағалау резервін шегергенде) туралы ақпарат берілген:

	Клиенттерге берілген несиелердің баланстық құны	Есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін, әділ қамтамасыз ету құны	Берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін, әділ қамтамасыз ету құны
Кезең 1 (12-айлық күтілетін шығындар)			
Ақша қаражаттары және салымдар	2,169,653	2,169,653	-
Заңды тұлғалардан алынған банктік кепілдіктер және кепілгерліктер (BBB+ дейінгі несиелік рейтингі бар)	2,435,634	2,435,634	-
Заңды тұлғалардан (берілген несиелік рейтингі жоқ) алынған банктік кепілдіктер мен кепілгерліктер	99,193	-	99,193
Көлік құралдары	13,688,704	8,078,034	5,610,670
Жылжымайтын мүлік	319,805,325	148,805,155	171,000,170
Құрал-жабдықтар	2,943,474	2,768,088	175,386
Айналымдағы тауарлар	335,956	308,713	27,243
Болашақ активтер	7,125,937	6,753,797	372,140
Жер телімдері	24,289,821	17,370,340	6,919,481
Өзге қамтамасыз ету	5,137,741	2,824,524	2,313,217
Қамтамасыз етусіз және несиенің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	23,452,922	-	-
Кезең 1 жиыны	401,484,360	191,513,938	186,517,500
Кезең 2 (несиелік-құнсызданған болып табымайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар)			
Ақшалар мен салымдар	131,823	131,823	-
Заңды тұлғалардан (берілген несиелік рейтингі жоқ) алынған банктік кепілдіктер мен кепілгерліктер	5,355	-	5,355
Көлік құралдары	63,123	15,051	48,072
Жылжымайтын мүлік	6,535,879	2,311,567	4,224,312
Құрал-жабдықтар	362,907	357,505	5,402
Болашақ активтер	9,464	9,464	-
Бағалы қағаздар	-	-	-
Жер телімдері	158,287	88,330	69,957
Өзге қамтамасыз ету	627,853	586,041	41,812
Қамтамасыз етусіз және несиенің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	117,949	-	-
Кезең 2 жиыны	8,012,640	3,499,781	4,394,910

Кезең 3 (Несиелік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзімі ішінде күтілетін несиелік шығындар)

Ақша қаражаттар және салымдар	3,099,635	3,099,635	-
Ақшалар мен салымдар	-	-	-
Заңды тұлғалардан (берілген несиелік рейтингі жоқ) алынған банктік кепілдіктер мен кепілгерліктер	69,907	69,907	-
Көлік құралдары	9,831	-	9,831
Жылжымайтын мүлік	3,835,838	2,007,502	1,828,336
Құрал-жабдықтар	222,282,224	175,210,615	47,071,609
Болашақ активтер	1,979,768	1,105,725	874,043
Бағалы қағаздар	467,690	467,690	-
Жер телімдері	19,927	19,927	-
Өзге қамтамасыз ету	84	49	35
Қамтамасыз етусіз және несиенің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	18,973,979	14,849,296	4,124,683
Өзге қамтамасыз ету	2,643,602	2,180,252	463,350
Қамтамасыз етусіз және несиенің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	339,013	-	-
Кезең 3 жиыны	253,721,498	199,010,598	54,371,887
ПСКО - Активтер	-	-	-
Жылжымайтын мүлік	1,797,729	1,797,729	-
ПСКО-Активтер жиыны	1,797,729	1,797,729	-
Клиенттерге берілген несиелер жиыны	665,016,227	395,822,046	245,284,297

Бұдан әрі кестелерде 2020 жылғы 31 желтоқсанға қамтамасыз ету түрлері бойынша клиенттерге берілген несиелердің сапасын арттыруды қамтамасыз ету және басқа да құралдары (шығынға арналған бағалау резервін шегергенде) туралы ақпарат берілген:

	Есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған	Берілген күнгі жағдай бойынша бағаланған
Клиенттерге берілген несиелердің баланстық құны	Қамтамасыз ету үшін, әділ Қамтамасыз ету құны	Қамтамасыз ету үшін, әділ Қамтамасыз ету құны
Кезең 1 (12-айлық күтілетін шығын)		
Ақшалар мен салымдар	2,053,270	2,053,270
Заңды тұлғалардан алынған банктік кепілдіктер және кепілгерліктер (BBB+ дейінгі несиелік рейтингі бар)	3,034,073	3,034,073
Көлік құралдары	12,187,392	12,148,336
Жылжымайтын мүлік	200,194,377	198,874,505
Құрал-жабдықтар	4,174,394	4,151,780
Айналымдағы тауарлар	317,597	298,282
Болашақ активтер	5,329,305	5,315,969
Өзге қамтамасыз ету	10,119,410	9,928,237
Қамтамасыз етусіз және несиенің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	25,987,199	-
Кезең 1 жиыны	263,397,017	235,804,452

Кезең 2 (несиелік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар)

Ақшалар мен салымдар	112,655	112,655	-
Көлік құралдары	73,534	73,534	-
Жылжымайтын мүлік	7,220,387	7,220,387	-
Құрал-жабдықтар	1,355	1,355	-
Болашақ активтер	85,787	85,787	-
Өзге қамтамасыз ету	1,103,341	1,103,341	-
Қамтамасыз етудің және несиенің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	14,408		
Кезең 2 жиыны	8,611,467	8,597,059	-

Кезең 3 ((несиелік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар)

Ақша қаражаттары және салымдар	2,338,570	2,338,570	-
Заңды тұлғалардан алынған банктік кепілдіктер және кепілгерліктер (BBB+дейінгі несиелік рейтингі бар)	905,556	905,556	-
Астық қолхаттары			
Көлік құралдары	3,662,425	3,662,425	-
Жылжымайтын мүлік	147,756,766	146,394,489	1,362,277
Құрал-жабдықтар	1,209,163	1,209,163	-
Акция үлесін	467,690	467,690	-
Айналымдағы тауарлар	64,671	64,671	-
Болашақ активтер	283	283	-
Жер телімдері	16,880,057	16,880,057	-
Өзге қамтамасыз ету	1,206,434	840,193	366,241
Қамтамасыз етудің	476,422		
Кезең 3 жиыны	174,968,037	172,763,097	1,728,518

ПСКО -Активтер

Жылжымайтын мүлік	2,250,432	2,250,432	-
ПСКО-Активтер жиыны	2,250,432	2,250,432	-
Клиенттерге берілген несиелер жиыны	449,226,953	419,415,040	3,333,884

Несиелік сапаны арттырудың қамтамасыз етілуі немесе өзге де тетіктері болмаған кезде 3-сатыдағы клиенттерге несиелер бойынша ҰБҚ-ға резерв 31 желтоқсанға дейін жоғары болар еді:

	2021 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ
Заңды тұлғаларға берілген несиелер	241,657,140	164,914,437
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	12,064,358	10,053,600
	253,721,498	174,968,037

Клиенттерге берілген несиелердің шоғырлануы

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам он ірі тәуелсіз тарапқа берген несиелердің таза баланстық құнының шоғырлануы 62,302,703 мың теңгені немесе жиынтық несиелік портфельдің 9.39% - ын құрады (2020 жылғы 31 желтоқсанда: 67,022,951 теңге немесе жиынтық несиелік портфельдің 15.00% - ы).

10. Қаржылық жағдай бойынша дебиторлық берешек

2021 жылғы 1 желтоқсанда бизнесті біріктіру нәтижесінде Қоғам қаржылық жағдай бойынша дебиторлық берешекті жалпы баланстық құны 15,382,710 мың теңге және күтілетін шығындар бойынша 5,762,457 мың теңгеге тең бағалау резерві мөлшерінде таныды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қаржылық жадау бойынша дебиторлық берешекті талдау былайша берілген:

	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>			<i>Жиыны</i>
	<i>1 жылға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан артық</i>	
Қаржылық жалға беруге жалпы инвестициялар	1,788,954	8,917,345	9,970,117	20,676,416
Қаржылық жадау бойынша болашақ кезеңдердің еңбек сіңірілмеген қаржылық кірісі	(257,466)	(1,359,463)	(3,670,388)	(5,287,317)
Қаржылық жадауға Инвестициялар	1,531,488	7,557,882	6,299,729	15,389,099
КНШ-ға бағалау резерві	(498,507)	(2,495,731)	(2,768,219)	(5,762,457)
Қаржылық жадау бойынша дебиторлық берешек	1,032,981	5,062,151	3,531,510	9,626,642

Қаржылық жадау портфелінің несиелік сапасы

Төмендегі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қаржылық жадау портфелінің несиелік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>31 желтоқсан 2021 ж.</i>			<i>Жиыны</i>
	<i>Кезең 1 12-айлық күтілетін несиелік шығындар</i>	<i>Кезең 2 Несиелік-құнсызданған болып табымайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар</i>	<i>Кезең 3 Несиелік-құнсызданған болып табымайтын активтер бойынша бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар</i>	
- мерзімі өтпеген	988,384	5,225,230	5,382,631	11,596,245
- кемінде 30 күн мерзімі өткен	-	-	192,025	192,025
- мерзімі 31 күннен асқан, бірақ 90 күннен аз	-	-	1,199,855	1,199,855
- мерзімі 91 күннен асқан, бірақ 180 күннен аз	-	-	-	-
- мерзімі 181 күннен асқан, бірақ 1 жылдан аз	-	-	88,784	88,784
- 1 жылдан астам мерзімге мерзімі өткен	-	-	2,312,190	2,312,190
	988,384	5,225,230	9,175,485	15,389,099
Шығындарға арналған бағалау резерві	(57,262)	(820,623)	(4,884,572)	(5,762,457)
Жиыны Қаржылық жадау бойынша дебиторлық берешек	931,122	4,404,607	4,290,913	9,626,642

11. Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Төменде инвестициялық жылжымайтын мүлік бабы бойынша қозғалыс берілген

	<i>31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін</i>	
	<i>2021 жыл</i>	<i>2020 жыл</i>
Бастапқы құны		
1 қаңтардағы жағдай бойынша	529,474	529,474
Түсімдер	4,381,362	–
Активтердің басқа баптарынан аударымдар	118,203	–
Істен шығу	(1,696,994)	–
31 желтоқсан жағдайы бойынша	3,332,045	529,474
Амортизация жинақтары		
1 қаңтардағы жағдай бойынша	(91,311)	(81,653)
Бір жылда амортизацияны есептеу	(143,478)	(9,658)
Активтердің басқа баптарынан аударымдар	(30,663)	–
Істен шығу	62,045	–
31 желтоқсан жағдайы бойынша	(203,407)	(91,311)
Баланстық құны 31 желтоқсан жағдайы бойынша	3,128,638	438,163

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Компания акционерлік капиталға салымдар нысанында Алматы қаласында орналасқан тұрғын емес үй-жайлардың төрт объектісін алды, олардың өділ құны 4,381,363 мың теңгеге тең кіріс тәсілін пайдалана отырып айқындалды (19-Ескертпе). Бастапқы тану кезінде барлық осы үй-жайлар инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілері ретінде жіктеледі. Оның екеуі 1,825,926 мың теңгеге және 946,918 мың теңгеге сатылды. бастапқы жарнаны төлеу және төлемнің қалған бөлігін тиісінше 10.5 жылға және 5.11 жылға бөліп төлеу шартымен теңге. Дебиторлық берешектің бастапқы өділ құны тиісінше 14.3% -15.6% -ға тең дисконттаудың нарықтық ставкасын пайдалана отырып, 936,041 мың теңгені және 698,281 мың теңгені құрады. Жоғарыда көрсетілген дебиторлық берешек өзге активтер құрамында ескерілген (12-Ескертпе).

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде инвестициялық мүлікті жалға беруден түскен табыс 179,786 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған 12 ай үшін 10,585 мың теңге).

12. Басқа активтер

Басқа қаржылық емес активтер мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>31 желтоқсан 2021жылғы</i>	<i>31 желтоқсан 2020жылғы</i>
Берілген аванстар	49,632	4,913
Қор	547,699	91,030
Өзге	1,311,074	244,263
Өзге қаржылық емес активтер	1,908,405	340,206

Басқа қаржы активтері мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>31 желтоқсан 2021жылғы</i>	<i>31 желтоқсан 2020жылғы</i>
Дебиторлық берешек:		
"ҚазАгроӨнім" АҚ дебиторлық берешегі	9,133,127	9,289,966
Бөліп төлеу арқылы сатып алу-сату шарттары бойынша дебиторлық берешек	4,923,850	1,032,682
Басқа да дебиторлық берешек	2,244,338	797,617
	16,301,315	11,120,265
ОКУ қорсыз	(11,334,678)	(9,173,494)
Өзге қаржылық активтер	4,966,637	1,946,771

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3,925,917 мың теңге сомасындағы өзге Қаржы активтері 2-кезеңге жатады, 12,375,398 мың теңге сомасындағы өзге Қаржы активтері 3-кезеңге жатады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 842,964 мың теңге сомасындағы өзге қаржы активтері 2-кезеңге жатады, 10,277,301 мың теңге сомасындағы өзге қаржы активтері 2-кезеңге жатады 3-кезеңге).

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін дебиторлық берешек бойынша ҰББ резервін салыстырып тексеру берілген:

	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
КНШ бойынша бағалау резерві				
1 қаңтардағы жағдай бойынша	29,638	9,143,856	–	9,173,494
Біріктіру нәтижесінде танылған	–	2,392,439	–	2,392,439
Жаңа жасалған немесе сатып алынған	35,588	475,207	–	510,795
Бір жыл ішіндегі резерві қалпына келтіру	(22,213)	(488,582)	–	(510,795)
Бастапқы деректердің кезеңдері мен өзгерістері арасындағы аударымдар нәтижесінде бір жылдағы КНШ өзгерістері	84,090	(291,252)	–	(207,162)
Есептен шығарылған сомалар	–	(24,093)	–	(24,093)
31 желтоқсанға	127,103	11,207,575	–	11,334,678

	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
КНШ бойынша бағалау резерві				
1 қаңтардағы жағдай бойынша	12,150	9,572,260	–	9,584,410
Жаңа жасалған немесе сатып алынған	27,265	–	–	27,265
Активтер, өтелген	(11,926)	(2,223,093)	–	(2,235,019)
Бастапқы деректердің кезеңдері мен өзгерістері арасындағы аударымдар нәтижесінде бір жылдағы КНШ өзгерістері	2,149	1,818,791	–	1,820,940
Есептен шығарылған сомалар	–	(24,102)	–	(24,102)
31 желтоқсанға	29,638	9,143,856	–	9,173,494

13. Акционер алдындағы берешек

	Өтеу мерзімі	Жылына	Валюта	2021жылғы 31	2020 жылғы
		атаулық		желтоқсан	31 желтоқсан
		пайыздық			
		мөлшерлеме, %			
№32 келісім бойынша Қарыз	2032жылғы 14 желтоқсан	1.02%	Теңге	15,276,780	16,231,865
№26 келісім бойынша Қарыз	2041жылғы 10 ақпан	1.02%	Теңге	14,760,800	–
№101 келісім бойынша Қарыз	2033жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	11,667,415	12,316,261
№76 келісім бойынша Қарыз	2025жылғы 14 желтоқсан	1.02%	Теңге	9,824,432	11,926,326
№85 келісім бойынша Қарыз	2025жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,423,489	9,013,088
№122 келісім бойынша Қарыз	2025жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,380,123	8,962,492
№135 келісім бойынша Қарыз	2032жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	8,215,517	8,728,631
№136 келісім бойынша Қарыз	2032жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	8,215,517	8,728,631
№20 келісім бойынша Қарыз	2034жылғы 31 Қаңтар	1.00%	Теңге	6,515,629	6,839,119
№34 келісім бойынша Қарыз	2034жылғы 28 Қыркүйек	1.02%	Теңге	2,792,169	2,936,996
2018 жылғы 3 шілдесегі сессия шарты бойынша берешек	2024жылғы 20 желтоқсан	5.00%	Теңге	1,477,788	1,826,748
2018 жылғы 3 шілдесегі борышты беру туралы шарт бойынша берешек	2024жылғы 9 желтоқсан	3.00%	Теңге	634,387	829,693
№124 келісім бойынша Қарыз	2022жылғы 1 желтоқсан	10.00%	Теңге	76,376	146,690
№81 келісім бойынша Қарыз	2021жылғы 21 маусым	14.50-15.50%	Теңге	–	36,174,336
№61 келісім бойынша Қарыз	2032жылғы 24 тамыз	0.32-1.02%	Теңге	–	29,084,622
№24 келісім бойынша Қарыз	2035жылғы 20 маусым	1.02%	Теңге	–	7,166,640
№ 36 келісім бойынша инвестициялық қарыз	2023жылғы 31 желтоқсан	1.02%	Теңге	–	2,640,965
№70 келісім бойынша Қарыз	2024жылғы 13 Қазан	0.32%	Теңге	–	574,927
				94,260,422	164,128,030

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған, бұрын қоғамға "ҚазАгро" Холдингі Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры қаражатынан берген қарыз құрылымын оңтайландыру шеңберінде біріктіру күніне жалпы номиналдық құны 58,451,625 мың теңге болатын Бұрын жасалған келісімдер бойынша берешек сомаларын біріктіру және 11,548,375 мың теңге мөлшерінде қосымша транш беру арқылы он екі ай ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры 2021 жылғы 16 маусымдағы № 26 Қарыз туралы келісімге қол қойылды. Қарыздың жалпы сомасы 70,000,000 мың теңгені құрайды. теңге, қарызды өтеу мерзімі – 2041 жылғы 10 ақпан, номиналды пайыздық мөлшерлеме – жылдық 1.02%, тиімді пайыздық мөлшерлеме-жылдық 11.98%. Қарыздың мақсаты-агроөнеркәсіптік кешенді дамытудың түрлі бағыттары бойынша инвестициялық жобаларды қаржыландыру, мысалы, сүт шаруашылықтарын, мал бордақылауға арналған алаңдарды, ауыл шаруашылығы өнімдерінің өртүрлі түрлеріне арналған қоймаларды құру және т. б. Осы Келісімді жасасу нәтижесінде бұрын жасалған және Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан қаражат есебінен қаржыландырылған келісімдерді (оның ішінде №36, 61, 24 және 70 келісімдерді) тану тоқтатылды және 2021 жылғы 16 маусымдағы № 26 Қарыз туралы келісім бойынша жаңа міндеттеме танылды. 70,000,000 мың теңге мөлшеріндегі қарызды бастапқы тану кезінде Дисконт 56,009,928 мың теңгені құрады және бұрын дисконтты сомала тану кезінде жинақталған шығындар құрамында тікелей меншікті капиталда танылды.

11,196,328 мың теңге бақылаушы Тараппен келісілген жаңа шарттарды ескере отырып тоқтатылды. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жаңа қарыздың теңгерімдік құны 14,760,800 мың теңгені құрады.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам акционерден жалпы сомасы 33,523,182 мың теңге қарыз алды, оның ішінде 1.02% номиналды пайыздық мөлшерлемесімен 19,237,468 мың теңге және инвестициялық жобаларды Қаржыландыру мақсаттары үшін өтеу мерзімі 10 жылдан кейін, қалған 14,285,714 мың теңге теңге 1.00% номиналды пайыздық мөлшерлемесімен, өтеу мерзімі 14 жылдан кейін Етті мал шаруашылығын, сүт өнеркәсібін, ет өңдеу мен өсімдік шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеуді, тамақ өнімдерін өндіруді дамыту жобаларын Қаржыландыру үшін, ирригациялық жүйелерді сатып алу, Өсімдік шаруашылығын дамыту үшін алынды. Алынған заемдар бойынша пайдаланылған тиімді пайыздық ставкалардың Диапазоны тиісінше 7.16% - 11.48% және 7.30% - 7.91% құрады. Акционерден нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша қарыздарды бастапқы тану кезіндегі Дисконт 11,686,306 мың теңгені құрады. 5,435,127 мың теңге сомасына меншікті капитал құрамында ішінара танылған теңге (1,358,782 мың теңге салықты шегергенде) жинақталған шығындар құрамында танылды, қалған бөлігі жалпы сомасы 4,892,397 мың теңге мемлекеттік субсидиялар құрамында танылды (18-Ескертпе).

2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам акционер алдындағы берешек бойынша шектеу кovenанттарын сақтауға байланысты талаптарды орындады.

14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Теңгемен деноминацияланған Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мынадай позицияларды қамтиды:

			Пайыз дық мөлше рлеме жылын а, %	Атаулы құны		Баланстық құны	
	Орналасы ру мерзімі	Өтеу мерзімі		2021жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан	2021жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
Тіркелген кірісі бар облигациялар (4-облигациялық бағдарламаның 1-шығарылымы)	2019 жылғы 10 қазан	2026жылғы 10 қазан	10.75%	39,475,017	39,475,017	40,409,865	40,408,952
Тіркелген кірісі бар облигациялар (4-облигациялық бағдарламаның 1-шығарылымы)	2021жылғы 30 маусым	2031жылғы 10 желтоқсан	15.0%	35,000,000	—	40,953,222	—
Тіркелген кірісі бар облигациялар (4-облигациялық бағдарламаның 2-шығарылымы)	2020жылғы 26 тамыз	2030жылғы 26 тамыз	10.75%	30,496,202	30,496,202	31,586,439	31,589,716
Тіркелген кірісі бар облигациялар (4-облигациялық бағдарламаның 9-шығарылымы)	2021жылғы 21 желтоқсан	2031жылғы 21 желтоқсан	11.50%	30,000,000	—	30,095,833	—
Тіркелген кірісі бар облигациялар (2-облигациялық бағдарламаның 2-шығарылымы)	2015жылғы 17 маусым	2022жылғы 17 желтоқсан	8.00%	17,390,000	18,184,787	17,347,174	18,052,561
Тіркелген кірісі бар облигациялар (2-облигациялық бағдарламаның 1-шығарылымы)	2014жылғы 20 тамыз	2023жылғы 20 ақпан	8.50%	10,000,000	10,000,000	10,254,679	10,212,403
Тіркелген кірісі бар облигациялар (3-облигациялық бағдарламаның 4-шығарылымы)	2021жылғы 27 мамыр	2026жылғы 27 мамыр	11.50%	9,350,000	—	9,451,552	—

Тіркелген кірісі бар облигациялар (1-облигациялық бағдарламаның 1-шығарылымы), бірігу нәтижесінде пайдаланған	2015жылғы 19 ақпан	2026жылғы 30 наурыз	10.07%	5,189,000	–	5,450,266	–
Тіркелген кірісі бар облигациялар (3-облигациялық бағдарламаның 2-шығарылымы)	2016жылғы 22 желтоқсан	2026жылғы 22 маусым	14.00%	5,000,000	5,000,000	5,016,438	5,016,202
Тіркелген кірісі бар облигациялар (4-облигациялық бағдарламаның 7-шығарылымы)	2021жылғы 27 Қазан	2031жылғы 27 Қазан	7.10%	5,000,000	–	3,743,735	–
Тіркелген кірісі бар облигациялар (1-облигациялық бағдарламаның 2-шығарылымы), бірігу нәтижесінде пайдаланған	2015жылғы 21 Қазан	2026жылғы 21 сәуір	10.07%	2,300,000	–	2,345,035	–
Тіркелген кірісі бар облигациялар (3-облигациялық бағдарламаның 1-шығарылымы)	2015жылғы 30 желтоқсан	2021жылғы 30 желтоқсан	8.50%	–	22,940,000	–	23,896,536
Тіркелген кірісі бар облигациялар (4-облигациялық бағдарламаның 3-шығарылымы)	2020жылғы 30 желтоқсан	2022жылғы 30 қаңтар	5.00%	–	9,000,000	–	9,001,250
Коммерциялық облигациялар	2020жылғы 21 желтоқсан	2021жылғы 21 желтоқсан	10.75%	–	15,500,001	–	15,542,645
Коммерциялық облигациялар	2020жылғы 8 шілде	2021жылғы 8 шілде	10.75%	–	9,988,489	–	10,477,225
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				189,200,219	160,584,496	196,654,238	164,197,490

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам жалпы номиналды сомасы 83,850,001 мың теңгеге облигацияларды шығарды және алдыңғы шығарылым шеңберінде қосымша орналастырды:

- жылдық 10.75% купондық мөлшерлеменен және өтеу мерзімі 2021 жылғы 20 желтоқсанға дейін шығарылған, жалпы номиналды құны 4,500,001 мың теңге (KZ2C00007177) қамтамасыз етілмейтін коммерциялық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

- жылдық 11.50% купондық мөлшерлеменен және өтеу мерзімі 5 жылдан кейін шығарылған, жалпы номиналды құны 9,350,000 мың теңгені (KZ2C00006120) қамтамасыз етусіз купондық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

- жылдық 15.00% купондық мөлшерлеменен және 2031 жылдың 10 желтоқсанында өтеу мерзімімен шығарылған, жалпы номиналды құны 35,000,000 мың теңге (KZ2C00007755) қамтамасыз етусіз купондық облигациялар. Орналастырудан түскен қаражат ет пен сүтті өндіру және қайта өңдеу бойынша басым агроөнеркәсіптік кешен жобаларын қаржыландыруға бағытталатын болады. Қоғам сыйлықты 5,930,976 мың деп таныды. бастапқы тану кезінде және облигацияларды акционер нарықтан жоғары мөлшерлеменен бойынша толық сатып алғандықтан, бұл сыйлықақы 1,186,195 мың теңге мөлшеріндегі салықты қоса алғанда, акционерге бөлу ретінде көрсетілді. Қоғам болашақта ақша қаражатының ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде шығарылған облигациялардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 12.10% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

- жылдық 7.1% купондық мөлшерлемен және 10 жылдан кейін өтеу мерзімімен шығарылған, жалпы номиналды құны 5 000 000 мың теңге (KZ2C00007953) купондық облигациялар, тиімі мөлшерлеме жылдық 11.8% құрады. Облигациялар шығарудан түскен қаражат "Жұмыспен қамту жол картасы 2020-2021" бағдарламасы шеңберінде агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды, бұл ретте соңғы қарыз алушылар үшін мөлшерлеме – агросекторда жұмыс істейтін кәсіпорындар үш жылдан аспайтын несие беру мерзімі кезінде 6% - дан аспауға тиіс. Осылайша, 1,329,537 мың теңге мөлшерінде бастанқы тану кезінде есептелген дисконт мемлекеттік субсидиялар құрамында ескерілді (18-Ескертпе).

- жылдық 11.5% купондық мөлшерлемен және өтеу мерзімі 10 жылдан кейін шығарылған, жалпы номиналды құны 30,000,000 мың теңгені (KZ2C00008316) қамтамасыз етудің купондық облигациялар. Облигациялар шығарылымынан түскен қаражат ауыл шаруашылығы секторы кәсіпорындарына несие беру үшін пайдаланылды.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам жалпы номиналды құны 76,177,671 мың теңгеге қамтамасыз етілмеген купондық облигацияларды орналастырды:

- 11,192,979 мың теңге сомаға (KZ2C00006161) жылдық 10.75% мөлшерлеме бойынша 7 жыл ішінде өтеу мерзімімен қамтамасыз етілмеген купондық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

- 30,496,202 мың теңге сомаға (ISIN KZ2C00006922) жылдық 10.75% мөлшерлеме бойынша өтеу мерзімі 10 жыл қамтамасыз етілмеген купондық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

- 9,988,489 мың теңге сомаға (ISIN KZ2C00006849) 1 жыл ішінде өтеу мерзімімен жылдық 10.75% мөлшерлеме бойынша қамтамасыз етілмеген купондық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

- 1 жыл ішінде өтеу мерзімімен жылдық 10.75% мөлшерлеме бойынша 15,500,001 мың теңге сомаға (ISIN KZ2C00007177) қамтамасыз етілмеген купондық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

- 13 ай ішінде өтеу мерзімімен жылдық 5.00% ставка бойынша 9,000,000 мың теңге сомаға (ISIN KZ2C00007268) қамтамасыз етілмеген купондық облигациялар. Облигациялар шығарудан түскен қаражат агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға несие беру үшін пайдаланылды.

15. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек

	Жүзеге асыру кезеңі	Атаулы пайыздық мөлшерлеме жылына, %	Валюта	2021жылғы 31 желтоқсан	2020жылғы 31 желтоқсан
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек, бірігу нәтижесінде пайда болған	2023-2031 жылдар	0.01%	Теңге	111,205,741	-
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2023-2031 жылдар	0.01%	Теңге	55,608,654	44,770,133
				166,814,395	44,770,133

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде Қоғам "Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы" және "жұмыспен қамтудың жол картасы 2020-2021" бойынша 35,029,195 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде: 12,856,780 мың теңге) қарыз алды. Қоғам 20,662,665 мың теңге мөлшеріндегі дисконтты таныды (2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде: 5,191,287 мың теңге). Қаржы жағдайы туралы есепте тиісті кезеңдерде ішкі пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде бастанқы танылған кезде. Қоғам шарттарда көзделген ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастанқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 8.86% – 12.66% (2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде: жылдық 7.25% – 11.48%) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам кредиторлармен келісімдердің шектеу ковенанттарын сақтауға байланысты талаптарды орындады.

16. Басқа міндеттемелер

Басқа қаржылық емес міндеттемелер мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2021жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>	<i>2020жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i> <i>(қайта</i> <i>есептелді)</i>	<i>2019 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i> <i>(қайта</i> <i>есептелді)</i>
Ауыл аймақтық ипотека	2,076,435	-	
Төленетін өзге де салықтар	1,373,656	31,048	115,857
Өзге	130,431	49,104	84,401
Өзге қаржылық емес міндеттемелер	3,580,522	80,152	200,258

Басқа қаржылық міндеттемелер мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2021жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i>	<i>2020жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i> <i>(қайта</i> <i>есептелді)</i>	<i>2019 жылғы 31</i> <i>желтоқсан</i> <i>(қайта</i> <i>есептелді)</i>
Шығарылған борыштық қағаздар бойынша міндеттемелер	23,914,950	-	
Шартты міндеттемелер бойынша КНШ резерві <i>(Ескерту 24)</i>	1,092,195	1,045,045	1,255,464
Цессия келісімдері бойынша берешек	188,930	366,892	537,662
Кредиторлық берешек	930,066	245,114	266,907
БҰҰ-нан алынған несиелер	25,238	-	-
Өзге қаржылық міндеттемелер	26,151,379	1,657,051	2,060,033

Шығарылған борыштық бағалы қағаздары өтеу жөніндегі міндеттемелер

Жалпы сомасы 23,914,950 мың теңгеге 2021 жылғы 30 желтоқсан өтеу күнімен 3-ші облигациялық бағдарлама шегінде облигациялардың 1-ші шығарылымы шеңберінде шығарылған АГККб6, n/p KZ2C00003507 бағалы қағаздар 2022 жылғы 10 қаңтарда өтелді. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы облигациялар бойынша төлемдер бойынша берешек басқа міндеттемелер ретінде жіктелді, өйткені облигациялардың айналысының келісімшарттық мерзімі аяқталды.

17. Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2021 жыл</i>	<i>2020 жыл</i> <i>(қайта</i> <i>есептелді)</i>
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	(4,589,802)	(3,028,467)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу/(шығын) – мезгілдік айырмалардың пайда болуы және азаюы	2,387,348	(1,068,533)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	(2,202,454)	(4,097,000)
	<i>2021 жыл</i>	<i>2020 жыл</i>
Бизнесі біріктіру нәтижесінде танылған <i>(Ескерту 6)</i>	(2,149,413)	-
Пайда немесе шығын құрамында танылған кейінге қалдырылған табыс салығы	2,387,348	(1,068,533)
Меншікті капиталдың құрамында танылған кейінге қалдырылған табыс салығы	(7,215,291)	(938,639)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығын-мезгілдік айырмалардың пайда болуы және азаюы	(6,977,356)	(2,007,172)

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамшың корпоративтік табыс салығы бойынша активтері 1,785,126 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 49,345 мың теңге сомасындағы міндеттемелер). Қоғам үшін корпоративтік табыс салығының ставкасы 2021 және 2020 жылдары 20.0% - ды құрады.

Корпоративтік табыс салығының тиімді ставкасы пайдаға салық салудың ресми ставкасынан ерекшеленеді. Төменде ресми ставка бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды Қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстармен салыстыру келтірілген:

	<i>2021 ЖЫЛ</i>	<i>2020 ЖЫЛ</i>
Салық салынғанға дейінгі пайда	10,897,494	22,700,885
Корпоративтік табыс салығының ресми пайыздық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми пайыздық мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығының теориялық шығыны	(2,179,499)	(4,540,177)
Мемлекеттік бағалы қағаздардың салық салынбайтын кірісі	520,708	389,304
Өзге де шегерілмейтін шығындар	(543,663)	53,873
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығындар	(2,202,454)	(4,097,000)
Капиталдың құрамында танылған кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы былайша бөлінген:		
	<i>2021 ЖЫЛ</i>	<i>2020 ЖЫЛ</i>
Активтер бойынша	1,186,195	-
Міндеттемелер бойынша	(8,401,486)	(938,639)
Меншікті капиталдың құрамында танылған корпоративтік табыс салығы бойынша (шығын)/экономиа	(7,215,291)	(938,639)

31 желтоқсанға кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысы мынадай позицияларды құмтыды:

	Уақыттық айырмашылықтың бойынша пайда және азаюы			Уақыттық айырмашылықтың пайда болуы және азаюы			2021 жыл		
	2019 жыл	Пайда немесе шығын туралы есепте	Капитал құрамында	2020 жыл	Пайда немесе шығын туралы есепте	Капитал құрамында	2021 жыл	Пайда немесе шығын туралы есепте	Капитал құрамында
Уақыт айырмашылығын шегергендегі салық эффектісі									
Клиенттерге берілген несиелер	8,858,279	1,345,436	-	10,203,715	5,264,223	-	2,619,084	-	18,087,022
Банктерге берілген несиелер	953,170	(355,414)	-	597,756	-	-	(205,401)	-	392,355
Өзге активтер	4,719	96,905	-	101,624	17,371	-	609,967	-	728,962
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	74,604	14,905	-	89,509	92,427	-	48,948	-	230,884
Мемлекеттік субсидиялар	3,856,126	(2,024,389)	-	1,831,737	3,525,525	-	1,371,103	-	6,728,365
Шығарылған борыштық бағам қағаздар	-	-	-	-	-	-	(320,676)	1,186,195	865,519
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	13,746,898	(922,557)	-	12,824,341	8,899,546	-	4,123,025	1,186,195	27,033,107
Уақыт айырмашылығын шегергендегі салық эффектісі									
Акционер алындағы берешек	(8,492,568)	105,420	(938,639)	(9,325,787)	-	-	1,165,861	(8,401,486)	(16,561,412)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алындағы берешек	(2,795,317)	(291,245)	-	(3,086,562)	(10,753,482)	-	(2,856,280)	-	(16,696,324)
Негізгі құралдар и Материалды смес активтер	(88,936)	39,849	-	(49,087)	(295,477)	-	(45,258)	-	(389,822)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша таза активтер/ (Міндеттемелер)	(11,376,821)	(145,976)	(938,639)	(12,461,436)	(11,048,959)	(8,401,486)	(1,735,677)	(8,401,486)	(33,647,558)
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер шотына актив пайдаланылуы мүмкін болашақ салық салынатын пайда қолжетімді болу ықтималдығы бар көлемде ғана танылады.	2,370,077	(1,068,533)	(938,639)	362,905	(2,149,413)	2,387,348	(7,215,291)	(6,614,451)	

18. Мемлекеттік субсидиялар

	<i>31 желтоқсан 2021жылғы</i>	<i>31 желтоқсан 2020жылғы (Қайта есептелді)</i>
Агробизнесі дамыту бағдарламасы шеңберінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан және акционерден қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар	33,641,832	9,158,681
Қарыз алушыларға берілген қарыздар бойынша негізгі соманы және пайыздарды ішінара субсидиялау үшін Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар	6,873,178	3,312,883
Мемлекеттік субсидиялар	40,515,010	12,471,564

Үкіметтен алынған мемлекеттік субсидиялар

Қоғам мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан тартылған қарыздар бойынша төмен пайыздық мөлшерлеме арқылы берілген пайда сомасын мемлекеттік субсидиялар ретінде көрсетті.

	<i>31 желтоқсан 2021жылғы</i>	<i>31 желтоқсан 2020жылғы (Қайта есептелді)</i>
1 қаңтардағы жағдай бойынша	9,158,681	19,280,627
ҚР Үкіметінен жергілікті атқарушы органдардан қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (Ескерту 15)	20,662,665	5,191,287
ҚР Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар	5,711,976	5,287,920
Акционерден қарыз түрінде алынған субсидиялар (Ескерту 13)	-	4,892,397
Республиканың Үкіметінен, ҚР ҰБ-нен облигация түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (Ескерту 14)	1,329,537	-
Бизнесі біріктіру нәтижесінде танылған	17,333,744	-
Нәтижелі жұмыспен қамту және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы (бұдан әрі – Іскер) шеңберінде қарыз алушыларға кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(6,674,848)	(3,894,053)
«Кен-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде банктерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (Ескерту 8)	(1,954,546)	(2,454,642)
«Кен-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде қарыз алушы клиенттерге кредит беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (Ескерту 9) (өтемақы төленетін бөлігі)	(3,757,430)	(2,833,278)
«Агробизнес» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде қарыз алушы клиенттерге кредит беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (Ескерту 9)	(1,055,269)	(6,739,991)
«Жұмыспен қамтудың жол картасы 2020-2021» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде қарыз алушы клиенттерге кредит беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (Ескерту 9)	(900,656)	-
Мемлекеттік субсидияны пайдалану (Ескерту 9)	(2,622,720)	(8,123,778)
Бұрын берілген несиелер бойынша мемлекеттік субсидияны пайдалану	(1,616,100)	-
Кезең үшін амортизация	(1,973,202)	(1,447,808)
Мемлекеттік субсидиялар	33,641,832	9,158,681

Қазақстан Республикасының Үкіметінен Қаржы министрлігінен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар

2021 жылғы 25 ақпанда Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен жалпы номиналды сомасы 70,000,000 мың теңгеге және өтеу мерзімі 2021 жылғы 20 желтоқсанға қысқа мерзімді қарыз алды. Несие көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу кезінде кәсіпорындарды қолдауға бағытталған "кең-Дала" мемлекеттік бағдарламасы аясында алынды. Алынған қарыз толық көлемде 31,840,998 мың теңгеге "Қазақстан Халық Банкі" АҚ-ға жіберілді. теңге (8-Ескертпе) жоғарыда көрсетілген бағдарламада көзделген одан әрі нысаналы мақсат шартымен, сондай-ақ клиенттерге жалпы сомасы 38,159,002 мың теңгеге тікелей беріледі (9-Ескертпе).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 5,711,976 мың теңге мөлшеріндегі Дисконт 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде оны толық пайдалана отырып, мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді. 5,711,976 мың теңге сомасындағы дисконт амортизациясы Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам шартта көзделген ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыздың әділ құнын бағалау үшін жылық 11.00% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

2020 жылғы ақпанда Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен жалпы номиналды сомасы 70,000,000 мың теңгеге және өтеу мерзімі 2021 жылғы 20 желтоқсанға қысқа мерзімді қарыз алды. Несие көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу кезінде кәсіпорындарды қолдауға бағытталған "кең-Дала" мемлекеттік бағдарламасы аясында алынды. Алынған қарыз толық көлемде Екінші деңгейдегі бірнеше банкке жалпы сомасы 29,555,513 мың теңгеге жіберілді. теңге (8-Ескертпе) жоғарыда көрсетілген бағдарламада көзделген одан әрі нысаналы мақсат шартымен, сондай-ақ клиенттерге жалпы сомасы 40,444,487 мың теңгеге тікелей беріледі (9-Ескертпе).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 5,287,922 мың теңге мөлшеріндегі Дисконт 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде оны толық пайдалана отырып, мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді. 5,287,920 мың теңге сомасындағы дисконт амортизациясы Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам шартта көзделген ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде қарыздың әділ құнын бағалау үшін жылық 10.18% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

Бастапқы танылғаннан кейін қоғам мемлекеттік бағдарламалардың шарттарын орындағаннан кейін қарыз алушыларға берілген жеңілдікті шарттармен қайта қаралған берешек сомасына сәйкес келетін соманы пайдалану немесе шығын құрамына алды (8, 9-ескертпелер). Қоғам несиелер бойынша сыйақының төмен ставкасы арқылы түпкі қарыз алушыларға пайданы бөлу жөнінде міндеттеме алады.

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде пайда немесе шығын құрамына аударылған мемлекеттік субсидиялар (22-ескертпелер) 20,554,771 мың теңгені құрады және "өзге шығыстарға" енгізілді (2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде: 25,493,550 мың теңге).

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар

31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін

	<i>2021жылғы</i>	<i>2020жылғы</i>
1 қаңтардағы жағдай бойынша	3,312,883	1,971,296
Кезең ішінде алынған	18,548,683	10,571,981
Қол жетімділік мерзімінің аяқталуына байланысты қайтарылды	(7,632,247)	(3,561,922)
Ерекше шарттарды орындаған нақты қарыз алушыларға қаражатты аудару арқылы пайдалану	(7,356,141)	(5,668,472)
31 желтоқсан жағдайы бойынша	6,873,178	3,312,883

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар қарыздың негізгі сомасын және инвестициялық жобаларға және жаңа немесе бұрын пайдаланылмаған техника мен жабдықтарды сатып алуға несие алған қарыз алушылардың пайызын ішінара өтеу үшін пайдаланылады. Осы субсидияларды алу үшін қарыз алушылар белгілі бір шарттарды орындауы тиіс.

19. Меншікті капитал

Акционерлік капитал

"ҚазАгро "Ұлттық басқарушы холдингі" АҚ Басқармасының (бұрынғы Акционер) 2021 жылғы 04 наурыздағы №9 шешіміне сәйкес Қоғам бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге орналастыру бағасы бойынша 12,633,932 жай акция мөлшеріндегі акцияларды орналастырды. Акциялар үшін төлем бастапқы тану кезінде әділ құны бар бұрынғы акционердің мүлкін беру нысанында жүргізілді.

6,186,092 мың теңге. Алынған мүліктің құрамына Алматы қаласында орналасқан, жалпы құны 4,381,363 мың теңге (11-Ескертпе), инвестициялық мүлік объектілері ретінде қоғамның меншігіндегі төрт тұрғын емес үй-жайлар; қоғам ретінде жіктелетін активтер ретінде жіктелген, жалпы сомасы 1,766,830 мың теңгеге тұрғын және тұрғын емес объектілер, жер учаскелері, ЖІҺаз және өзге де жабықтар кіреді есепті күнті жағдай бойынша сатуға арналған. Қалған сомасы 37,899 мың теңге 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам негізгі құралдар және тауар-материалдық қорлар ретінде жіктелген өзге де объектілерді қамтиды.

2021 жылғы наурызда Қазақстан Республикасы Үкіметінің 31 желтоқсандағы № 952 қаулысына сәйкес

2020 жылғы 26 ақпандағы қосылу шартымен және "Бәйтерек "ҰБХ" АҚ мен "Қазагро "ҰБХ" АҚ арасындағы өткізу актісімен қоғамның 180,758,928 дана жай акцияларының 100% - ы "Бәйтерек "ҰБХ" АҚ-ға берілді.

Акционер Басқармасының 2021 жылғы 13 желтоқсандағы №65/21 шешіміне сәйкес Қоғам акцияларды Жалғыз акционердің пайдасына қордың сатып алынатын 100 (жүз)% акцияларының төлемі есебіне бір жай акция үшін 1,019.55 (бір мың он тоғыз теңге 55 тиын) орналастыру бағасы бойынша 78,830,137 жай акция мөлшерінде орналастырды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның тіркелген және шығарылған жай акцияларының саны 259,589,065 дананы құрайды, оның 253,141,225 данасын Жалғыз акционер толық төледі (2020 жылғы 31 Желтоқсанда: 168,124,996 дана).

Резервтік капитал

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде қоғам резервтік капиталды 5,898,015 мың теңгеге ұлғайтты. Қоғамның саясатына сәйкес резервтік капитал болашақ шығындар мен басқа да күтпеген тәуекелдер мен жағдайларды қоса алғанда, жалпы тәуекелдерді жабу үшін қалыптасады. Резервтік капитал акционердің шешімі негізінде бөлінуге жатады.

Дивидендтер

2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде жалғыз акционердің 2021 жылғы 12 наурыздағы шешіміне сәйкес Қоғам 13,762,035 мың теңге немесе

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бір жай акцияға 78.95 теңге. Олар 2021 жылдың 8 маусымында төленді.

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай ішінде жалғыз акционердің 2020 жылғы 29 мамырдағы шешіміне сәйкес Қоғам 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жай акцияға 16,034,036 мың теңге немесе 95.37 теңге сомасында дивидендтер жариялады. Олар 2020 жылдың 26 тамызында төленді.

Төменде Қазақстан қор биржасының әдіснамасына сәйкес есептелген бір жай акцияның баланстық құны көрсетілген:

	<i>2021жылғы 31</i>	<i>2020жылғы 31</i>
	<i>желтоқсан</i>	<i>желтоқсан</i>
Активтер	806,484,978	547,538,959
Материалдық емес активтерді шегергенде	(624,683)	(245,064)
Міндеттемелерді шегергенде	(535,795,537)	(387,801,310)
Таза активтер	270,064,758	159,492,585
Жай акциялар саны, бірлік	253,141,225	168,124,996
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгеде)	1,066.85	948.65

20. Несиелік шығындар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе шығын туралы есепте көрсетілген қаржы құралдары бойынша КНШ бойынша шығыстар көрсетілген:

	<i>Ескертпе</i>	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша қаражаты және оның баламалары	7	938	–	–	–	938
Банктерге берілген несиелер	8	(7,197)	–	–	–	(7,197)
Клиенттерге берілген несиелер	9	(197,192)	40,410	356,960	25,924	226,102
Инвестициялық бағалы қағаздар		28,365	–	–	–	28,365
Өзге қаржылық активтер	12	–	84,090	(291,252)	–	(207,162)
Несие беру бойынша міндеттемелер	23	36,484	–	–	–	36,484
Несиелік шығындар бойынша шығыстар жиыны		(138,602)	124,500	65,708	25,924	77,530

Төмендегі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе шығын туралы есепте көрсетілген қаржы құралдары бойынша КНШ бойынша шығыстар көрсетілген:

	<i>Ескертпе</i>	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 2</i>	<i>Кезең 3</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Ақша қаражаты және оның баламалары	7	(3,101)	–	–	–	(3,101)
Банктерге берілген несиелер	8	(115,742)	–	–	–	(115,742)
Клиенттерге берілген несиелер	9	(1,486,158)	919,807	5,234,617	162,568	4,830,834
Инвестициялық бағалы қағаздар		1,178	–	–	–	1,178
Өзге қаржылық активтер	12	–	17,488	(404,302)	–	(386,814)
Несие беру бойынша міндеттемелер	23	(210,419)	–	–	–	(210,419)
Несиелік шығындар бойынша шығыстар жиыны		(1,814,242)	937,295	4,830,315	162,568	4,115,936

21. Қызметкерлерге арналған шығындар және өзге де әкімшілік шығындар

Қызметкерлерге арналған шығындар және өзге операциялық шығындар мынадай позицияларды қамтиды:

	2021жыл	2020 жыл
Қызметкерлердің шығындары және өзге төлемдер	(4,022,549)	(3,285,665)
Әлеуметтік қамтамасыз ету шығындары	(351,213)	(309,043)
Қызметкерлер шығындары	(4,373,762)	(3,594,708)
Аутсорсинг шығындары	(592,673)	(531,965)
Үй жайларды ұстау және жалдау	(479,206)	(427,100)
Пайдаға салынатын және өзге салықтар	(225,708)	(194,780)
Тозу және амортизация	(332,873)	(152,666)
Көлік қызметтері бойынша шығындар	(136,305)	(133,635)
Негізгі құралдарға және материалдық емес аутивтерге қызмет көрсету	(117,153)	(62,104)
Аудиторлік шығындар	(96,300)	(47,958)
Байланыс қызметі	(77,452)	(77,306)
Кеңес беру шығындары	(71,483)	(16,564)
Іссапар шығындары	(69,116)	(42,091)
Маркетинг және жарнама	(66,172)	(83,995)
Рейтингі тағайындау/бақылау/қолдау бойынша шығындар	(65,831)	(55,599)
Директорлар кеңесінің қамтамасыз ету шығындары	(47,104)	(10,630)
Кеңсе және типографиялық шығындар	(36,184)	(37,549)
Күзету қызметіне арналған шығындар	(34,749)	(37,920)
Ақпараттық қызмет шығындары	(27,007)	(18,610)
Материалдар	(23,983)	(26,732)
Сақтандыру шығындары	(17,299)	(79,944)
Банктік қызметтер	(9,789)	(9,695)
Қызметкерлердің білім алуы	(8,892)	(7,471)
Қайырымдылық және демеушілік көмек	-	(19,493)
Өзге	(99,956)	(106,679)
Өзге операциялық шығыстар	(2,635,235)	(2,180,486)

22. Өзге де шығындар

31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін

	2021жылғы	2020жылғы
Мемлекеттік субсидияны пайдаланудан түсетін өзге де кіріс (Ескерту 18)	16,965,469	24,045,742
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы (Ескерту 18)	1,973,202	1,447,808
Бұрын берілген займдар бойынша мемлекеттік субсидияны пайдалану	1,616,100	-
«Кен-Дала» бағдарламасы шеңберінде банктерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (Ескерту 8)	(1,954,546)	(2,454,642)
«Кен-Дала» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (Ескерту 9)	(4,027,401)	(3,678,827)
«Іскер» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал (Ескерту 9)	(6,674,848)	(3,894,053)
Агробизнесі дамыту бағдарламалары шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал	(1,055,269)	(6,739,991)
«Жұмыспен қамту картасы 2020-2021» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал	(900,656)	-
Клиенттерге берілген өзге несиелерді бастапқы тану кезіндегі залал	(25,782,983)	(10,891,789)
Өзге (шығындар)/кірістер	(391,227)	(268,314)
Өзге шығындар	(20,232,159)	(2,434,065)

Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен басқа да кірістер тиісті мемлекеттік бағдарламалардың шарттарын орындау нәтижелері бойынша кірістер ретінде танылады (18-Ескертпе).

23. Шарттық және шартты міндеттемелер

Салық салу

Қазақстандық коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасында түсіндірілуі әр түрлі болуы мүмкін ережелер бар, жекелеген жағдайларда заңнамаға жаңама ретроспективті әрекеті бар өзгерістер енгізілуі мүмкін. Бұдан басқа, Қоғам басшылығының заңнама ережелерін түсінуі салық органдарының осы ережелерді түсінуінен өзгеше болуы мүмкін, нәтижесінде Қоғам жүргізген операцияларды салық органдары өзгеше түрде бағалауы мүмкін және бұл қосымша салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың есептелуіне әкелуі мүмкін. Қоғам басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді және сәйкесінше есептілікте ешқандай резервтер есептелген жоқ деп санайды. Салық органдары соңғы 5 (бес) жылдағы салық салу жөніндегі деректерге тексеру жүргізуі мүмкін. Қоғам басшылығы 2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның заңнаманы түсіндіруі тиісті болып табылады және компанияның салық, валюта және кеден заңнамасын сақтау жөніндегі позициясы расталады деп есептейді.

Заң мәселелері

Кәдімгі іс-әрекет барысында Қоғам сот процестері мен шағымдардың объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірі бойынша, осындай талап қоюлар немесе талап қоюлар нәтижесінде тұндайтын ықтимал міндеттемелер (олар болған кезде) Қоғамның қаржылық жағдайына немесе болашақтағы қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етпейді.

Басшылықта қандай да бір елеулі нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Қоғамға қарсы қойылуы мүмкін ықтимал қуышымдар туралы ақпарат жоқ.

Несиелік сипаттағы міндеттемелер

Қоғамның шарттық және шартты міндеттемелері мынадай ұстанымдарды қамтиды:

	<i>31 желтоқсан 2021жылғы</i>	<i>31 желтоқсан 2020жылғы</i>
Несиелік сипаттағы міндеттемелер		
Несие беру бойынша міндеттемелер	155,298,995	96,630,974
Күтілетін несиелік шығындар резерві	(1,092,195)	(1,045,045)
	154,206,800	95,585,929
Міндеттемелер по договорам операционной аренды		
1 жылға дейін	46,402	25,908
Шарттық міндеттемелер	154,253,202	95,611,837
Несиелік сипаттағы міндеттемелер		

Жоғарыда көрсетілген жалпы өтелмеген шарттық міндеттемелер болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені несие беру бойынша осы шартты міндеттемелердің мерзімі аяқталуы мүмкін немесе олар орындалмай тоқтатылуы мүмкін.

Қарыздар беру жөніндегі міндеттемелер туралы келісім Қоғам үшін қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда, сондай-ақ несие беру үшін ресурстар болмаған жағдайда Қоғамның келісімінен біржақты шығу құқығын көздейді.

2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздар беру жөніндегі міндеттемелер бойынша контрагенттер Қоғамның ағымдағы қарыз алушылары, берілген несиелік рейтингі жоқ, 1-сатыға жіктелген және есепті күнге негізгі борыш пен пайыздарды төлеу бойынша мерзімі кешіктірілмеген агроөнеркәсіптік сектор кәсіпорындары болып табылады.

Төменде Ока резервтерінің өзгеруін талдау берілген:

	<i>31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін</i>	
	<i>2021 жыл</i>	<i>2020 жыл</i>
	<i>Кезең 1</i>	<i>Кезең 1</i>
Несие беру бойынша міндеттемелер		
1 қаңтардағы жағдай бойынша		
Изменение ОКУ в течениежылы	1,045,045	1,255,464
Присоединение АО «ФФПСХ»	36,484	(210,419)
	10,666	-
31 желтоқсан	1,092,195	1,045,045

24. Тәуекелдерді басқару

Кіріспе

Қоғамның қызметіне тәуекелдер тән. Қоғам тәуекелдерді басқаруды айқындау, бағалау және байқаудың тұрақты процесі барысында, сондай-ақ тәуекел лимиттерін және басқа да ішкі бақылау шараларын белгілеу арқылы жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару процесі қоғамның тұрақты кірісін сақтау үшін өте маңызды және қоғамның әрбір жеке қызметкері оның міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауап береді. Қоғам несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырайды. Қоғам операциялық тәуекелдерге де ұшырайды.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау процесі, мысалы, ортаның, технологияның өзгеруі немесе саланың өзгеруі сияқты қызметті жүргізу тәуекелдеріне жатпайды. Мұндай тәуекелдерді Қоғам Стратегиялық жоспарлау процесі барысында бақылайды.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау және оларды бақылау үшін жалпы жауапкершілікті Директорлар кеңесі көтереді, алайда тәуекелдерді басқару және бақылау үшін жауап беретін жеке тәуелсіз органдар да бар.

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы тәсіліне, тәуекелдерді басқару стратегиясы мен қағидаттарын бекітуге жауап береді.

Басқарма

Басқарманың міндеті қоғамдағы тәуекелдерді басқару процесін бақылау болып табылады.

Тәуекелдерді бақылау

Тәуекел-менеджмент департаменті тәуелсіз бақылау процесін қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқаруға байланысты рәсімдерді енгізуге және жүргізуге, сондай-ақ қоғамның тәуекелдерді басқару қағидаттары, саясаты мен тәуекел лимиттерінің сақталуын бақылауға жауап береді. Тәуекелдерді басқару департаментінің құрамына екі құрылымдық бөлімше кіреді: Қаржылық тәуекелдер бөлімі және несиелік тәуекелдер бөлімі.

Қазынашылық департаменті

Қоғамның Қазынашылық департаменті қоғамның активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымды басқаруға жауап береді. Қазынашылық департаменті өтімділік тәуекелі мен қоғамның қаржыландыру тәуекелі үшін де жауапты.

Ішкі аудит қызметі

Қоғамда өтетін тәуекелдерді басқару процестерін жыл сайын ішкі аудит қызметі тексереді, ол рәсімдердің жеткіліктілігін де, сондай-ақ қоғамның осы рәсімдерді орындауын да тексереді. Ішкі аудит қызметі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өз тұжырымдары мен ұсынымдарын қоғамның басқармасына және директорлар Кеңесіне ұсынады.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері

Қоғамның тәуекелдері әдеттегі қызмет барысында туындауы мүмкін күпілетін шығынды да, статистикалық модельдер негізінде ең үлкен нақты шығындарды бағалауды білдіретін күтіпеген шығындарды да көрсететін әдіс арқылы бағаланады.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді талдау, бақылау және ерте анықтау мақсатында зерделенеді және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Басқармаға, Директорлар кеңесіне және қоғамның әрбір бөлімшелерінің басшыларына түсіндірмелермен бірге ұсынылады. Есепте несиелік тәуекелдің жиыптық мөлшері, болжамды несиелік көрсеткіштер, тәуекелдің белгіленген лимиттерінен алып тастау, өтімділік көрсеткіштері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер туралы ақпарат қамтылады. Ай сайын салалар, клиенттер және географиялық аймақтар бойынша тәуекелдер туралы ақпарат ұсынылады. Тоқсан сайын Қоғамның директорлар Кеңесі тәуекелдер туралы толық есеп алады, онда қоғамның тәуекелдерін бағалау және тиісті шешімдер қабылдау үшін барлық қажетті ақпарат қамтылады.

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануы

Тәуекелдің шамадан тыс шоғырлануын болдырмау үшін қоғамның саясаты мен рәсімдері әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы кағидаттарды қамтиды. Тәуекелдің белгіленген шоғырлануын басқару жүзеге асырылады.

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел-өзінің клиенттері немесе контрагенттері шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан қоғам шығынға ұшырау тәуекелі. Қоғам несиелік тәуекелді қоғам жекелеген контрагенттер бойынша қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ белгіленген тәуекел лимиттерінің сақталуын мониторингтеу арқылы басқарады. Осылайша, бір немесе өзара үлестес компаниялар тобында несиелік тәуекелдің шоғырлануын болдырмау үшін қоғамның меншікті капиталының 25.00% - нан аспайтын мөлшерде лимит белгіленген. Банкаралық операциялар бойынша контрагент банктерге арналған лимиттерді акционер белгілейді.

Қоғам контрагенттердің несиелік қабілеттілігіндегі ықтимал өзгерістерді, оның ішінде қоғамның жекелеген бөлімшелері жүзеге асыратын қамтамасыз ету мөлшерін мерзімді қайта қарауды ерте анықтауды қамтамасыз ету үшін несиелік сапаны тексеру рәсімін әзірледі. Несиелік сапаны тексеру процедурасы қоғамға тәуекелдерге байланысты ықтимал шығындардың мөлшерін бағалауға және қажетті шараларды қабылдауға мүмкіндік береді.

Өзара есеп беру туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдалану салдарынан тәуекелді төмендетудің әсерін есепке алмағанда, қаржылық жағдай туралы есеп баптарының баланстық құны осы баптар бойынша несиелік тәуекелдің ең жоғары мөлшерін барынша дәл көрсетеді.

Қаржы құралдарының әрбір сыныбы бойынша несиелік тәуекелдің ең жоғары мөлшері туралы неғұрлым егжей-тегжейлі ақпарат жекелеген ескертшелерде берілген. Қамтамасыз етудің және тәуекелді төмендетудің өзге де әдістерінің әсері 9-ескертпеде келтірілген.

Құнсыздануды бағалау

Қоғам тиімді пайыздық ставканы пайдалана отырып дисконтталатын ақшалай қаражаттың күтілетін толық алынбауын бағалау үшін ықтималдылықты ескере отырып мөлшерленген бірнеше сценарийлер негізінде ҰББ есептейді. Алауға ақшалай қаражаттың арасындағы айырма ақша ағымдарын, причитающимися ұйымдастыру шартына сәйкес, және ақша ағымдары, олар алуы. Оқа есептеу механикасы төменде сипатталған, ал негізгі элементтер мыналар:

Дефолт ықтималдығы (PD)	Дефолт ықтималдығы-берілген уақыт аралығында дефолттың пайда болу ықтималдығын есептеу. Дефолт, егер активті тану тоқтатылмаса және ол әлі де портфельдің бөлігі болса, қарастырылып отырған кезең ішінде белгілі бір уақытта ғана орын алуы мүмкін.
Дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама (EAD)	Дефолт тәуекеліне ұшыраған шама шартта немесе өзгеше түрде көзделген борыш пен пайыздардың негізгі сомасын төлеуді қоса алғанда, есепті күннен кейін осы шаманың күтілетін өзгерістерін ескере отырып, болашақта қандай да бір күнге дефолтқа ұшыраған шаманың есептік бағасын білдіреді.
Шығын деңгейі	Дефолт кезіндегі шығындар деңгейі белгілі бір уақытта дефолт туындаған жағдайда пайда болатын шығындардың есептік бағасын білдіреді. Бұл көрсеткіш шартта көзделген ақша ағымдары мен кредитор алуды күтетін ақша ағымдары арасындағы, оның ішінде қамтамасыз етуді іске асыру нәтижесіндегі айырма негізге алына отырып есептеледі. Әдетте ead-ға қатысты пайызбен көрсетіледі.

Егер бастапқы тану сәтінен бастап несиелік тәуекел елеулі түрде ұлғайған болса, активтің қолданылу мерзімі ішінде пайда болуы күтілетін несиелік шығындар (бүкіл мерзімге күтілетін несиелік шығындар немесе бүкіл мерзімге ҰББ-ның күтілетін несиелік шығындары) негізінде ҰББ-ға арналған бағалау резерві есептеледі, олай болмаған жағдайда бағалау резерві күтілетін 12 айлық несиелік шығындарға (бұдан әрі-шығындар) тең сомда есептеледі. 12 айлық ОКУ). 12 айлық ҰББ-есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолттар салдарынан туындайтын ҰББ-ны білдіретін бүкіл мерзім ішінде ҰББ-ның бөлігі. ОКУ барлық мерзімге және 12 айлық ОКУ белгіленген маңыздылық шегіне байланысты жеке негізде немесе топтық негізде есептеледі.

Қоғам қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолт басталу тәуекелінің өзгерістерін есепке алу жолымен бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралы бойынша несиелік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болғанына қатысты әрбір есепті кезеңнің соңында бағалауды жүзеге асыру әдістемесін әзірледі. Жоғарыда сипатталған процестің негізінде Қоғам өзі берген несиелерді келесі топтарға біріктіреді:

- Кезең 1: Несиені бастапқы тану кезінде қоғам бағалау резервін 12 айлық ОБК-ға тең сомда таниды. 1-кезеңге сондай-ақ несиелік тәуекелі 2-сатыдан ауыстырылғанға дейін төмендеген несиелер мен басқа да несиелік желілер жатады.
- Кезең 2: Егер несиелік тәуекел бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайған болса, қоғам бағалау резервін бүкіл мерзім ішінде ОБК-ға тең сомда таниды. 2-кезеңге сондай-ақ несиелік тәуекелі 3-сатыдан ауыстырылғанға дейін төмендеген несиелер мен басқа да несиелік желілер жатады.
- Кезең 3: Несиелік-құнсызданған болып табылатын несиелер. Қоғам бағалау резервін бүкіл мерзім ішінде ҰББ-ға тең сомда таниды.
- ПКСКО: Сатып алынған немесе құрылған несиелік-құнсызданған (ББСК) Активтер – бұл бастапқы тану сәтінде несиелік құнсыздану болған қаржылық Активтер. ПКСКО-ны бастапқы тану кезінде Активатор әдісі бойынша бағаланады және кейіннен несиелік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық ставканы пайдалана отырып есептелген пайыздық түсім танылады. ҰББ-дағы бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындар сомасының кейіннен өзгеруі болған көлемде ғана танылады немесе танылуын тоқтатады.

Дефолт пен қалпына келтіруді анықтау

Қоғам қаржы құралы бойынша дефолт болды деп есептейді, демек, қарыз алушы шартта көзделген төлемдерді 60 күнге кешіктірген кез келген жағдайда ҰББ есептеу мақсаттары үшін оны 3-кезеңге (несиелік-құнсызданған активтер) жатқызады.

Клиент үшін дефолттың болуын сапалы бағалау аясында Қоғам сонымен қатар төлемнің екіталай екенін көрсететін бірқатар оқиғаларды қарастырады. Мұндай оқиғалар туындаған жағдайда Қоғам мұндай оқиғаның дефолтқа әкелетінін және активтерді ҰББ есептеу мақсаттары үшін 3-кезеңге жатқызу керектігін немесе 2-кезең орынды болатынын мұқият талдайды. Мұндай оқиғаларға мыналар жатады:

- сыртқы рейтингтік агенттіктен D деңгейінде контрагентке сыртқы несиелік рейтинг беру;
- қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауына байланысты қайта құрылымдау;
- қарыз алушының қайтыс болуы;
- кешік шартын / қарыз шартын сот шешімі бойынша жарамсыз деп тану;
- санкция/сот шешімі бойынша қарыз алушының бас бостандығынан айыру;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қарыз алушыны банкрот деп тану туралы талап арыз беру;
- сот тәртібімен мәжбүрлеп өндіріп алу;
- кросс-дефолт (Қоғамда ақпарат болған жағдайда).

Қоғамның саясатына сәйкес қаржы құралдары есепті күні дефолттың басталу критерийлерінің ешқайсысы байқалмаған 3-сатыдан ауыстырылады. Активті 2-сатыға немесе 1-сатыға жатқызу керек пе деген шешімге қатысты шешім бастапқы танылған сәттен бастап есепті күнге несиелік тәуекелдің ұлғаю белгілерінің болуына байланысты болады.

Қазынашылық және банкаралық қатынастар

Қоғамның қазынашылық және банкаралық қатынастарына ЕДБ кешікпен берілетін қарыздарды қоса алғанда, Екінші деңгейдегі банкілердің (ЕДБ) қатынастары кіреді, оларға кем дегенде үш халықаралық рейтинг агенттіктерінің бірі (Fitch Ratings, Moody ' s Investors Service, S&P Global Ratings) сыртқы несиелік рейтингтер береді. Контрагенттермен банкаралық мәмілелерді бағалау үшін Қоғам әрбір контрагентті жеке бағалайды. Халықаралық рейтингтік агенттіктер немесе басқа да қолжетімді көздер ұсынған сыртқы рейтингті бар контрагенттер үшін Қоғам Moody ' s Investors Service (корпоративтік рейтингтер) кестесіне сәйкес дефолт ықтималдығын бағалауды пайдаланады.

Агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне несиелік беру

Агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне несиелік берілген жағдайда провизияларды есептеу процесіне қатысатын қоғамның құрылымдық бөлімшелері несиелік тәуекелдің Елеулі Ұлғаю белгілерінің болуын, сондай-ақ қарыздың құнсыздануын/дефолттың айқындау бойынша жұмыс жүргізеді. Несиелік тәуекелді бағалау әртүрлі тарихи, ағымдағы және болжамды ақпаратқа негізделген, мысалы:

* Тарихи қаржылық ақпарат, клиенттер тұрғысынан дайындалған болжамдар мен жоспарлармен бірге. Мұндай қаржылық ақпарат алынған және күтілетін нәтижелер туралы деректері, төлем қабілеттілігі коэффициенттерін, өтімділік коэффициенттерін және Клиент қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау үшін орынды кез келген басқа коэффициенттерді қамтиды.

* Макроэкономикалық ақпарат.

* Ұйымның нәтижелерін анықтау үшін клиенттің басқару сапасы мен мүмкіндіктері туралы басқа негізделген және расталған ақпарат.

Дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама

Дефолт тәуекеліне ұшырайтын шама (EAD) құнсыздану мәніне бағалауға жататын қаржы құралдарының жалпы баланстық құнын білдіреді және клиенттің дефолтқа жақындаған кезде өзінің берешегін ұлғайту қабілетін де, мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігін де көрсетеді.

Дефолт жағдайында шығын

Дефолт (LGD) жағдайында шығынды анықтау үшін қоғам қарыз алушының дефолттан кейінгі ақшалай қайтарымын (дефолттан кейінгі өтеу коэффициенті – RR (Cash)) және несиелік бойынша кепілмен қамтамасыз етуді ескереді. RR (Cash) көрсеткіші тоқсанына бір рет бағаланады. Кепілмен қамтамасыз ету құны ай сайын қайта қаралады.

Ақша ағындарын айқындау шеңберінде кем дегенде соңғы 5 жылдағы дефолттық қарыздар бойынша ақша қаражатымен ай сайынғы өтеулер (кепіл мүлкті өткізу сомасын қоспағанда) талданады және бес жыл ішіндегі ай сайынғы кумулятивтік RR(Cash) есептеледі.

Несиелік тәуекелді бағалау нәтижесінде LGD белгілі бір деңгейлері белгіленетін LGD бағалаудың стандартты моделіне негізделеді. LGD-дің бұл деңгейлері ұсталған кепілдікті сату нәтижесінде қалпына келтіретін немесе іске асырылатын сомалармен салыстырғанда күтілетін EAD көрсеткішін ескереді.

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Әрбір есепті күнгі жағдай бойынша Қоғам қаржы құралы бойынша несиелік тәуекел оның бастапқы танылған сәтінен бастап елеулі түрде ұлғайғанын бағалайды. Бағалау жүргізу кезінде қоғам күтілетін несиелік шығындар сомасының өзгеруіне емес, қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде дефолт туындау тәуекелінің өзгеруіне бағдарланады. Қоғам есепті күнгі жағдай бойынша қаржы құралы бойынша дефолттың басталу тәуекелін бастапқы тану күніне қаржы құралы бойынша дефолттың басталу тәуекелімен салыстырады және тиісті құралды бастапқы тану сәтінен бастап несиелік тәуекелдің Елеулі Ұлғаюын көрсететін, шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз қолжетімді негізделген және расталатын ақпаратты талдайды.

Егер негізделген және расталатын болжамды ақпарат шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз қолжетімді болса, қоғам бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекелдің елеулі түрде артқанын айқындау кезінде мерзімі өткен төлемдер туралы ақпаратқа ғана сүйенбейді. Алайда, мұндай ақпарат қолжетімсіз болған кезде, қоғам активті бастапқы тану сәтінен бастап несиелік тәуекелдің елеулі түрде артқанын айқындау кезінде мерзімі өткен төлемдер және қарыз алушының берешегін қайта құрылымдаудың болуы туралы ақпаратты пайдаланады.

Бағалау топтық негізде жүзеге асырылатын қаржы активтерін топтастыру

Төменде көрсетілген факторларға байланысты Қоғам Оқи-ны жеке немесе топтық негізде есептейді.

Қоғам Оқи-ны жеке негізде есептейтін активтер кластарына мыналар кіреді:

* қаржылық есептілік деректеріне сәйкес алдыңғы есепті күнге меншікті капитал шамасынан 0.2% - дан астам жалпы берешегі бар құнсыздану және/немесе дефолт белгілері бар барлық қаржылық активтер;

* қазынашылық және банкаралық қатынастар (мысалы, банктердегі қаражат, ақша қаражатының баламалары және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар);

* бастапқы қарызды тану және борышты қайта құрылымдау нәтижесінде жаңа қарызды тану тоқтатылған сәтте БСКО ретінде жіктелген қаржы активтері.

Қоғам қаржылық есептілік деректеріне сәйкес алдыңғы есепті күнге құнсыздану/дефолт белгілері жоқ және/немесе меншікті капиталдың 0.2% - ынан кем берешені бар қаржы активтері бойынша ҰББ-ны ұжымдық негізде есептейді. Ұжымдық негізде бағалауды жүзеге асыру кезінде ұжымдық талдау үшін ұқсас тәуекел сипаттамалары бар несиелерді сегменттеу жүргізіледі. Ұжымдық негізде бағаланатын активтер бойынша ҰББ есептеу әрбір сегмент бойынша жеке жүзеге асырылады.

Болжамдық Ақпарат және көптеген экономикалық сценарийлер

Оқи есептеу модельдерінде қоғам бастапқы экономикалық деректер ретінде ЖІӨ-нің өсу қарқыны туралы макроэкономикалық болжамды ақпаратты пайдаланады.

Макроэкономикалық факторды таңдау оның көптеген басқа факторлардың әсерін көрсететін экономикалық мағынада ең жалпы (кең) көрсеткіштердің бірі болуымен байланысты.

Қоғам болжамды ақпаратты алу үшін сыртқы көздерден алынған деректерді пайдаланады (тіпті мемлекеттік органдардың, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми сайты және басқа да сыртқы ақпараттық көздер). Төмендегі кестеде Оқи бағалау үшін әр экономикалық сценарийде қолданылатын болжамды экономикалық айнымалылардың/ болжамдардың мәндері көрсетілген. "Кейінгі жылдар" бағанының деректері ұзақ мерзімді орташа көрсеткіш болып табылады, сондықтан 2021 жылғы 31 желтоқсандағы барлық сценарийлер үшін бірдей:

Негізгі факторлар	ОКУ сценарийі	Тағайындалған	2022 жыл	2023 жыл	Кейінгі жылдар
		ықтималдық, %			
%					
ВВП өсуі					
	Оптимистік	16%	1.41	2.12	1.33
	Негізгі	68%	0.41	1.12	0.33
	Пессимистік	16%	(0.59)	0.12	(0.67)

Қоғамның қаржылық активтері мен міндеттемелері Қазақстан Республикасында шоғырланады.

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару

Өтімділік тәуекелі-бұл қоғам әдеттегі немесе күтпеген жағдайларда өтеу мерзімі басталған кезде төлемдер бойынша өз міндеттемелерін орындай алмайтын тәуекел. Осы тәуекелді шектеу мақсатында қоғам басшылығы қаржыландырудың түрлі көздеріне қолжетімділікті қамтамасыз етті. Басшылық сондай-ақ өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағындары мен өтімділіктің күнделікті мониторингін жүзеге асырады. Бұл процесс күтілетін ақша ағындарын бағалауды және қажет болған жағдайда қосымша қаржыландыру үшін пайдаланылуы мүмкін жоғары сапалы қолдаудың болуын қамтиды.

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелерді талдау

Төмендегі кестеде өтеу бойынша дисконтталмаған шарттық міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлінісінде 2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қоғамның қаржылық міндеттемелері берілген.

2021 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша	Талап етілгенге және 1 айға дейінгі	1 айдан 3 айға дейінгі	3 айдан 6 айға дейінгі	6 айдан 12 айға дейінгі	Бір жылдан артық	Жиыны
Туынды емес қаржылық міндеттемелер:						
Акционер алдындағы берешек	79,427	1,240,797	459,388	14,479,090	179,368,899	195,627,601
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	–	3,477,238	4,170,159	2,559,407	240,261,179	250,467,983
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	4,723,578	5,772,671	28,241,249	297,006,292	335,743,790
Өзге қаржылық міндеттемелер	23,914,950	–	–	1,144,233	–	25,059,183
Міндеттемелер жиыны	23,994,377	9,441,613	10,402,218	46,423,979	716,636,370	806,898,557
Несиелік сипаттағы шартты міндеттемелер	–	–	452	4,099	1,087,644	1,092,195

2020 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша	Талап етілгенге және 1 айға дейінгі	1 айдан 3 айға дейінгі	3 айдан 6 айға дейінгі	6 айдан 12 айға дейінгі	Бір жылдан артық	Жиыны
Туынды емес қаржылық міндеттемелер:						
Акционер алдындағы берешек	545,439	3,266,889	37,952,364	17,361,861	163,039,330	222,165,883
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	–	1,689,022	1,934,985	4,414,369	52,189,325	60,227,701
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	3,511,790	6,183,367	43,505,384	236,875,427	290,075,968
Өзге қаржылық міндеттемелер	–	–	–	428,560	183,446	612,006
Міндеттемелер жиыны	545,439	8,467,701	46,070,716	65,710,174	452,287,528	573,081,558
Несиелік сипаттағы шартты міндеттемелер	–	–	449	33,451	1,011,145	1,045,045

Төмендегі кестеде Қоғамның несиелік сипатындағы шартты және шарттық міндеттемелердің келісімшарттық мерзімі көрсетілген. Несиелер беру жөніндегі барлық орындалмаған міндеттемелер клиент оның орындалуын талап ете алатын ең ерте күнді қамтитын уақыт кезеңіне енгізіледі.

	3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
2021 жыл	155,298,995	–	–	–	155,298,995
2020 жыл	96,630,974	–	–	–	96,630,974

Қоғам несиелік сипаттағы барлық шарттық міндеттемелерді олардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін орындау талап етілмейді деп күтеді.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел-бұл қаржы құралдары бойынша болатын ақша ағындарының әділ құны пайыздық мөлшерлемелер және валюталық бағамдар сияқты нарықтық параметрлердегі өзгерістердің салдарынан құбылатын тәуекел.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру қаупі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістердің болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігі салдарынан туындайды. Қоғамның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тіркелген болып табылады.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел-бұл қаржы құралының құны валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты өзгеріп отыратын тәуекел.

Қоғам оның барлық активтері мен міндеттемелері теңгемен деноминацияланғандықтан, валюталық тәуекелге ұшырамайды.

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел-бұл жүйелік іркіліс, қызметкерлердің қателері, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі жұмысын тоқтатқан кезде Операциялық тәуекелдер беделге нұқсан келтіруі, заңды салдары болуы немесе қаржылық шығындарға әкелуі мүмкін. Қоғам барлық Операциялық тәуекелдер жойылады деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесі арқылы және бақылау және ықтимал тәуекелдерге тиісті реакция арқылы қоғам осындай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді тиімді бөлуі, қол жеткізу құқығын, бекіту және салыстыру рәсімдерін, персоналды оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда, бағалау рәсімдерін көздейді.

25. Қаржылық қызметке қатысты міндеттемелердегі өзгерістер

	Акционер алдындағы берешек	Банктегі қаражат	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	Қазақстан Республика сы Үкіметінің алдындағы берешек	Мемлекетті к және бюджеттік ұйымдарды ң алдындағы берешек	Қаржылық қызмет бойынша міндеттеме лер жиыны
2019 жылғы 31						
желтоқсан жағдайы						
бойынша баланстық						
құны	155,214,588	9,876,118	86,340,978	–	36,435,103	287,866,787
Түсімдер	33,523,182	–	76,206,439	70,000,000	12,856,780	192,586,401
Өтеулер	(20,533,889)	(9,800,000)	–	(70,000,000)	(3,066,250)	(103,400,139)
Жарияланған дивидендтер	16,034,036	–	–	–	–	16,034,036
Дивиденд төлеу	(16,034,036)	–	–	–	–	(16,034,036)
Әділ құны бойынша міндеттемелерді бастапқы қабылдау кезіндегі						
жеңілдік/премия	(9,738,641)	–	–	(5,287,922)	(5,038,235)	(20,064,798)
Өзге	5,662,790	(76,118)	1,650,073	5,287,922	3,582,735	16,107,402
2020 жылғы 31						
желтоқсан жағдайы						
бойынша баланстық						
құны	164,128,030	–	164,197,490	–	44,770,133	373,095,653
2020 жылғы 31						
желтоқсан жағдайы						
бойынша баланстық						
құны	164,128,030	–	164,197,490	–	44,770,133	373,095,653
Түсімдер	18,591,199	–	83,951,457	70,000,000	35,029,196	207,571,852
Өтеулер	(52,182,190)	–	(38,988,349)	(70,000,000)	(10,152,235)	(171,322,774)
Жарияланған дивидендтер	13,762,035	–	–	–	–	13,762,035
Дивиденд төлеу	(13,762,035)	–	–	–	–	(13,762,035)
Әділ құны бойынша міндеттемелерді бастапқы қабылдау кезіндегі						
жеңілдік/премия	(42,302,269)	–	4,601,440	(5,711,976)	(20,368,775)	(63,781,580)
Қайта жіктеу (Ескерту 16)	–	–	(23,914,950)	–	–	(23,914,950)
Бизнесі біріктіру нәтижесінде танылған (Ескерту 6)	–	–	7,732,456	–	112,360,228	120,092,684
Өзге	6,025,652	–	(925,306)	5,711,976	5,175,848	15,988,170
2021 жылғы 31						
желтоқсан жағдайы						
бойынша баланстық						
құны	94,260,422	–	196,654,238	–	166,814,395	457,729,055

"Өзгелер" бабы қаржылық қызметке қатысты міндеттемелер бойынша есептелген, бірақ әлі төленбеген пайыздардың әсерін көрсетеді. Қоғам төленген пайыздарды операциялық қызметтен түскен ақша ағындары ретінде жіктейді.

26. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны қаржылық есептілікте бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер әділ құнды тұтастай бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдің бастапқы деректері негізінде әділ құнның төменде сипатталған иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы бірдей активтер мен міндеттемелерге белгіленген (түзетілмеген) бағалар;
- 2-деңгей: барлық бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер тікелей немесе жанама түрде байқалатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей: барлық бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер байқалатын нарық деректеріне негізделмеген бағалау әдістері.

Келесі кестеде әділ құны әділ құн көздері иерархиясының деңгейлері бөлінісінде ашылатын қаржы құралдарының талдауы ұсынылған:

	Әділ құнды пайдалана отырып бағалау			Жылғы
	1- Деңгейдегі бастапқы деректер	2- Деңгейдегі бастапқы деректер	3- Деңгейдегі бастапқы деректер	
Бағалау мерзімі				
2021 жылғы 31 желтоқсан				
Әділ құны жарияланатын активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	–	102,853,173	–	102,853,173
Банктерге берілген несиелер	–	13,650,671	–	13,650,671
Клиенттерге берілген несиелер	–	386,861,953	191,427,526	578,289,479
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	–	3,839,375	4,291,425	8,130,800
Инвестициялық бағалы қағаздар	–	835,891	–	835,891
Өзге қаржылық активтер / Активтер	–	4,966,637	–	4,966,637
Әділ құны жарияланатын активтер міндеттемелер				
Акциялар алдындағы берешек	–	87,047,530	–	87,047,530
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	–	160,515,209	–	160,515,209
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	197,086,612	–	197,086,612
Өзге қаржылық міндеттемелер	–	26,127,826	–	26,127,826
2020 жылғы 31 желтоқсан				
Ақша қаражаты және оның баламалары	–	75,643,105	–	75,643,105
Банктерге берілген несиелер	–	11,935,299	–	11,935,299
Клиенттерге берілген несиелер	–	220,671,187	199,423,928	420,095,115
Инвестициялық бағалы қағаздар	–	658,279	–	658,279
Өзге қаржылық активтер / Активтер	–	–	1,861,095	1,861,095
Әділ құны жарияланатын активтер міндеттемелер				
Акциялар алдындағы берешек	–	148,455,904	–	148,455,904
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	–	40,597,531	–	40,597,531
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	–	150,872,522	–	150,872,522
Өзге қаржылық міндеттемелер	–	595,985	–	595,985

Қаржылық жағдай туралы қысқартылған есепте әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдары

Төменде компанияның қаржылық есептілігінде көрсетілген қаржы құралдарының баланстық және әділ құнын салыстыру келтірілген. Кестеле қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>		
	<i>Баланстық құны</i>	<i>Әділ құны</i>	<i>Бөлінбеген пайда/ (жинақталған шығын)</i>
Қаржылық Активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	102,853,173	102,853,173	-
Банктерге берілген несиелер	12,708,512	13,650,671	942,159
Клиенттерге берілген несиелер	665,016,227	578,289,479	(86,726,748)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	9,626,642	8,130,800	(1,495,842)
Инвестициялық бағалы қағаздар	839,325	835,891	(3,434)
Өзге қаржылық активтер	4,966,637	4,966,637	-
Қаржылық Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	94,260,422	87,047,530	7,212,892
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	166,814,395	160,515,209	6,299,186
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	196,654,238	197,086,612	(432,374)
Өзге қаржылық міндеттемелер	26,127,826	26,127,826	-
Іске асырылмаған әділ құны құрамындағы танылмаған өзгерістің жиыны			(74,204,161)

	<i>2020 жылғы 31 желтоқсан</i>		
	<i>Баланстық құны</i>	<i>Әділ құны</i>	<i>Бөлінбеген пайда/ (жинақталған шығын)</i>
Қаржылық Активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	75,643,105	75,643,105	-
Банктерге берілген несиелер	14,941,678	11,935,299	(3,006,379)
Клиенттерге берілген несиелер	449,226,953	420,095,115	(29,131,838)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	670,250	658,279	(11,971)
Инвестициялық бағалы қағаздар	1,946,771	1,861,095	(85,676)
Қаржылық Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	164,128,030	148,455,904	15,672,126
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	44,770,133	40,597,531	4,172,602
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	164,197,490	150,872,522	13,324,968
Өзге қаржылық міндеттемелер	608,002	595,985	12,017
Іске асырылмаған әділ құны құрамындағы танылмаған өзгерістің жиыны			945,849

Бұдан әрі осы қаржылық есептілікте әділ құн бойынша көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде пайдаланылған әдістемелер мен жол берулер сипатталған.

Әділ құны шамамен олардың ағымдағы құнына тең активтер

Өпмді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнға тең болуына жол беріледі. Бұл жол беру талап етілгенге дейінгі салымдарға, белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Белгіленген мөлшерлемені қаржы құралдары

Биржада белгіленген борыштық құралдар жағдайында әділ құн жарияланған нарықтық бағаларға негізделген. Баға белгіленбейтін борыштық құралдар жағдайында ұқсас шарттары мен несиелік тәуекелі бар борыштық құралдар үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңін ескере отырып, ағымдағы пайыздық ставка бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі пайдаланылады.

Банктерге берілген несиелер және клиенттерге берілген несиелер бойынша болашақ ақша ағындары ҚР ҰБ жариялаған статистикалық деректер негізінде өтеу мерзімдері ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық ставкасын пайдалана отырып дисконтталады. Бұл тәсіл клиенттерге берілген несиелердің әділ құнын бағалау үшін пайдаланылады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орташа нарықтық мөлшерлеме жылдық 10.54% – дан 16.70%-ға дейін болды (2020 жылғы 31 желтоқсанда-жылдық 9.60-14.60%).

Әділ құны қаржылық есептілікте ашылатын міндеттемелер бойынша болашақ ақша ағындары S&P (Capital IQ financials) жариялайтын өтеу мерзіміне түзетілген компанияның рейтингі үшін Қазақстан қор биржасының кірістілік қисығы және несиелік спрэд сияқты барлық бақыланатын бастапқы деректерді пайдалана отырып, капиталды ұағайту моделін пайдалана отырып есептелген нарықтық ставка бойынша дисконтталады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тартылған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін пайдаланылатын нарықтық мөлшерлеме жылдық 10.42-12.47% құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 5.92-11.48%). Болашақ ақша ағындары негізгі борышты және негізгі борышқа қолданылатын шарт бойынша пайыздық ставка бойынша есептелген пайыздарды өтеуді қамтиды.

27. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерін талдау

Төмендегі кестеде оларды өтеудің күтілетін мерзімдері бөлінісінде активтер мен міндеттемелер берілген. Қоғамның өтеу жөніндегі шарттық дисконтталмаған міндеттемелері туралы ақпарат "тәуекелдерді басқару" деген 25-ескертпеде ашылған.

	2021 жыл			2020 жыл		
	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жылыны	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жылыны
Активтер						
Ақша Қаражаты және оның баламалары	102,853,173	—	102,853,173	75,643,105	—	75,643,105
Банктарға берілген несиелер	3,526,004	9,182,508	12,708,512	3,290,300	11,651,378	14,941,678
Клиенттерге берілген несиелер	143,896,846	521,119,381	665,016,227	149,158,337	300,068,616	449,226,953
Қаржылық жалау бойынша дебиторлық берешек	1,032,981	8,593,661	9,626,642	—	—	—
Сатуға арналған активтер	1,601,806	—	1,601,806	3,409,307	—	3,409,307
Инвестициялық бағамы Қағаздар	251,412	587,913	839,325	—	670,250	670,250
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	—	3,128,638	3,128,638	—	438,163	438,163
Негізгі құралдар	—	1,425,804	1,425,804	—	314,557	314,557
Материалды емес активтер	—	624,683	624,683	—	245,064	245,064
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер	1,785,126	—	1,785,126	—	362,905	362,905
Өзге активтер	3,644,198	3,230,844	6,875,042	1,505,199	781,778	2,286,977
Активтер жиыны	258,591,546	547,893,432	806,484,978	233,006,248	314,532,711	547,538,959

	2021 жыл			2020 жыл		
	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жылыны	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жылыны
Міндеттемелер						
Акционер адындағы берешек	7,683,563	86,576,859	94,260,422	55,771,725	108,356,305	164,128,030
Шығарылған борыштық бағамы Қағаздар	21,026,916	175,627,322	196,654,238	52,394,152	111,803,338	164,197,490
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар адындағы берешек	6,770,617	160,043,778	166,814,395	6,384,741	38,385,392	44,770,133
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	—	—	—	49,345	—	49,345
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	—	6,614,451	6,614,451	—	—	—
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	1,205,120	—	1,205,120	447,545	—	447,545
Мемлекеттік субсидиялар	6,873,178	33,641,832	40,515,010	3,312,883	9,158,681	12,471,564
Өзге міндеттемелер	29,731,901	—	29,731,901	1,564,350	172,853	1,737,203
Міндеттемелер жиыны	73,291,295	462,504,242	535,795,537	119,924,741	267,876,569	387,801,310
Таза позиция	185,300,251	85,389,190	270,689,441	113,081,507	46,656,142	159,737,649

28. Сараланым есептілігі

Қоғамның қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған және 8 "операциялық сегменттер" ХҚЕС (IFRS) мақсаттары үшін бірыңғай операциялық сегментті білдіреді. Қоғамның активтері Қазақстан Республикасының аумағында шоғырланған және Қоғам Қазақстан Республикасында жүргізілетін және оған байланысты операциялардан табыс алады. Операциялық шешімдер қабылдауға жауапты тұлға, қоғам жағдайындағыдай, басқарма төрағасы болып табылады, қоғам туралы ақпаратты тұтастай ғана алады және қарайды.

29. Байланысты тараптармен операциялар

БЕХС 24-ке сәйкес "байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу" байланысты тараптар болып саналады, олардың бірінің екінші тараптың операциялық және қаржылық шешімдерін бақылау немесе елеулі дәрежеде ықпал ету мүмкіндігі бар. Тараптардың бір-бірімен байланысты екендігі туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны да ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптармен жасалуы мүмкін емес мәмілелер жасай алады. Мұндай мәмілелердің бағалары мен шарттары байланысты емес тараптар арасындағы мәмілелер бағалары мен шарттарынан өзгеше болуы мүмкін.

Қазақстан Республикасының үкіметі акционер арқылы қоғамның қызметін бақылайды.

Есепті кезеңнің соңындағы байланысты тараптармен операциялар салдосы, сондай-ақ шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде берілген:

	2021 жылғы 31 желтоқсан			2020 жылғы 31 желтоқсан		
	Ақционердің		Мемлекет-пен байланысты ұйымдар	Ақционердің		Мемлекет-пен байланысты ұйымдар
	Мөлшерлеме (%)	Ақционер		Мөлшерлеме (%)	Ақционер	
Активтер						
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-	29,486,336	-	-	26,898,863
Инвестициялық бағалы қағаздар	9.70-12.00	-	242,070	12.00	-	-
Клиенттерге берілген несиелер	5.00	-	11,282,534	5.00	-	670,250
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	-	-	1,785,126	-	-	13,632,477
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша	-	-	-	-	-	-
Міндеттемелер						
Ақционер алыншағы берешек	1.00-5.00	94,260,422	-	0.32-15.50	164,128,030	-
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алыншағы берешек	0.01	-	166,814,395	0.01	-	44,770,133
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	7.10-15.00	115,185,764	-	5.00-14.00	56,359,847	106,518,295
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша	-	-	-	-	-	797,237
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша	-	-	-	-	-	49,345
Мемлекеттік субсидиялар	-	-	6,431,650	-	-	-
Өзге міндеттемелер	-	-	40,515,010	-	-	12,471,564
	-	-	23,914,950	-	-	-

	2021 жылы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай			2020 жылы 31 желтоқсанда аяқталған он екі ай		
	Акционер- дің бақылауын- дағы		Мемлекет- пен байланысты ұйымдар	Акционер- дің бақылауын- дағы		Мемлекет- пен байланысты ұйымдар
	Акционер	дар	ұйымдар	Акционер	дар	ұйымдар
Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша проценттік кіріс	-	-	2,352,212	-	-	1,877,082
Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша проценттік кіріс	-	65,250	1,875	-	65,502	-
Клиенттерге берілген несиелер бойынша проценттік кіріс	-	1,727,677	-	-	1,952,111	-
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығындар	(10,513,105)	-	(10,901,040)	(12,597,806)	-	(3,593,758)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығындар	(7,629,704)	(60,590)	(10,035,048)	(5,034,677)	(63,594)	(5,310,402)
Несілік шығындар бойынша шығындар	-	(359,112)	-	-	(162,782)	-
Өзге шығындар	-	-	20,554,771	-	-	25,493,550
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	-	-	(2,202,454)	-	-	(4,097,000)
Аға басшы персоналға сыйақы						

Аға басшы персоналға сыйақы мынадай позицияларды қамтиды:

	31 желтоқсанда аяқталған он екі ай үшін	
	2021 жылы	2020 жылы
Жалақы және өзге де қысқа мерзімді төлемдер	167,210	110,292
Директорлар Кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу	32,366	10,630
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар	11,709	-
Әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	18,247	11,075
Аға басшы персоналға сыйақы мөлшері	229,532	131,997

30. Капиталдың жеткіліктілігі

Қоғам өзінің қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Қоғам капиталының жеткіліктілігі басқа әдістерден басқа, ҚРҰБ белгілеген Нормативтерді пайдалана отырып бақыланады.

2021 жылы 31 желтоқсандағы және 2020 жылы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам капиталға қатысты барлық сыртқы белгіленген талаптарды толық сақтады.

Қоғам үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты капиталға қатысты сыртқы талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және жоғары несиелік рейтинг пен қызметті жүзеге асыру және Акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті капиталдың жеткіліктілік нормативтерін қолдау болып табылады.

Қоғам өз капиталының құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайлардағы өзгерістер мен жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің тәуекелдік сипаттамалары тұрғысынан түзетеді.

ҚРҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын ұйымдардан 1 деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік коэффициентін (k1) активтердің кемінде 6%-ы мөлшерінде; капиталдың жеткіліктілік коэффициентін (k1-2) тәуекелді ескере отырып мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелердің кемінде 6% - ы мөлшерінде ұстап тұруды талап етеді; және жеткіліктіліктің жалпы коэффициентін (k1-3) тәуекел мен операциялық тәуекелді ескере отырып мөлшерленген активтер мен шартты және ықтимал міндеттемелердің кемінде 12% - ы мөлшерінде белгіленеді.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Қоғам капиталы жеткіліктілігінің коэффициенттері мынадай болды:

	<i>2021 жылғы 31 желтоқсан</i>	<i>2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді)</i>
1-деңгейдегі Капитал	261,475,207	141,018,451
2-деңгейдегі Капитал	8,695,040	18,603,885
Капитал жиыны	270,170,247	159,622,336
Тәуекелді ескере отырып мөлшерленген активтер	770,484,968	519,905,425
Шарттық және шартты міндеттер	77,649,498	48,315,487
Операциялық тәуекел	21,785,778	24,259,013
Капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (k1)	32.42%	25.75%
Капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (k1-2)	30.83%	24.82%
Капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (k1-3)	31.06%	26.94%

31. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2022 жылғы 2 қаңтарда Қазақстанның батысында сұйылтылған табиғи газ бағасының литріне 60 теңгеден 120 теңгеге дейін көтерілуіне байланысты наразылықтар басталды. Бұл наразылықтар басқа қалаларға таралды және тонау мен адамдардың өліміне әкелді. 2022 жылғы 5 қаңтарда Үкімет төтенше жағдай енгізу туралы жариялады. Жоғарыда көрсетілген наразылықтар мен төтенше жағдайдың енгізілуі нәтижесінде Қазақстан Республикасының Президенті қосымша салықтарды қоса алғанда, ықтимал шаралар туралы бірқатар жария мәлімдемелер жасады.

2022 жылғы 19 қаңтарда төтенше жағдай режимі жойылды. Қазіргі уақытта Қоғамның сандық мәнде Үкімет қабылдаған кез келген жаңа шаралар Қоғамның қаржылық жағдайына қандай әсер ете алатынын немесе жоғарыда көрсетілген наразылықтар мен төтенше жағдайдың енгізілуі Қазақстан экономикасына қандай әсер ететінін бағалау мүмкіндігі жоқ.

2022 жылдың ақпан айында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты бірқатар елдер Ресей Федерациясына санкциялар енгізді. Әскери қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурстарды жеткізу арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсер байқалады, сарапшылар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарларды болжайды.

2022 жылғы ақпанда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі базалық мөлшерлемені ұлғайтты, есептілікті шығару кезінде ол +/- 1% дәлізімен 14.00% - ды құрайды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің баспасөз релиздерінің деректері бойынша сауда әріптес елдердегі күрт өзгеріп жатқан геосаяси және сыртқы экономикалық жағдай және белгісіздіктің бұрын-соңды болмаған деңгейі әскери қақтығыстың Қазақстан Республикасының экономикасына әсеріне қатысты болжамдарды толыққанды дайындау жөніндегі мүмкіндіктерді едәуір қиындатады.

Жоғарыда аталған оқиғалардың Қоғам қызметіне ағымдағы әсер етуіне қатысты Қоғамның қаржылық жағдайға әсерін сандық түрде бағалау мүмкіндігі жоқ.

Ақпан айында Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% сыйақы мөлшерлесімен және көктемгі егіс жұмыстарын қаржыландыру үшін транштар берілген күннен бастап 10 ай өтеу мерзімімен жалпы 70,000,000 мың теңгеге қарыз алды.

Акционер 2022 жылы акционердің еншілес кәсіпорны болып табылатын "ҚазАгроҚаржы" АҚ акцияларының 100% - ын Қоғамға беру жөніндегі іс-шараларды жоспарлады.